

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE PLZEŇSKÉHO KRAJE

2018

Regionální statistiky

Plzeň, 31. 10. 2019

Kód publikace: 330133-19

Č. j.: 373 / 2019 – 7401

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Plzni

Ředitel odboru: Ing. Miloslav Chlad, Ph.D.

Kontaktní osoba: Mgr. Tereza Mildorfová, e-mail: tereza.mildorfova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440, 386 718 450
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservis hk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 223
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj.....	7
2. Sociální vývoj.....	19
3. Ekonomický vývoj	39
4. Životní prostředí.....	70
Tabulková příloha.....	79
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj.....	80
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj	81
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj	82
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí	83
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2002–2018	84
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - demografický vývoj.....	86
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj	87
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - ekonomický vývoj	90
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - životní prostředí.....	92
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2012 a 2018.....	93
Zkratky krajů a okresů.....	96

Úvod

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Plzeňského kraje v roce 2018, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2013). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu posuzujeme vývoj na území kraje i vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky. Zařadili jsme také samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2018. Proto můžeme v některých oblastech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) zpracovat hodnocení pouze do roku 2017, v dalších oblastech jsou údaje za rok 2018 zatím pouze předběžné a budou se postupně zpřesňovat.

Obdobné analytické materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, a to podle jednotné osnovy. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů po roce 2000, tedy od vzniku krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Širší rozsah informací v podrobnějším územním členění můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz> nebo můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetové adrese www.plzen.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Plzeňského kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Plzeňského kraje, který vždy vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 10. 2019. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Počet obyvatel Plzeňského kraje roste, ale pouze důsledkem stěhování, neboť přirozenou měnou dochází k úbytku. Počet zemřelých převažoval nad narozenými o 194 osob.
- Do Plzeňského kraje se během roku 2018 přistěhovalo 7 959 osob, z toho 4 197 z ciziny, tj. 52,7 % z přistěhovaných celkem.
- Podíl cizinců na obyvatelstvu Plzeňského kraje má mírně rostoucí trend, region se hodnotou 6,1 % řadí na páté místo v ČR. Jednu čtvrtinu cizinců v kraji tvořili Ukrajinci.
- Průměrný věk matky při narození dítěte byl 30,6 let. V uplynulém desetiletí je patrný značný posun ve věkových kategoriích žen-matek. Ve věkové kategorii žen 35–39 let se podíl živě narozených dětí zvýšil o 6,3 procentního bodu.
- Vývoj indexu stáří potvrzuje proces stárnutí v celé časové řadě uplynulých deseti let. V kraji celkem dosáhl index stáří v roce 2018 hodnoty 129,7.
- Mimo manželství se narodilo 3 136 dětí, tj. 51,6 % z celkového počtu živě narozených. Z dlouhodobého pohledu se jedná o nejvyšší počet dětí za poslední desetiletí.

Sociální vývoj

- Míra zaměstnanosti v roce 2018 dosáhla 59,6 % a představovala tak od roku 2012 nejvyšší dosaženou hodnotu a zároveň čtvrtou nejvyšší v mezikrajském porovnání.
- Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji dosáhl v roce 2018 hodnoty 2,12 %. V rámci ČR řadí tato hodnota Plzeňský kraj na druhé nejnižší místo za Hl. město Prahu (1,93 %).
- Průměrný roční hrubý příjem na osobu dosáhl v Plzeňském kraji 219 540 Kč. Na základě subjektivního názoru jednotlivých domácností vycházelo s vlastním příjmem 44,6 % s menšími obtížemi.
- V 1. až 4. čtvrtletí 2018 dosáhla podle předběžných výsledků průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance přepočteného na plnou pracovní dobu (zpracovaná pracovištní metodou) výše 30 722 Kč.
- V roce 2012 studovalo na vysokých školách 15 916 studentů s trvalým bydlištěm v kraji, v roce 2018 se tento počet studentů snížil na 11 431, tj. pokles o 28,2 %. Hlavní příčinou jsou demografické změny, tj. pokles počtu obyvatel ve věku 20–24 let.
- V celorepublikovém srovnání má Plzeňský kraj třetí nejnižší hodnotu dávek sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele (3 134 Kč). V roce 2018 bylo vyplaceno v Plzeňském kraji 378,2 tis. Kč dávek státní podpory.
- Počet spáchaných trestných činů v roce 2018 se v kraji již třetím rokem pohybuje pod 10 tisíci. Z regionálního pohledu jich byla téměř polovina (49,8 %) zaznamenána v okrese Plzeň-město.

Ekonomický vývoj

- Regionální HDP na 1 obyvatele ve výši 440,6 tis. Kč byla v roce 2017 nejvyšší za posledních 20 let. V mezikrajském srovnání zaujímá Plzeňský kraj páté místo, když na prvním místě se umísťuje kraj Hl. město Praha a na druhém Jihomoravský kraj.

- V celém období 2012–2018 převažovaly v Plzeňském kraji příjmy místních rozpočtů nad výdaji. V roce 2018 činil jejich rozdíl v kraji 371,2 mil. Kč.
- Výdaje na vědu a výzkum v Plzeňském kraji dosáhly v roce 2017 částky 3 614,4 mil. Kč, což představovalo 4,9 % celkových výdajů ČR. Na financování se nejvíce podílely podnikatelské zdroje.
- V registru ekonomických subjektů Plzeňského kraje bylo k 31. 12. 2018 zaznamenáno 147 014 ekonomických subjektů, z nichž nejvíce podnikalo v oblasti Velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel.
- Přibývá nahodilá těžba dřeva, která se v Plzeňském kraji na celkové těžbě podílela 76,2 %. Z celkového objemu této těžby se jednalo v 64,0 % o těžbu z důvodu poškození způsobeného hmyzem.
- V Plzeňském kraji patří k největším výrobcům elektřiny brutto parní elektrárny, které se na výrobě elektřiny brutto podílí 58,9 %. Z hlediska odvětvové struktury se na spotřebě elektřiny netto v kraji nejvíce podílel průmysl (37,3 %).
- Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v kraji v porovnání s předchozím rokem vzrostly o 6,6 %. Plzeňský kraj se podílel na celkových tržbách ČR 6,2 %.
- Objem stavebních prací „S“ v tuzemsku podle místa stavby se v Plzeňském kraji meziročně zvýšil o 10,9 % na 13 958 mil. Kč.
- V Plzeňském kraji bylo v roce 2018 dokončeno 2 426 bytů, nejvíce od roku 2009. Naopak meziročně poklesl počet zahájené výstavby bytů o 8,2 %, když na celorepublikové úrovni počet zahájených bytů stoupl o 5,1 %. V roce 2018 byla v kraji zahájena výstavba 2 163 bytů, z toho 1 414 v rodinných domech.
- V Plzeňském kraji vzrostla meziroční návštěvnost o 11,8 %, což byl první nejvyšší meziroční růst v porovnání s ostatními kraji. Průměrná doba pobytu hostů se nepatrně zkrátila na 3,4 dne.

Životní prostředí

- Klesající trend výměry zemědělské půdy, ovlivněný zejména snížením zemědělské výroby, nadále pokračuje. Současně s tím klesá i výměra orné půdy při současném mírném nárůstu trvalých travních porostů.
- V Plzeňském kraji bylo v roce 2018 v průměru denně spotřebováno na osobu 88,4 litrů fakturované vody. Zároveň byl v kraji zaznamenán nejnižší podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů (86,3 %).
- Produkce podnikového odpadu v přepočtu na 1 obyvatele dosáhla v roce 2017 v Plzeňském kraji 2 008 kg na obyvatele. Tato hodnota byla v mezikrajském porovnání šestá nejvyšší. V Plzeňském kraji připadlo v průměru na 1 obyvatele o 36 kg podnikového odpadu více než v ČR.
- V přepočtu tříděného sběru komunálního odpadu na 1 obyvatele se v roce 2017 řadí Plzeňský region s hodnotou 58,8 kg/obyv. na třetí nejvyšší místo v ČR (52,7 kg/obyv.).
- V roce 2017 bylo v Plzeňském kraji na ochranu životního prostředí v meziročním srovnání proinvestováno o 29,2 % méně finančních prostředků, tj. 1 041,4 mil. Kč.

1. Demografický vývoj

Sídelní struktura

Základními územními samosprávnými celky jsou obce dělicí se na venkovské obce a města

S účinností od 1. ledna 2000 na základě ústavního zákona č. 347 bylo na území České republiky zřízeno 14 **vyšších územních samosprávních celků**, z nichž jeden tvoří Plzeňský kraj vymezený územím okresů Domažlice, Klatovy, Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov. Následně bylo v červnu 2002 zákonem č. 314 stanoveno v Plzeňském kraji 35 obcí s pověřeným obecním úřadem a 15 obcí s rozšířenou působností, které do jisté míry převzaly kompetence a pravomoci zrušených okresních úřadů. Základními územními samosprávnými celky jsou obce dělicí se z hlediska osídlení na venkovské obce a města

V důsledku integračních a desintegračních procesů měl vývoj sídelní struktury proměnlivý charakter

Vývoj **sídelní struktury** Plzeňského kraje měl v uplynulých letech značně proměnlivý charakter provázený integračními (slučování malých obcí) a desintegračními procesy (zánik a rušení některých částí obce). Po poválečné stabilizaci bylo na území kraje v roce 1961 celkem 773 obcí, po roce 1970 se jejich počet v důsledku integrace radikálně snížil, a to až na 307 obcí v roce 1980. Nejméně obcí měl Plzeňský kraj v roce 1990, a to pouhých 258. Návrat k demokratickým principům rozhodování vnesl v 90. letech změny i do samosprávy měst a obcí. V důsledku zvyšování pravomoci a odpovědnosti měst a obcí se některé menší obce znovu osamostatnily a k 1. 1. 1991 měl Plzeňský kraj již 445 obcí. Proces vzniku dalších samostatných obcí pokračoval až do roku 1994, kdy dosáhl počtu 507. Od roku 2003 se počet obcí stabilizoval na čísle 501.

V roce 2018 bylo v Plzeňském kraji 501 obcí, z toho 57 měst a 12 městysů

I v roce 2018 bylo v Plzeňském kraji 501 **obcí** (tj. 64,8 % stavu v roce 1961), 1 538 částí obcí, 57 obcí se statutem města a 12 městysů. Počet obcí se statutem města vzrostl od roku 2000 o téměř čtvrtinu. Území kraje je rozděleno do sedmi územních celků (okresů), z nichž největší plochu zaujímá okres Klatovy (25,4 %), následuje okres Tachov (18,0 %), Plzeň-sever (16,8 %) a Domažlice (14,7 %). Z hlediska **hustoty osídlení** jsou nejjednodušji osídleny okresy Tachov (jen 38,9 obyvatel na km²), Klatovy a Domažlice, tedy pohraniční okresy s velmi nízkou obydleností (Šumava, Český les). Na druhé straně poměrně hustě zalidněné jsou okresy sousedící s okresem Plzeň-město, tj. Rokycany (74,6 obyvatel na km²), Plzeň-jih a Plzeň-sever. V okrese Plzeň-město, zahrnujícím převážně město Plzeň a jeho periferie, žila trvale k 31. 12. 2018 téměř třetina (32,8 %) veškerého obyvatelstva Plzeňského kraje, přestože tento okres zaujímá nejmenší rozlohu v rámci kraje (jen 3,4 %).

Kraj má v rámci ČR třetí největší rozlohu, ale je i třetím nejjednodušji zalidněným regionem

Svou **rozlohou** 7 649 km² je Plzeňský region třetím největším krajem v České republice po Středočeském a Jihočeském kraji, avšak počtem obyvatel se řadí na osmé místo v ČR. Hustota obyvatel v kraji představuje 76,4 obyvatel na km², jsme tedy třetím nejjednodušji zalidněným regionem v rámci ČR (hustota v ČR činí 135,0 obyvatel na km², druhou nejnižší hustotu dosahuje Kraj Vysočina a nejnižší hustotu mají naši sousedi, Jihočeský kraj). Nejnižší hustoty v rámci našeho regionu dosahují okresy Tachov (38,9 obyvatel na km²) a Klatovy (44,4 obyvatel na km²), nejvyšší samozřejmě okres Plzeň-město.

Zrušením vojenského újezdu Brdy došlo k nárůstu katastrální výměry některých obcí z SO ORP Blovice a Rokycany

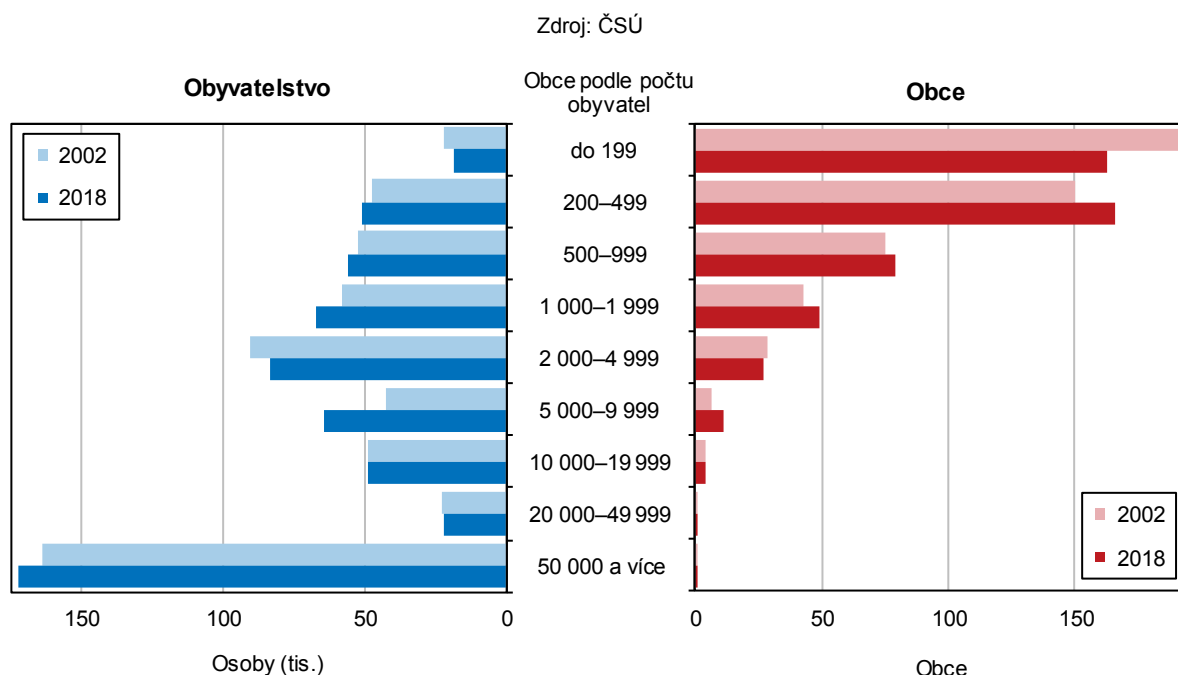
Na základě zákona č.15/2015 Sb., o hranicích vojenských újezdů ve znění pozdějších předpisů, byl k 1. 1. 2016 zrušen vojenský újezd Brdy a jeho části katastrálního území připojeny k následujícím obcím (část první, § 1, odst. 2): z ORP Blovice Borovno, Spálené Poříčí, Míšov a z ORP Rokycany Dobřív, Mirošov, Strašice, Skořice, Štítov, Trokavec a Těně. Katastrální výměra těchto obcí byla připojením území zrušeného vojenského újezdu navýšena nejvíce u obcí Strašice

(o 2,7 tis. ha), Skořice (o 2,0 tis. ha), Těně (o 1,6 tis. ha) a Dobřív (o 1,5 tis. ha). Naopak nejméně se dotklo toto připojení části území vojenského újezdu Brdy obce Trokavec, kde se výměra zvýšila jen o 16,9 ha.

Podíl městského obyvatelstva činil v roce 2018 více jak dvě třetiny obyvatelstva celkem

Z hlediska struktury osídlení měst a venkovských obcí připadá v roce 2018 na městské obyvatelstvo 67,0 % obyvatel z celkového počtu a na obyvatele venkovských sídel pouhých 33,0 %. Plzeňský kraj má celkem 57 obcí se statutem **města** (tj. 11,4 % z celkového počtu obcí v kraji), z toho 40 měst má méně obyvatel než 5 000. Významnou skupinu tvoří čtyři města s počtem obyvatel od 10 do 20 tisíc (Sušice, Domažlice, Tachov a Rokycany), město Klatovy s 22 233 obyvateli je jediným městem v kraji s počtem obyvatel nad 20 tisíc. Největší krajské město Plzeň patří do skupiny měst, ve kterých bydlí více než 100 000 obyvatel, k 31. 12. 2018 zde žilo 172 441 obyvatel.

Graf 1.1 Sídlní struktura Plzeňského kraje v letech 2002 a 2018 (stav k 31. 12.)

Vývoj počtu obyvatel

Počet obyvatel kraje vzrostl vlivem stěhování

I když je Plzeňský kraj svojí rozlohou třetím největším krajem v ČR, z hlediska počtu obyvatel (584,7 tis.) se řadí na osmé místo a s hustotou 76,4 obyvatel na 1 km² je dokonce třetí nejhorší mezi kraji. K 31. 12. 2018 žilo v Plzeňském kraji 584 672 obyvatel, z toho 50,4 % tvořily ženy. Meziročně se počet obyvatel zvýšil o 3 856 osob, tj. o necelých sedm desetín procenta. Meziroční nárůst byl způsoben zejména vlivem přírůstku stěhování. Od roku 2010 se stále zvyšuje **celkový přírůstek** zejména vlivem vyššího migračního přírůstku. Na celkovém přírůstku se nejvíce podílely okresy Plzeň-město (1 852 osob), Plzeň-sever (717 osob) a Rokycany (364 obyvatel). K nárůstu došlo dokonce i v okrese Klatovy (o 18 osob), kde většinou obyvatelé meziročně ubývali.

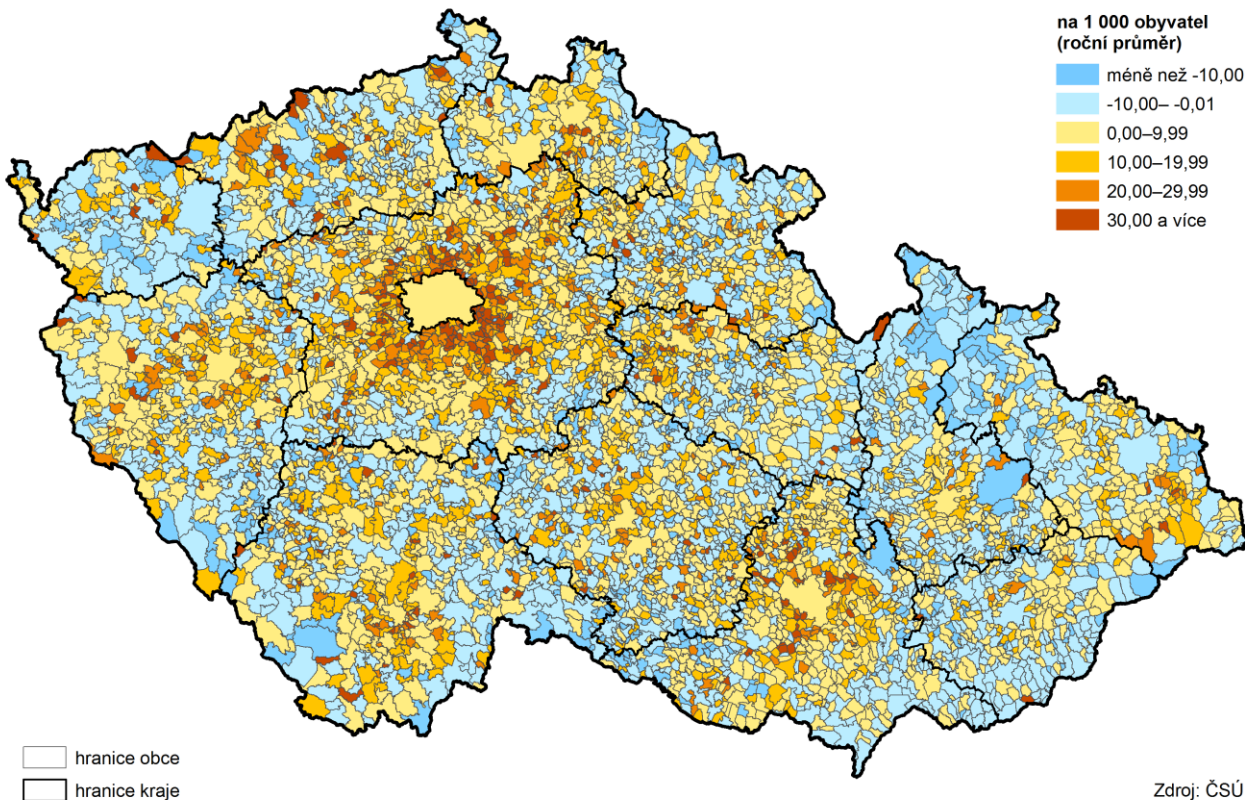
Plzeňský kraj je jedním z osmi regionů v ČR, kde se meziročně počet obyvatel zvýšil

Plzeňský kraj byl v rámci ČR jedním z osmi regionů, kde se **počet obyvatel** meziročně zvýšil (o 0,7 %), což byl v porovnání s ostatními kraji třetí nejvyšší relativní růst obyvatel. Nejvyšší nárůst (přibližně 1 %) zaznamenaly kraje Hl. město Praha a Středočeský, a to zejména vlivem stěhování. Naopak nejvyšší pokles

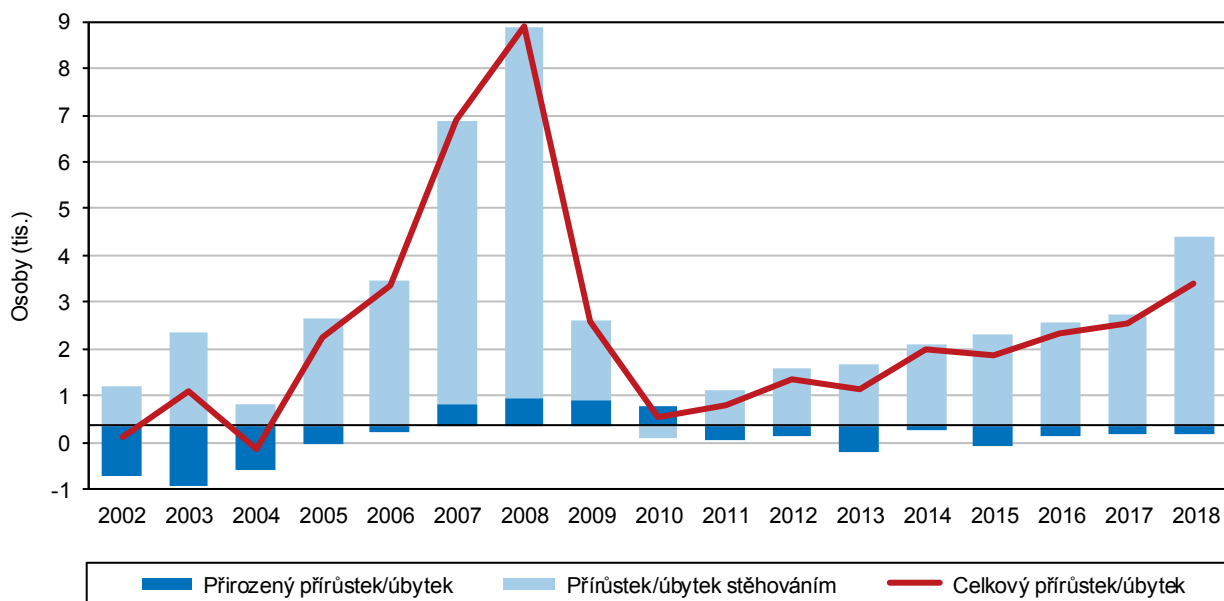
vykazují kraje Karlovarský (-0,3 %) a Moravskoslezský (-0,2 %). V rámci kraje došlo k nejvyššímu nárůstu obyvatel v okresech Plzeň-město (o 1,0 %) a Plzeň-sever (o 0,9 %).

Celkový přírůstek (úbytek) počtu obyvatel v obcích v letech 2013 až 2018

Graf 1.2 Pohyb obyvatel v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

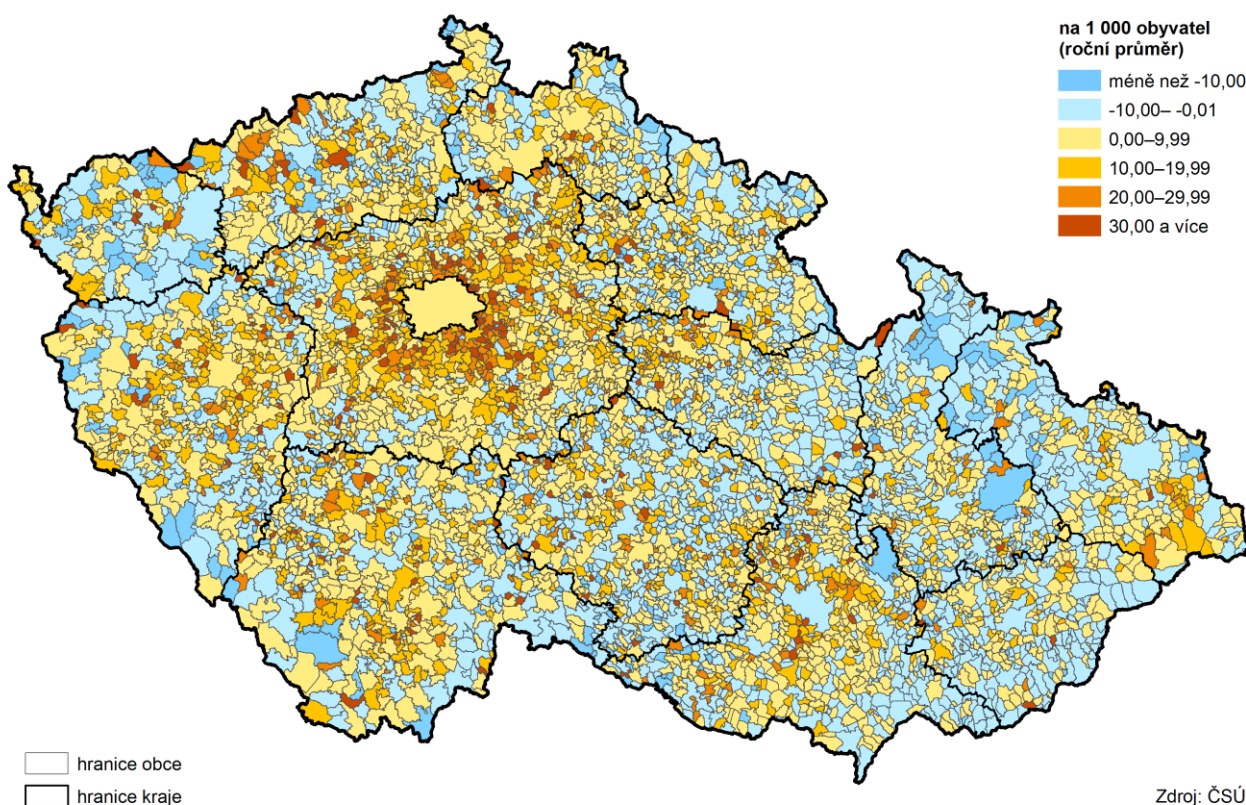
V kraji opět převažoval počet zemřelých nad živě narozenými

Přirozený přírůstek¹ dosáhl v roce 2018 absolutně hodnoty -194 osob, což značí převahu zemřelých nad živě narozenými. Ve srovnání s předchozím rokem (-176 osob) se hodnota přirozeného přírůstku mírně zvýšila. V přepočtu na 1 000 obyvatel dosahuje přirozený přírůstek hodnoty -0,3 ‰ a řadí Plzeňský kraj na sedmé nejnižší místo v ČR. Narození převažovali nad zemřelými pouze v okresech Plzeň-město, Plzeň-sever a Tachov, kde dosahoval přirozený přírůstek kladných hodnot. Nejvýraznější přirozený přírůstek byl v okrese Klatovy, kde zemřelo o 169 osob více, než se narodilo.

Migrační přírůstek od roku 2011 stále roste

V časové řadě od roku 2011 nabývá **migrační přírůstek**² kladných hodnot, proti počátku sledovaného období více než pětkrát vyšších. V meziročním srovnání vzrostla hodnota migračního přírůstku dokonce o 71,4 %, a to zejména vlivem zahraniční migrace. Do Plzeňského kraje se během roku 2018 přistěhovalo 7 959 osob, z toho 4 197 z ciziny, tj. 52,7 % z přistěhovalých celkem. Z regionu se vystěhovalo 3 909 osob, z toho jen 796 (tj. 20,4 %) do ciziny, v roce 2017 bylo vystěhovalých z ciziny 1 371 (necelá třetina). Vnitřním stěhováním přibýlo v Plzeňském kraji 649 osob a zahraniční migrací dokonce 3 401 osob, přírůstek stěhováním tedy činil 4 050, což je velký rozdíl oproti předchozímu roku, kdy činil jen 2 363.

Přírůstek (úbytek) počtu obyvatel stěhováním v obcích v letech 2013 až 2018

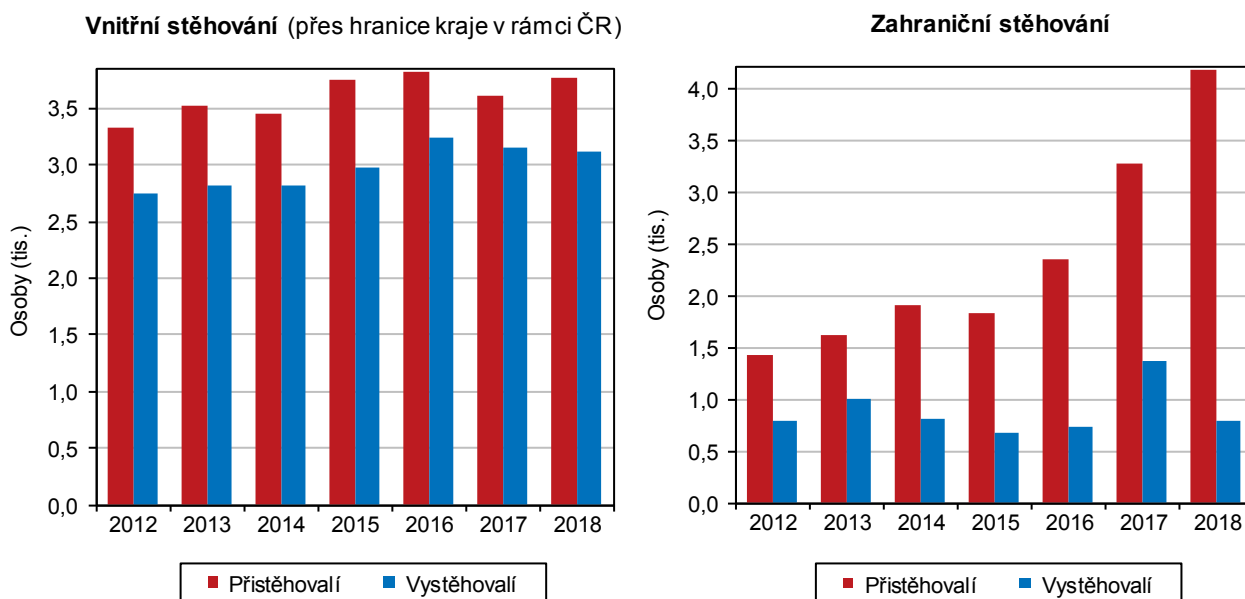
Zdroj: ČSÚ

¹ Rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých osob za stejné období a území

² Rozdíl počtu přistěhovalých a vystěhovalých osob za stejné období a území

Graf 1.3 Migrace v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Jednu čtvrtinu cizinců v Plzeňském kraji tvoří Ukrajinci

Na území Plzeňského kraje v roce 2018 žilo 35 381 **cizinců** (bez azylantů), tj. 6,1 % z celkového počtu obyvatel v regionu. Z celkového počtu cizinců na území ČR představuje skupina cizinců žijící v Plzeňském kraji 6,3 % (pátý nejvyšší podíl v celorepublikovém srovnání). Z hlediska státní příslušnosti nejvyšší zastoupení mají Ukrajinci (tvořili jednu čtvrtinu), dále státní příslušníci Slovenska (23,3 %), Vietnamu (16,0 %), Bulharska (6,8 %) a Rumunska (6,4 %). Počet občanů z Německa postupně klesá, ještě v roce 2016 tvořili 8,0 % všech cizinců v kraji, v roce 2018 je to již jen 5,8 %. Zhruba polovina cizinců z celkového počtu v kraji žije na území okresu Plzeň-město (49,6 %). V celém kraji došlo ke zvýšení počtu cizinců oproti roku 2017, nejvíce pak v okresech Rokycany (o 16,9 %), Plzeň-sever (o 16,8 %) a Tachov (o 13,4 %). V okresech Plzeň-město, Plzeň-jih a Rokycany dominovali v roce 2018 Ukrajinci, na Domažlicku a Tachovsku převažovali cizinci vietnamské národnosti a v okresech Klatovy a Plzeň-sever tvořili nejpočetnější skupinu Slováci. Podíl cizinců na obyvatelstvu kraje má rostoucí trend, region se hodnotou 6,1 % řadí na třetí nejvyšší místo v ČR hned po krajích Hl. město Praha a Karlovarském. Oproti roku 2017 se podíl cizinců na obyvatelstvu kraje zvýšil o 0,6 procentní body.

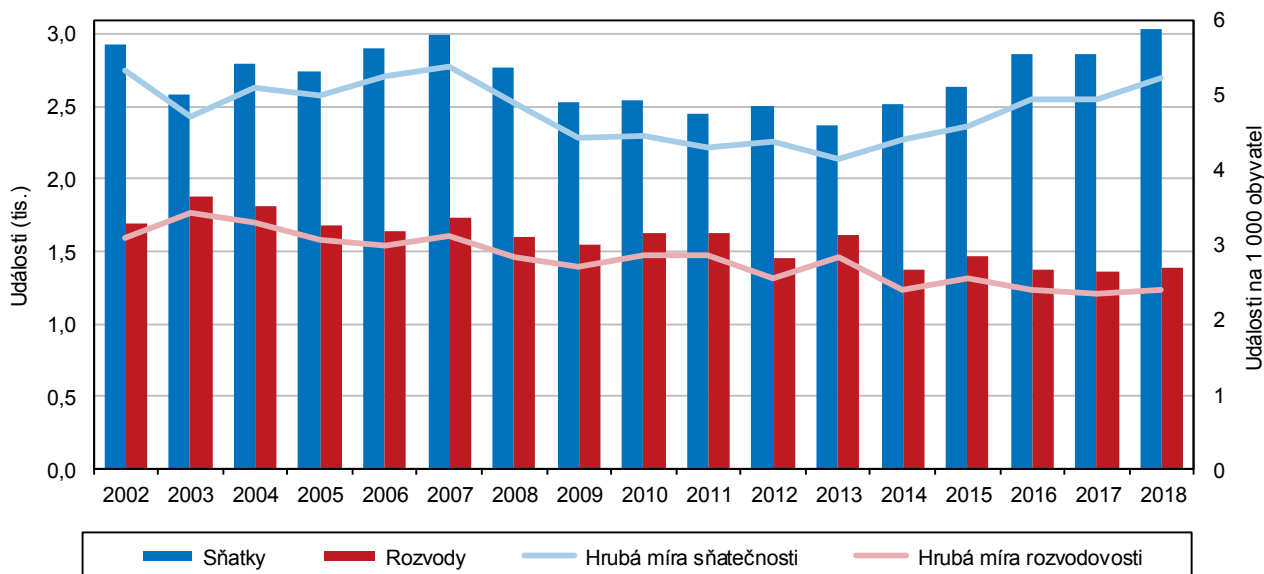
Demografické události

Celkový počet sňatků v kraji mírně vzrostl

Mezi základní demografické ukazatele patří též **sňatky**. V roce 2018 bylo v Plzeňském kraji uzavřeno 3 034 sňatků, došlo tak k jejich nárůstu oproti roku 2017 o 177. K nejvyššímu nárůstu došlo v okrese Plzeň-sever (o 57), naopak k poklesu došlo na Plzni-jihu (o 3) a na Rokycansku (o 9). V porovnání s počátkem desetiletí (rok 2009) je počet sňatků v roce 2018 vyšší o 20 %. Nejvíce manželství bylo uzavřeno v okresech Plzeň-město (31,6 %), Klatovy (15,1 %) a Plzeň-sever (13,4 %), nejméně pak v okrese Rokycany (8,6 %). Průměrný věk ženicha při vstupu do manželství byl 36,5 let a nevěsty 33,7 let. Při prvním sňatku dosahoval věk ženicha v průměru 32,3 let a nevěsty 29,6 let. Do manželství vstupovali snoubenci převážně svobodní (v 65,5 % případů) a jednalo se o první sňatek (ženichové 74,9 % a nevěsty 74,4 %). Rozvedených byla téměř jedna čtvrtina (24,4 % shodně u ženichů i nevěst).

Graf 1.4 Sňatky a rozvody v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

V retrospektivním pohledu je rozvodovost značně variabilní

V Plzeňském kraji bylo v roce 2018 **rozvedeno** 1 386 manželství, tj. o 30 více než v roce 2017. Rozvod bezdětných manželství představoval 41,3 %, s jedním nezletilým dítětem 28,9 % a se dvěma nezletilými dětmi 26,3 %. Ve více než 80 % případů se jednalo o rozvod první, a to u obou pohlaví. Průměrný věk při rozvodu v roce 2018 dosáhl 44,1 let u mužů a 41,1 let u žen. Z časové řady za posledních deset let lze zjistit, že se průměrný věk rozvádějících mírně zvyšoval v případě mužů i žen až do předchozího roku, v roce 2018 pak lehce poklesl. Více než 16 % mužů i žen se rozvádí podruhé. Nejčastější příčinou rozpadu manželství jsou rozdílné povahové rysy, názory a zájmy (více než 60 %).

Index rozvodovosti v Plzeňském kraji je nejnižší od roku 2000

Významným demografickým ukazatelem rozvodovosti je **index rozvodovosti**³. V roce 2018 dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 45,7. Tato hodnota je nejnižší od roku 2000, v meziročním srovnání klesl počet rozvodů na 100 sňatků o 1,8. K poklesu došlo ve všech krajích (kromě Zlínského) a i v republice celkem. V indexu rozvodovosti dosáhl Plzeňský kraj třetí nejvyšší hodnoty v České republice, nejvyšší hodnota byla zaznamenána ve Středočeském kraji (51,0). Ve srovnání s republikovým průměrem je hodnota indexu rozvodovosti v regionu vyšší o 1,0.

Počet živě narozených dětí opět roste

Jedním z hlavních ukazatelů ovlivňujících přirozenou měnu obyvatelstva je počet **živě narozených** dětí za dané období a ve sledované oblasti. V průběhu roku 2018 se v kraji živě narodilo 6 082 dětí, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem zvýšení o 16 osob. Z genderového pohledu bylo téměř stejné zastoupení chlapců (51,7 %) i dívek (48,3 %) a tato tendence se projevovala i po celé desetiletí. Variabilitu vývojového trendu nejlépe dokazuje relativní ukazatel **porodnosti**⁴, který dosáhl v roce 2018 hodnoty 10,4 ‰. Průměrný věk matky při narození dítěte byl v tomto roce 30,6 let. V uplynulém desetiletí je patrný značný posun ve věkových kategoriích žen-matek. Zatímco v roce 2009 ženy ve věkové kategorii 25–29 let porodily 33,0 % z celkového počtu živě narozených, v roce 2018 to bylo už jen 31,4 %, tj. snížení o 1,6 procentního bodu. Opačná situace se projevila ve věkové

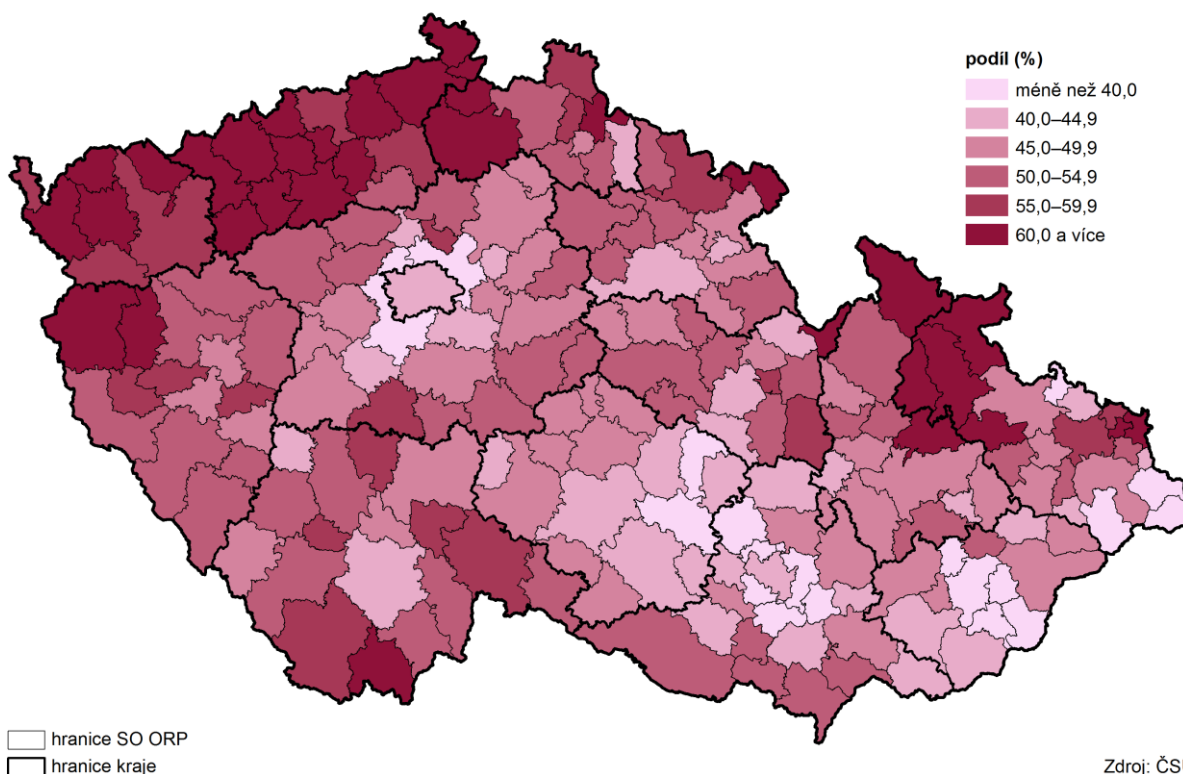
³ Počet rozvodů připadajících na 100 sňatků

⁴ Živě narozené děti na 1 000 obyvatel středního stavu

kategorii žen 35–39 let, kde se podíl živě narozených dětí zvýšil o 6,3 procentního bodu. Z živě narozených dětí v regionu bylo 49,1 % prvorozených, 37,4 % jako druhorozených a 13,6 % bylo v pořadí třetí a další. Průměrný věk matky při narození prvního dítěte se zvýšil od roku 2009 o 1,3 roku na 28,8 let. V retrospektivním pohledu klesá i počet dvojčat, od roku 2009 se snížil o 53 porodů, tj. o 38,1 %. Z celkového počtu živě narozených se v roce 2018 narodilo 46,3 % dětí matkám svobodným, 48,4 % dětí ženám vdaným a jen 5,0 % dětí ženám rozvedeným.

Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2018

Také ukazatel úhrnné plodnosti má variabilní vývoj

Úhrnná plodnost⁵ prošla za posledních deset let proměnlivým vývojem, ale dochází k jejímu ustálení. V roce 2018 dosáhla v Plzeňském kraji hodnoty 1,696, což znamená proti předcházejícímu roku jen mírné zvýšení o 1,6 %. Proti počátku hodnoceného desetiletí (rok 2009) vzrostla hodnota úhrnné plodnosti o 12,1 %.

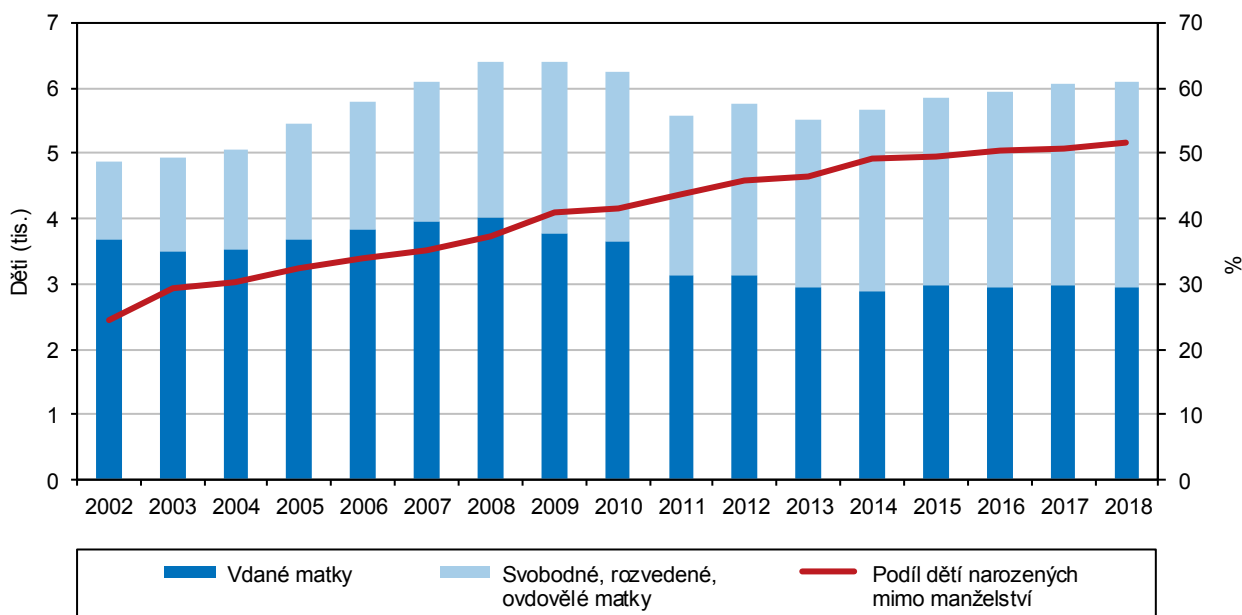
Podíl živě narozených dětí mimo manželství na celkovém počtu živě narozených stále roste

V Plzeňském kraji se narodilo v roce 2018 v manželství 2 946 dětí, tj. 48,4 % z živě narozených dětí celkem. **Mimo manželství** se narodilo 3 136 dětí, tj. 51,6 %. Z dlouhodobého pohledu se jedná o nejvyšší počet dětí za poslední desetiletí. V meziročním srovnání vzrostl počet živě narozených dětí mimo manželství o 1,7 %. Podíl dětí narozených mimo manželství na živě narozených celkem v retrospektivním pohledu roste. V roce 2008 činila hodnota tohoto podílu pouze 37,3 %, v roce 2018 již 51,6 %, což znamená zvýšení o 14,3 procentního bodu. V dosaženém podílu živě narozených mimo manželství se pohybuje Plzeňský kraj o 3,0 procentního bodu nad republikovým průměrem (48,5 %) a řadí se tak na páté nejvyšší místo v ČR.

⁵ Počet živě narozených dětí v přepočtu na jednu ženu v reprodukčním věku 15–49 let

Graf 1.4 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Potratovost v desetileté časové řadě klesá s mírnými výkyvy

V roce 2018 bylo v Plzeňském kraji provedeno 1 663 **potratů**, což v meziročním srovnání znamená pokles o 329 potratů, tj. o 16,5 %. Počet potratů v desetileté časové řadě v podstatě klesá s mírnými výkyvy. Také počet umělých přerušení těhotenství se za období uplynulých deseti let snížil až na 859 (proti roku 2017 o 108) a tvořil 51,7 % ze všech potratů. Nejčastěji docházelo k potratům ve věkové kategorii 25–39 let (68,7 % z celkového počtu potratů) a nejvíce u svobodných. U necelé pětiny žen docházelo k umělému přerušení těhotenství ze zdravotních důvodů. Z celkového počtu potratů připadalo v roce 2018 na potraty samovolné 46,4 %, meziročně se jejich počet snížil o 169 potratů. Pokles s mírnými výkyvy během desetileté časové řady zaznamenal i **index potratovosti**⁶. Zatímco v roce 2008 dosahoval hodnoty 40,9, v roce 2018 již jen 27,3, tedy o 13,6 potratů na 100 narozených méně. Ve srovnání s předchozím rokem index potratovosti klesl o 5,5 potratů na 100 narozených.

Počet zemřelých meziročně mírně vzrostl

Úmrtnost⁷ je vedle porodnosti další ze základních složek demografického vývoje. V Plzeňském kraji v roce 2018 zemřelo 6 276 osob. V porovnání s předchozím rokem to bylo o 34 osob více, tj. o 0,5 %. Z genderového pohledu tvoří úmrtí mužů i žen zhruba stejný podíl, tj. asi jednu polovinu. Rozdílný je však vývoj ve věkových skupinách. Ženy se v porovnání s muži dožívají vyššího věku, a proto jich umírá více ve vyšší seniorské kategorii (65 a více let), za rok 2018 to bylo 88,1 %. Mužů v této kategorii zemřelo o 11,4 procentních bodů méně (76,8 %). Rozdíl mezi muži a ženami lze zaznamenat i v kategorii produktivního věku (15–64 let), kde podíl zemřelých žen dosahuje pouze 11,5 %, podíl mužů je naopak vyšší (22,9 %). Hlavním důvodem úmrtí mužů zejména mladších ročníků je poměrně rizikovější způsob života. Muži v porovnání s ženami dosahují většího počtu tragických úmrtí, vykonávají častěji fyzicky náročnější práci. Ženy v porovnání s muži mají v důsledku péče o potomstvo odolnější organismus a na rozdíl od mužů bývají pečlivější v preventivních lékařských prohlídkách.

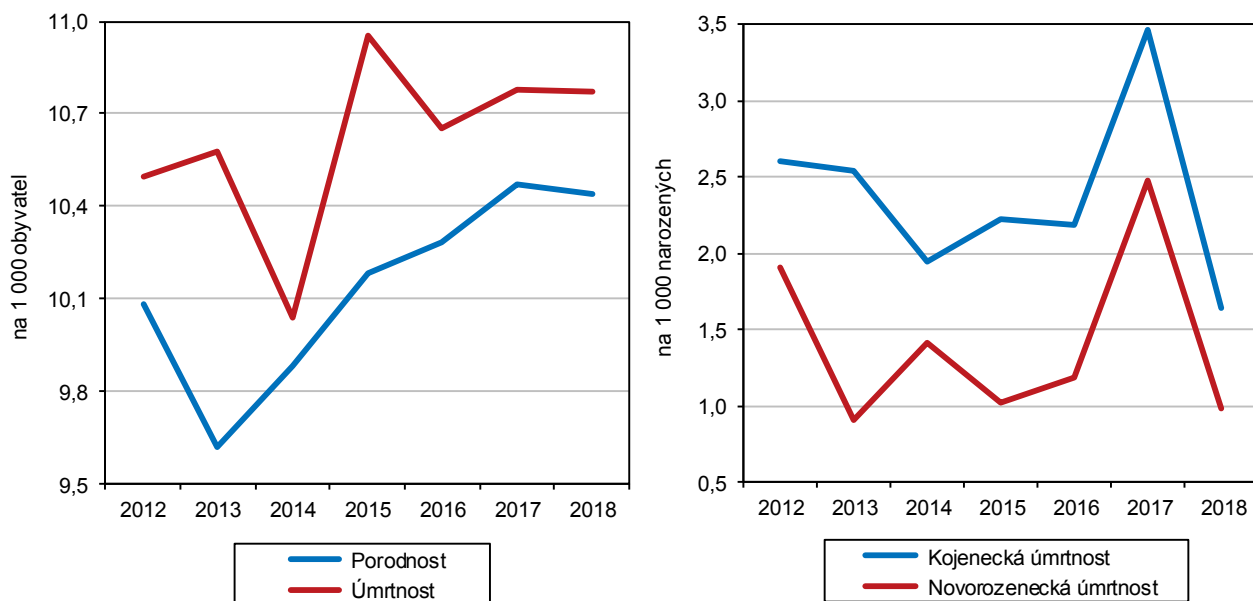
⁶ Počet potratů celkem na 100 narozených dětí

⁷ Počet zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu

Graf 1.6 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy a zhoubné novotvary

Nejčastějšími příčinami úmrtí jsou nemoci oběhové soustavy (ischemické choroby srdeční, cévní nemoci mozku, infarkt myokardu apod.) a zhoubné novotvary. Z celkového počtu zemřelých v regionu činily nemoci oběhové soustavy 40,2 % a novotvary 26,6 %. Ačkoli celkový počet zemřelých byl mírně vyšší u mužů (50,8 % ze všech zemřelých) a jejich počet převažoval i u zemřelých na novotvary (o 10,2 procentního bodu), ženy mírně převažovaly v počtu zemřelých na nemoci oběhové soustavy (o 2,7 procentních bodů).

Kojenecká i novorozenecká úmrtnost má proměnlivý vývoj

V souvislosti s dětskou složkou obyvatelstva je nutno též zmínit **kojeneckou úmrtnost** (zemřelí do 1 roku na 1 000 živě narozených) a **novorozeneckou úmrtnost** (zemřelí do 28 dnů na 1 000 živě narozených). Oba ukazatele mají v desetileté časové řadě velmi proměnlivý vývoj se značnými výkyvy. Z meziročního srovnání vyplývá, že kojenecká úmrtnost celkem výrazně poklesla (o 1,8 procentního bodu) na 1,6 ‰ a současně leží o 0,9 bodu pod republikovým průměrem (2,6 ‰). Novorozenecká úmrtnost dosáhla v roce 2018 hodnoty 1,0 ‰, což představuje ve srovnání s rokem 2017 opět pokles (o 1,5 bodu). Dosažená hodnota se pohybuje pod hranicí republikového průměru (o 0,7 procentního bodu), který činí 1,6 ‰.

Naděje dožití u obou pohlaví neustále roste

Rostoucí trend v Plzeňském kraji zaznamenává ukazatel **naděje dožití**⁸. Naděje dožití při narození činila v regionu u mužů 76,2 let a u žen 81,6 let. Oproti roku 2008 se v roce 2018 zvýšila naděje dožití při narození u mužů o 1,9 roku a u žen 1,5 roku.

⁸ Počet let, která pravděpodobně ještě prožije osoba právě x-letá za předpokladu, že po celou dobu jejího dalšího života se nezmění řád vymírání zjištěný úmrtnostní tabulkou (střední délka života)

Věková struktura

Věková struktura obyvatel v kraji je ovlivňována i charakterem migrace

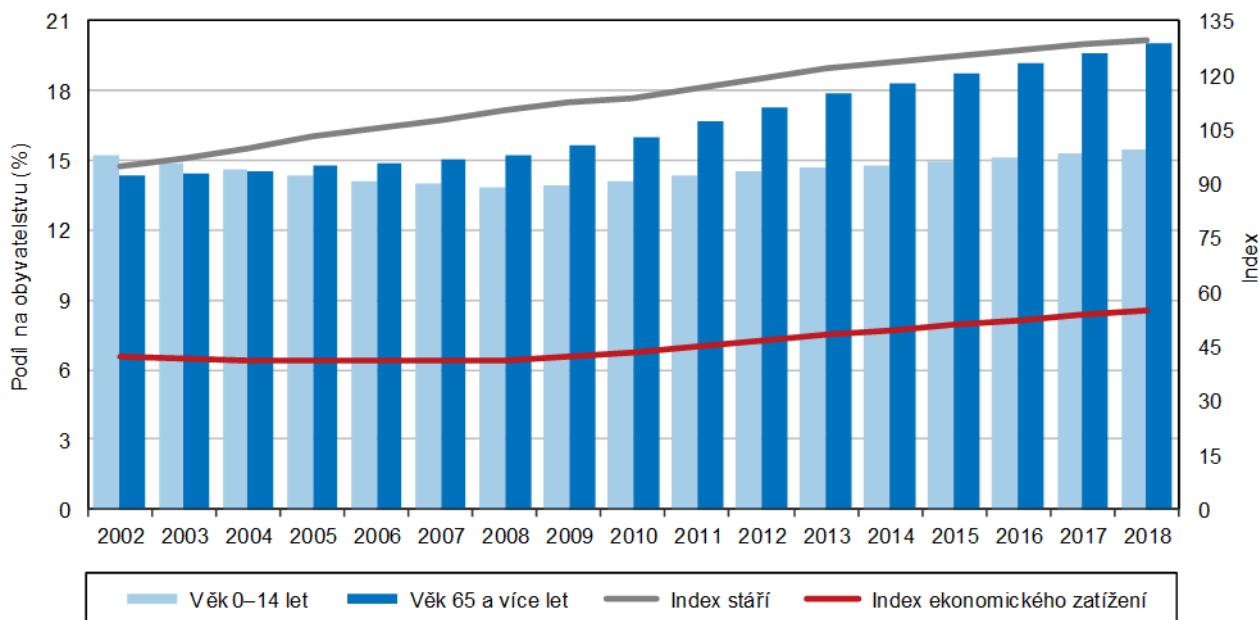
Vedle přirozené měny obyvatelstva ovlivňuje populační vývoj zásadním způsobem **migrace**. V posledních letech byl přirozený úbytek obyvatelstva kompenzován migračním přírůstkem. Migrující osoby, které hledají v regionu nové pracovní příležitosti, ovlivňují především věkové složení ekonomicky produktivního obyvatelstva. V případě migrace celých rodin působí též na věkovou strukturu dětské složky obyvatelstva. Na migračním přírůstku se podílely především osoby ve věku 15–64 let, které tvořily dokonce 87,5 % z celkového migračního přírůstku. Děti ve věku 0–14 let představovaly 9,8 % a senioři ve věku 65 let a více jen 2,7 %. V migračním přírůstku podle pohlaví převažoval podíl mužů nad ženami. Z celkového migračního přírůstku tvořili muži 60,0 % a ženy 40,0 %. Ve vnitrokrajském stěhování činilo stěhování mezi okresy regionu 50,6 % a stěhování mezi obcemi okresu 49,4 %.

Během uplynulých deseti let se projevuje tendence poklesu obyvatelstva v produktivním věku ve prospěch seniorů

Z celkového počtu 584 672 obyvatel v Plzeňském kraji bylo 90 310 dětí ve věku 0–14 let, tj. 15,4 % z celkové populace regionu. Ve srovnání s předchozím rokem došlo v této věkové kategorii ke zvýšení o 1 372 dětí, tj. o 1,5 %. Za posledních deset let se v této **věkové skupině** projevuje rostoucí trend, který je v ještě vyšší míře zaznamenán v kategorii seniorů (65 a více let). K 31. 12. 2018 žilo na území kraje 117 152 seniorů, což znamená v meziročním srovnání o 2,7 % více. Od roku 2008 se naopak klesající trend projevuje ve skupině osob produktivního věku (15–64 let). Proti předcházejícímu roku se stav v této kategorii v roce 2018 snížil o 546 osob, tj. o 0,1 %.

Graf 1.7 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Nejvyšší průměrný věk byl v okrese Klatovy

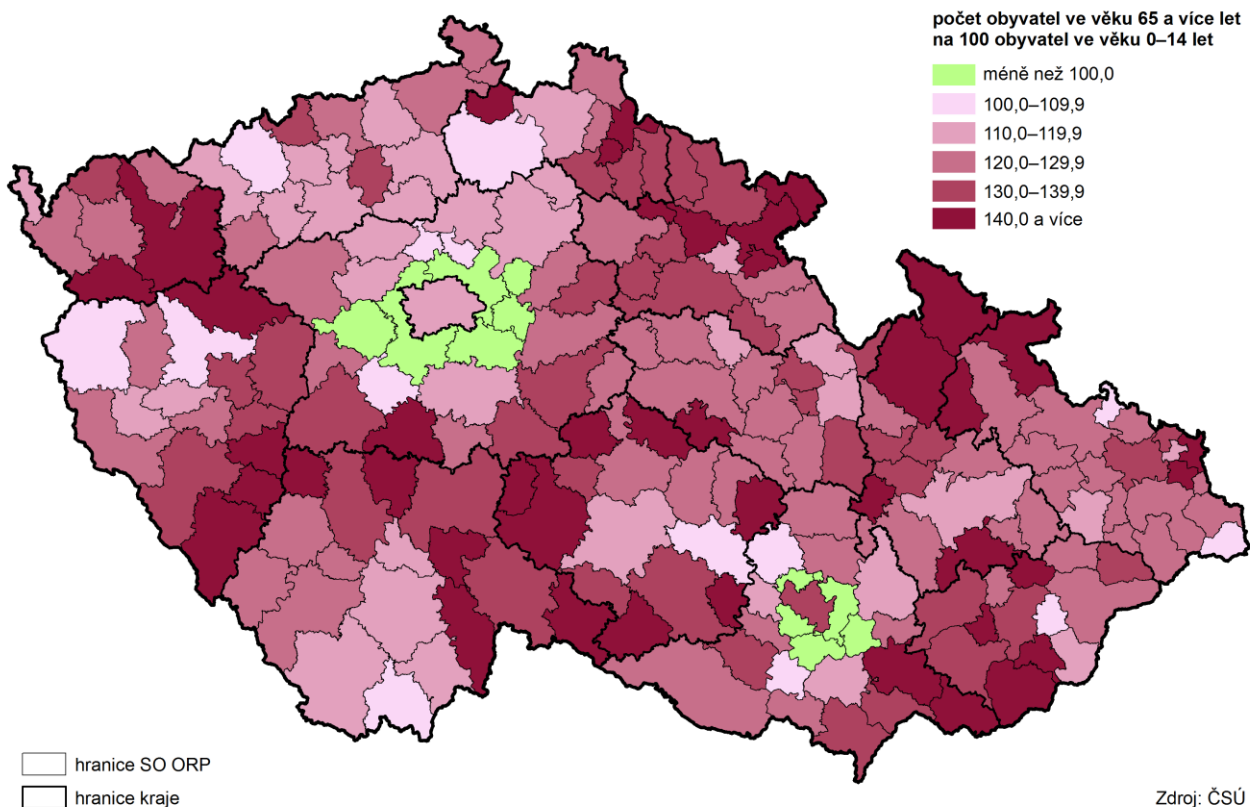
V roce 2018 dosáhl **průměrný věk** obyvatel Plzeňského regionu výše 42,7 let (u mužů 41,5 let, u žen 43,9). V retrospektivním pohledu z hlediska desetileté časové řady se jedná o dlouhodobý rostoucí trend. Dosažený průměrný věk v celé ČR je o 0,4 let nižší než v našem regionu (muži o 0,6 let a ženy 0,2 let). V rámci kraje byl nejvyšší průměrný věk zaznamenán v okresech Klatovy (43,7 let) a Plzeň-město (43,0 let). Naopak nejnižší průměrný věk byl v okrese Tachov (41,7 let).

Základním indikátorem stárnutí populace je index stáří

Základním indikátorem procesu stárnutí populace je **index stáří**⁹. Vývoj tohoto ukazatele potvrzuje proces stárnutí v celé časové řadě uplynulých deseti let. V meziokresním srovnání nejvyšších hodnot dosahovaly okresy Klatovy (145,7), Plzeň-město (135,1) a Rokycany (131,8). Naopak nejnižší hodnotu vykazuje opět okres Tachov (113,1), který poprvé v roce 2014 překročil hranici sta procent. V kraji celkem dosáhl index stáří hodnoty 129,7 výrazně přesahující republikový průměr (123,2), a to o 6,5. Oproti roku 2017 došlo k nárůstu výše indexu o 1,4.

Index stáří ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2018

Index ekonomického zatížení meziročně vzrostl

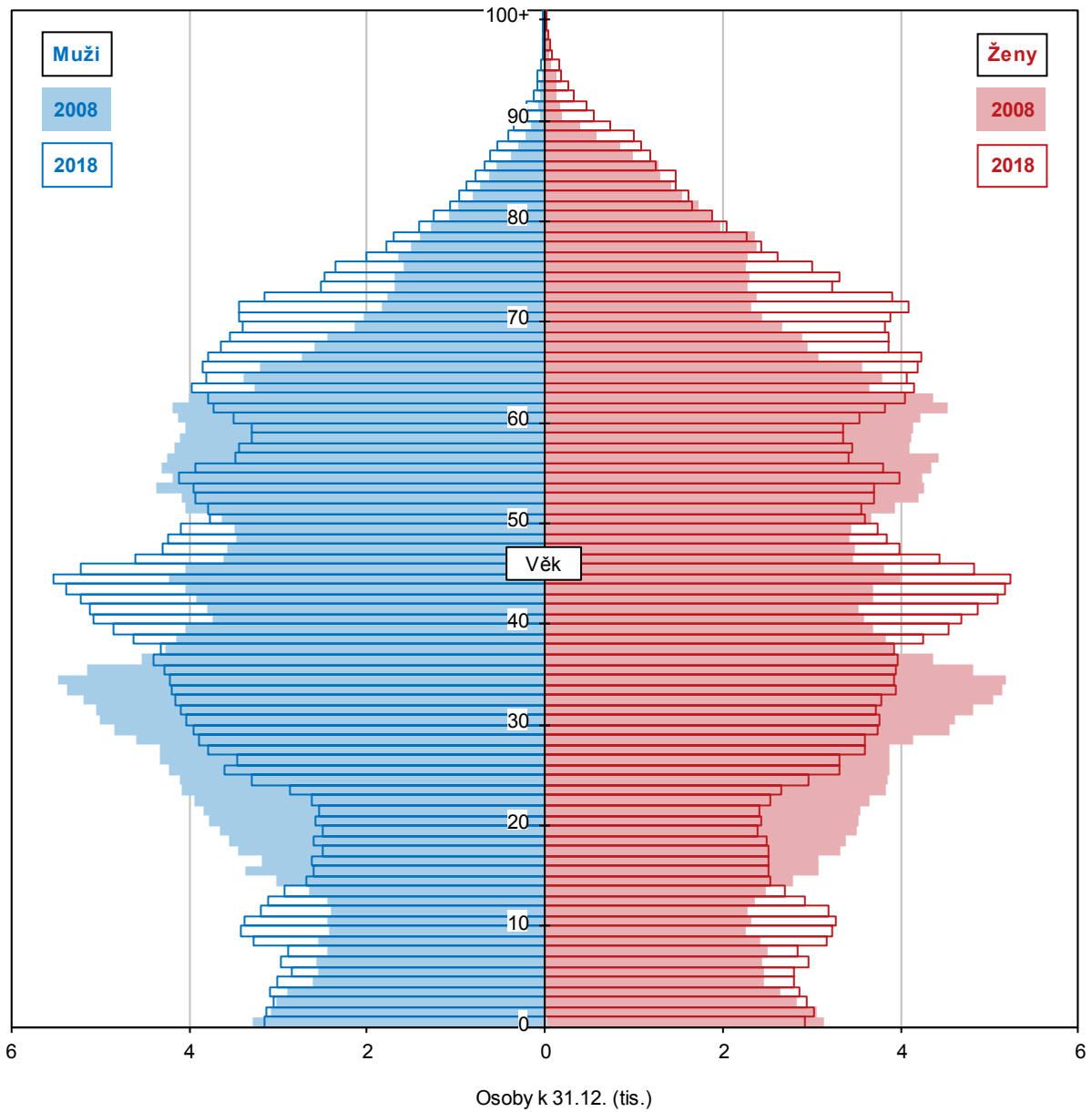
Index ekonomického zatížení¹⁰ dosahoval v roce 2017 v Plzeňském kraji 53,8, což představuje v meziročním srovnání nárůst o 1,4. V retrospektivním pohledu má vývoj tohoto ukazatele rostoucí tendenci. V meziokresním srovnání se nejvyšší hodnota indexu ekonomického zatížení vyskytuje u okresů, které mají i vysoký index stáří. Jsou to okresy Klatovy (55,4), Plzeň-město (55,1) a Rokycany (54,0). Relativně nejnižší index ekonomického zatížení má v rámci kraje okres Tachov (48,2). Plzeňský kraj celkem je mírně pod republikovým průměrem (jen o 0,04).

⁹ Poměr seniorské složky (65 a více let) na 100 osob dětské složky (0–14 let)

¹⁰ Poměr seniorů a dětské složky populace k ekonomicky aktivní části populace (15–64 let)

Graf 1.7 Věkové složení obyvatel Plzeňského kraje v letech 2008 a 2018

Zdroj: ČSÚ

2. Sociální vývoj

Zaměstnanost vč. ekonomické aktivity

V posledním roce se počet pracovních sil v Plzeňském kraji mírně zvýšil

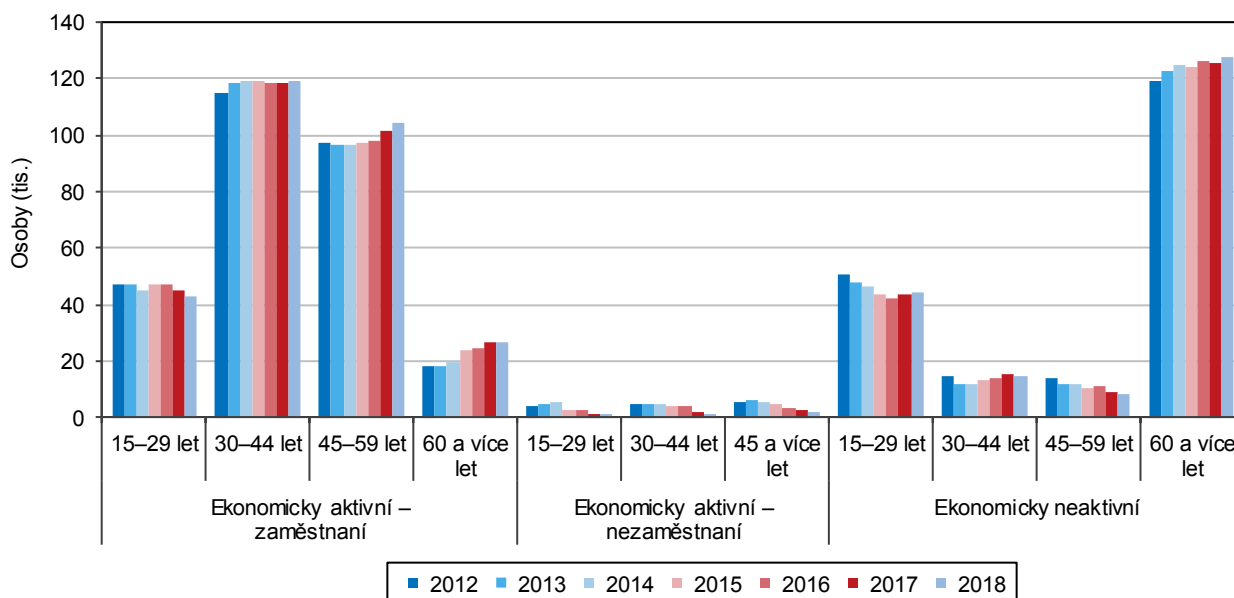
Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) představovalo v roce 2018 **pracovní sílu**¹¹ v Plzeňském kraji 297,5 tis. osob, což znamená mírný meziroční nárůst. Ve srovnání s obdobím roku 2012 se však stále jedná o vyšší hodnotu, a to o 6,2 tis. osob (o 2,1 %). Změna vzdělanostní struktury obyvatelstva ve věku 15 a více let se ve sledovaném časovém období nejvíce pozitivně projevila u středoškolsky vzdělaných s maturitou, kde se podíl středoškoláků s maturitou (33,8 %) zvýšil meziročně o 1,1 procentního bodu. Tato hodnota nedosahuje průměru České republiky (34,4 %).

Úroveň vzdělanosti pracovní síly se meziročně mírně zvýšila

K růstu (o 0,4 procentního bodu) došlo také v případě skupiny obyvatel vysokoškolsky vzdělaných, kteří se nyní na pracovní síle podílí 17,0 %, což představuje ve srovnání s republikovým průměrem hodnotu nižší o 2,4 procentního bodu. Naopak obyvatel se středoškolským vzděláním bez maturity meziročně ubylo o 0,8 procentního bodu, nyní podíl dosáhl 36,4 %. Stejně tak byl mírný pokles zaznamenán u skupiny obyvatel se základním vzděláním a bez vzdělání, kteří se na celkové pracovní síle podílí 12,8 % a meziročně jejich podíl klesl o 0,7 procentního bodu.

Graf 2.1 Obyvatelstvo Plzeňského kraje podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

K nejvýraznější změně ve věkové struktuře pracovní síly došlo u osob ve věku 60 let a více

Ve **věkové struktuře pracovních sil** v období let 2012–2018 došlo k nejvýraznější změně u ekonomicky aktivních ve věkové kategorii nad 60 let, kdy na začátku sledovaného období bylo v této věkové skupině 6,4 % ekonomicky aktivních, zatímco na konci období představovali již pouze 9,0 %. Tato změna souvisela s prodlužováním věku při odchodu do důchodu. Naopak výrazný pokles zaznamenala věková kategorie 15–29 let (14,9 %), a to o 2,7 procentního bodu. Tento vývoj souvisí s poklesem celkového počtu obyvatel v této věkové skupině v důsledku snížené porodnosti. V roce 2012 sem patřilo 102 199 obyvatel celkem, zatímco v roce 2018 to bylo pouze 88 561, což představuje celkový pokles o 13,3 %.

¹¹ Pracovní síla je tvořena osobami ekonomicky aktivními (zaměstnanými i nezaměstnanými)

Roste podíl
zaměstnaných žen

Počet **zaměstnaných** má v posledních pěti letech kolísavý charakter, v roce 2018 dosáhl nejvyšší hodnoty 293 tis. osob, což představuje meziroční nárůst 0,5 %. Z celkového počtu osob tvořících pracovní sílu zaměstnaní představovali 98,5 %. V meziročním srovnání byl podíl zaměstnaných vyšší o 0,4 procentního bodu. Z celkového počtu zaměstnaných tvořily 44,0 % ženy. Od roku 2012 se zvýšil podíl žen o 1,7 procentního bodu. I když byl podíl mužů během sledovaného období vyšší než žen, lze zaznamenat klesající trend.

Plzeňský kraj dosáhl v roce
2018 čtvrté nejvyšší hodnoty
míry zaměstnanosti

Míra zaměstnanosti¹² v roce 2018 dosáhla 59,6 % a představovala tak od roku 2012 nejvyšší dosaženou hodnotu (zvýšení o 3,0 procentní body). Ve srovnání s předchozím rokem stoupla o 0,2 procentního bodu. V mezikrajském srovnání se jedná o čtvrtou nejvyšší hodnotu v ČR, která překračuje republikový průměr o 0,4 procentního bodu. Míra zaměstnanosti mužů činila 67,6 % a žen 51,7 %. Meziroční růst míry zaměstnanosti byl vyšší u mužů než u žen. Zatímco se míra zaměstnanosti u mužů zvýšila o 0,7 procentního bodu, u žen došlo naopak k poklesu o 0,4 p. b.

Míra ekonomické aktivity má
mírně klesající trend

Míra ekonomické aktivity¹³ v roce 2018 činila 60,5 %, což představuje v meziročním srovnání mírný pokles o 0,1 procentního bodu. V rámci ČR má Plzeňský kraj čtvrtou nejvyšší míru ekonomické aktivity za kraji Hl. město Praha (65,3 %), Karlovarským (62,2 %) a Středočeským (62,1 %). Republikový průměr přesahuje jen o 0,1 procentního bodu. Míra ekonomické aktivity mužů se meziročně zvýšila o 0,4 procentního bodu na 68,5 % a u žen naopak klesla o 0,6 procentního bodu na 52,6 %.

V rámci ČR zaujímá
Plzeňský kraj v ukazateli
obecné míry
nezaměstnanosti třetí
nejnižší místo

Obecná míra nezaměstnanosti¹⁴ dosáhla v roce 2018 hodnoty 1,5 %. Meziročně poklesla hodnota tohoto ukazatele o 0,4 procentního bodu. V mezikrajském srovnání zaujímá Plzeňský kraj třetí nejnižší místo za Hl. městem Prahou (1,3 %) a Jihočeským krajem (1,4 %). Obecná míra nezaměstnanosti dosáhla u mužů 1,3 % a u žen 1,8 %. Pokles obecné míry nezaměstnanosti v rámci časové řady byl stejný u žen i mužů. Zatímco obecná míra nezaměstnanosti u mužů se od roku 2012 snížila pouze o 1,9 procentního bodu, u žen o 5,1 procentního bodu.

Plzeňský kraj v podílu
seniorské kategorie na
celkovém počtu ekonomicky
neaktivních osob zaujímá
šesté nejnižší místo v ČR

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo má v dlouhodobé časové řadě velice variabilní průběh, střídavě s mírnými výkyvy. V roce 2018 dosáhl počet ekonomicky neaktivních hodnoty 194,4 tis. osob, což meziročně znamenalo navýšení o 0,5 %. Z celkového počtu ekonomicky neaktivních osob bylo 65,8 % ve věkové kategorii 60 a více let (meziročně o 0,7 procentního bodu více). Ekonomicky neaktivní ve věkové kategorii 15 až 29 let tvořily z celkového počtu ekonomicky neaktivních 22,7 % (meziroční nárůst o 0,2 procentního bodu). Z dlouhodobého vývoje je zřejmý rostoucí počet ekonomicky neaktivních ve věku 60 a více let vlivem stárnutí populace. Zatímco v roce 2012 činil podíl ekonomicky neaktivních seniorů (60 a více let) z celkového počtu ekonomicky neaktivního obyvatelstva 60,1 %, v roce 2018 se zvýšil o 5,7 procentního bodu. V mezikrajském srovnání zaujímá Plzeňský kraj v podílu seniorské kategorie na celkovém počtu ekonomicky neaktivních osob šesté nejnižší místo v ČR za kraji Karlovarským, Libereckým, Vysočina, Pardubickým, a Královéhradeckým.

¹² Podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob 15letých a starších

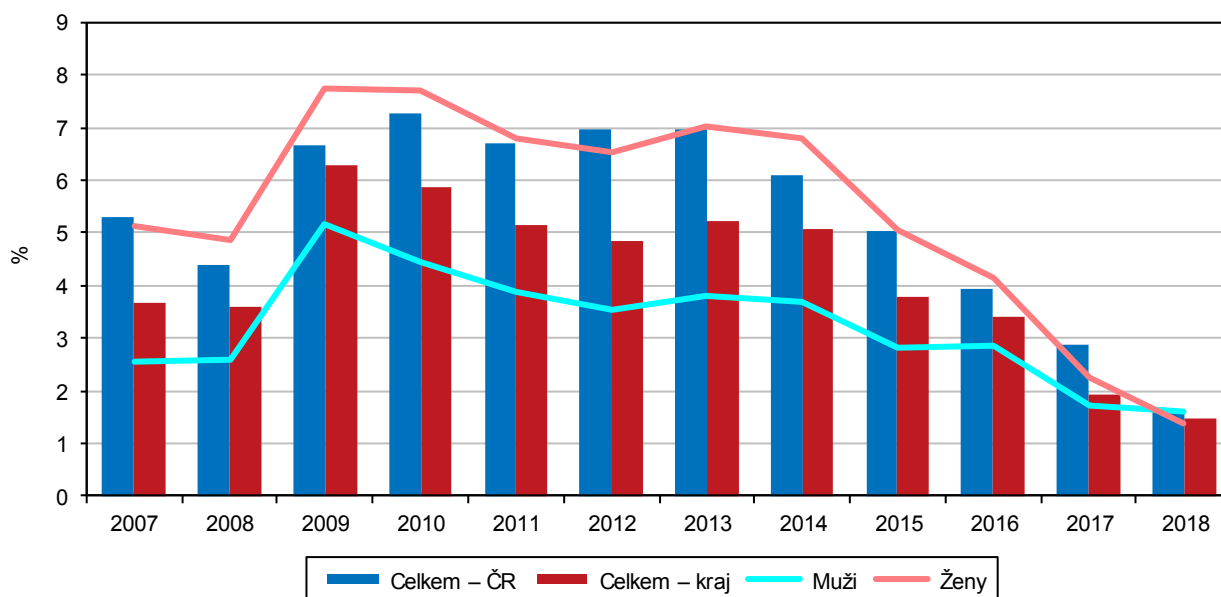
¹³ Podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu osob 15letých a starších

¹⁴ Podíl všech dosažitelných uchazečů o zaměstnání a ekonomicky aktivních osob (pracovní síly)

Graf 2.2 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Nezaměstnanost

Počet uchazečů o zaměstnání se od roku 2012 snížil o více než polovinu

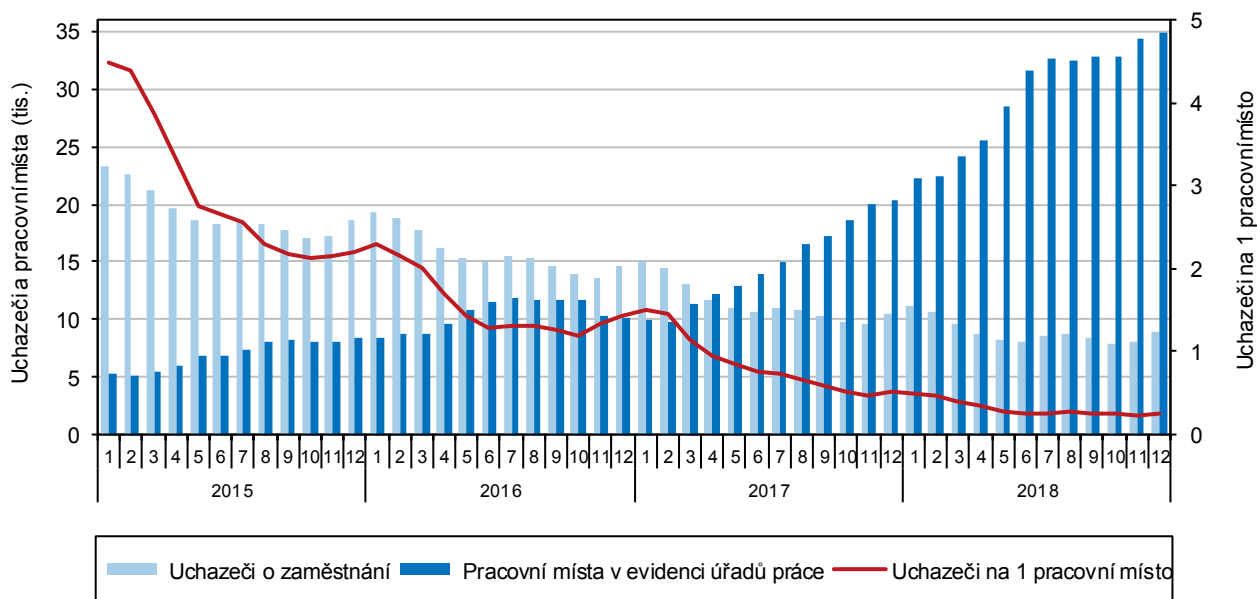
K 31. 12. 2018 bylo na úřadech práce Plzeňského kraje evidováno 9 009 **uchazečů o zaměstnání** tj. o 14,3 % méně než na konci roku 2017. Zatímco v roce 2012 dosahoval počet uchazečů o zaměstnání 23 724 osob, v roce 2018 to bylo méně o 62,0 %. Z celkového počtu uchazečů v roce 2018 mírně převažovaly ženy s 50,5 %, zbylých 49,5 % tvořili muži. Počet dosažitelných uchazečů v roce 2018 činil 7 955 osob, což znamenalo proti roku 2012 snížení o téměř 65,7 % a meziročně o 17,3 %. Průměrný věk uchazeče se zvýšil od roku 2012 o 4 roky na 42,9 roku. Počet uchazečů absolventů škol a mladistvých klesl do roku 2018 na čtvrtinu hodnoty evidované v roce 2012. V roce 2018 dosáhl počet této kategorie uchazečů 409 osob (meziročně se zvýšil o 2,3 %). Sestupnou tendenci vykazují také počty uchazečů se zdravotním postižením. Zatímco v roce 2012 bylo evidováno 3 116 uchazečů se zdravotním postižením, v roce 2018 to bylo 1 775 osob, tzn. pokles o 43,0 %.

Mezi uchazeči o zaměstnání nejvíce převažují senioři ve věku 55 a více let a středoškoláci bez maturity

Během uplynulých sedmi let se podle **věkové struktury** nejvíce snížil počet uchazečů o zaměstnání ve věkové kategorii 20–24 let (o 76,0 %), dále v kategorii do 19 let (o 70,8 %) a ve skupině 25–34 (o 65,3 %). Nejméně se dařilo snižovat počty uchazečů v seniorské kategorii (55 a více let), jejichž počet klesl za sledované období o 39,9 %. Z pohledu **vzdělanostní struktury** se počty nezaměstnaných uchazečů nejvíce snížily ve skupinách se středním vzděláním bez maturity (o 64,4 %) a se středním vzděláním s maturitou (o 61,6 %). I když se dařilo stavy nezaměstnaných uchazečů se středním vzděláním bez maturity výrazně snižovat, zůstala tato skupina neumístěných uchazečů na trhu práce nejvyšší. Nejnižší pokles podle vzdělanostní struktury zaznamenala kromě vyššího odborného vzdělání skupina vysokoškoláků (pokles o 48,8 %). Obecně se dá říci, že vzdělání uchazečů co do struktury absolvovaných oborů vysokoškoláků často neodpovídá potřebám trhu práce. Neumístění vysokoškolští uchazeči často upřednostňovali humanitní vzdělání před technickým, které však má v průmyslovém regionu, jakým je i Plzeňský kraj, nižší uplatnění. Druhou nejčetnější skupinu nezaměstnaných tvořili uchazeči se základním vzděláním a bez vzdělání.

Graf 2.3 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Plzeňském kraji (stav ke konci měsíce)

Pramen: MPSV

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných je v Plzeňském kraji třetí nejnižší v republice

Podle **délky nezaměstnanosti** se během sedmiletého období nejvíce snížily počty uchazečů s délkou evidence od 1 roku do 2 let (o 81,4 %). Specifickou skupinu tvoří nezaměstnaní uchazeči v evidenci déle než 2 roky, kterých bylo v roce 2018 v Plzeňském kraji 1 063 a od počátku sledovaného období (rok 2012) zaznamenali významný pokles o 76,3 %. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných, který je definován jako podíl nezaměstnaných v evidenci úřadu práce 12 měsíců a déle na počtu obyvatel ve věku 15–64 let dosáhl k 31. 12. 2018 hodnoty 0,4 %. Meziročně se snížil o 0,3 procentního bodu. V mezikrajském srovnání to znamená pro Plzeňský kraj třetí nejnižší hodnotu podílu dlouhodobě nezaměstnaných po Pardubickém a Jihočeském kraji.

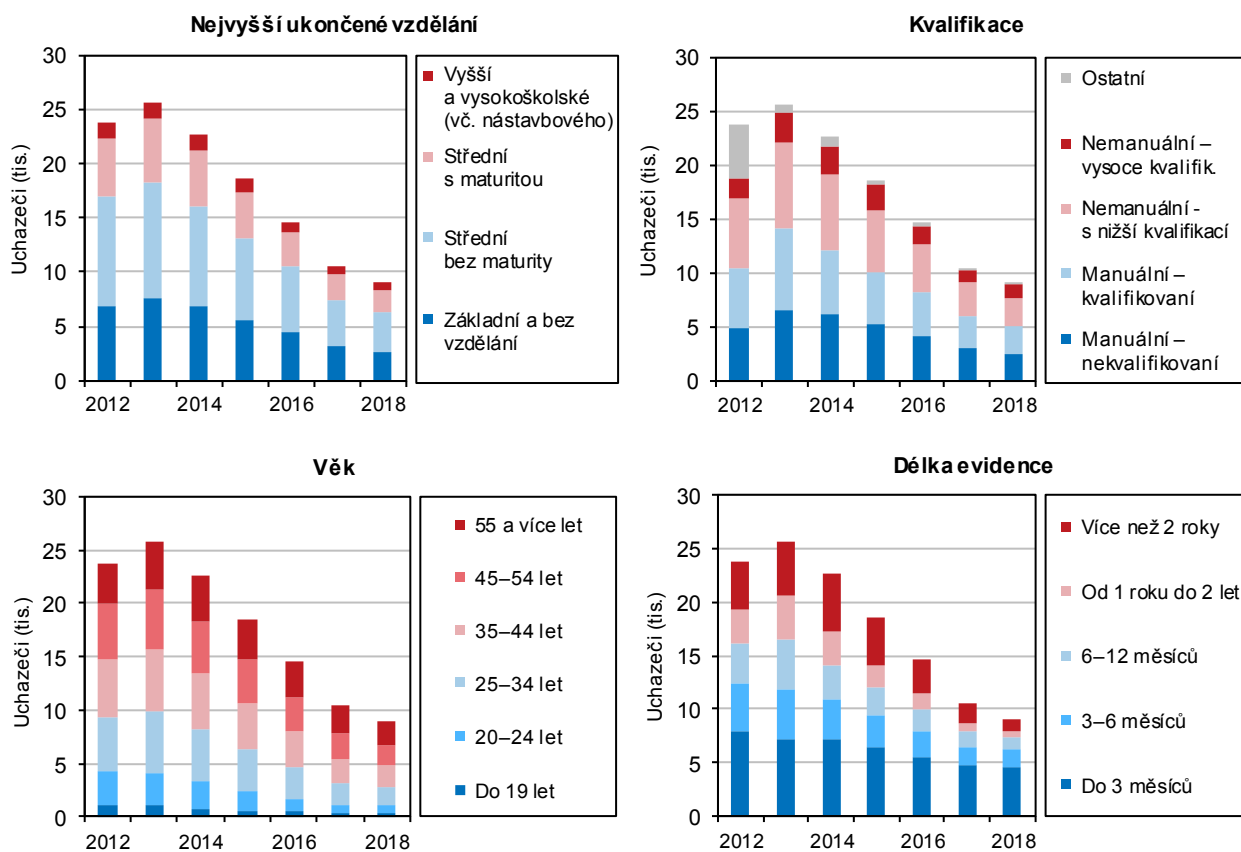
V rámci ČR je podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji druhý nejnižší

Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji dosáhl v roce 2018 hodnoty 2,12 %, což představuje meziroční pokles o 0,43 procentního bodu. V rámci ČR řadí tato hodnota Plzeňský kraj na druhé nejnižší místo za Hl. město Prahu (1,93 %). V porovnání s republikovým průměrem byl podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji o 0,95 procentního bodu nižší. Od roku 2012 se podíl nezaměstnaných osob snížil o 3,82 procentního bodu. Mezi okresy Plzeňského kraje bylo dosaženo nejnižšího podílu nezaměstnaných osob v okrese Plzeň-jih (1,71 %). Druhé místo mezi okresy Plzeňského kraje v podílu nezaměstnaných osob v roce 2018 obsadil okres s krajským městem Plzeň-město (1,79 %). Nejvyšší nezaměstnanost v kraji zaznamenal okres Tachov (2,86 %) a Rokycany (2,48 %). V případě Tachovska se jedná o příhraniční oblast, která má charakter řídkého osídlení bez středních měst zabezpečujících obyvatelům více pracovních příležitostí a zároveň se potýká se zhoršenými dopravními podmínkami. Z pohledu posledních sedmi let se nezaměstnanost nejvíce snížila v okrese Tachov (o 6,03 p. b.), zejména vlivem rozvoje nových průmyslových zón podél dálnice D5 u Stříbra (Panattoni Park) a Boru (CTPark). K 31. 12. 2018 dosáhl podíl nezaměstnaných mužů v kraji hodnoty 2,08 % a žen 2,16 %. Meziroční pokles byl u mužů 0,39 %, u žen 0,48 %.

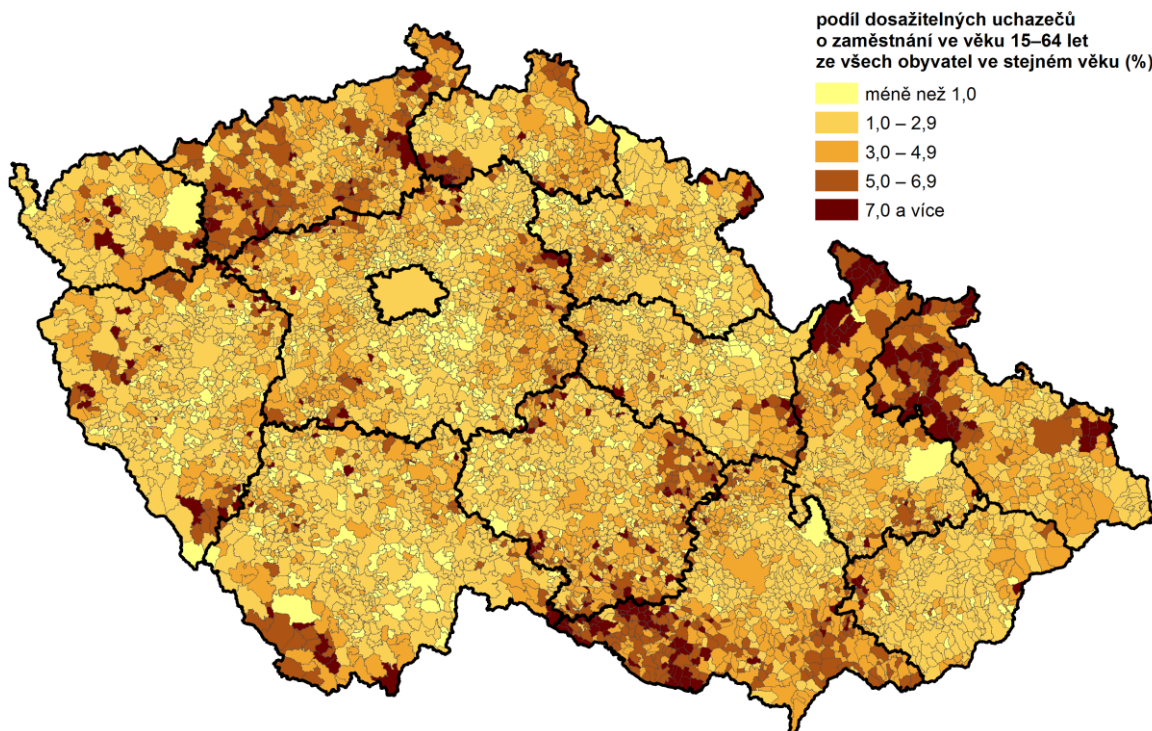

Graf 2.4 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a délky evidence v Plzeňském kraji

Pramen: MPSV

Podíl nezaměstnaných osob v obcích k 31. 12. 2018

Pramen: Úřad práce ČR – generální ředitelství

Na 1 pracovní místo připadalo v Plzeňském kraji 0,3 uchazeče, což představuje druhou nejnižší hodnotu v ČR

V roce 2018 bylo v Plzeňském kraji evidováno úřady práce 34 866 pracovních míst. Počet pracovních míst ve sledovaném období neustále roste, meziročně to byl nárůst o téměř 71 %. Na jedno pracovní místo připadalo 0,3 uchazečů, což je výrazně nižší hodnota ve srovnání s hodnotou zaznamenanou v roce 2012 (9,8). Plzeňský kraj se umístil v mezikrajském srovnání na druhém místě s nejnižším **počtem uchazečů na 1 pracovní místo** po Pardubickém kraji. K porovnání republikový průměr dosáhl hodnoty 0,7 uchazeče na 1 pracovní místo. V meziokresním srovnání nejnižší počet uchazečů na 1 pracovní místo připadl v okrese Tachov (0,1), Plzeň-jih, Domažlice a Plzeň-město (0,2), Rokycany a Plzeň-sever (0,4). Naopak relativně nejvyšší počet uchazečů na 1 pracovní místo zaznamenal okres Klatovy (0,6).

Výše průměrné měsíční podpory za posledních šest let vzrostla o 1 693 Kč

Nárok na podporu v nezaměstnanosti v roce 2018 mělo 3 745 uchazečů, což představovalo meziroční pokles o 5,2 %. Výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti činila 7 787 Kč. Během posledních sedmi let se počet uchazečů s nárokem na podporu snížil o 1 336 uchazečů, tj. o 26,3 % méně, a výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti se zvýšila o 1 693 Kč, tj. o 27,8 % více.

Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod domácností na obyvatele dosáhl v roce 2017 hodnoty 231 227 Kč

Čistý disponibilní důchod domácností (dále jen ČDDD) je výsledkem tvorby a rozdělování důchodů v peněžní formě a je určen na konečnou spotřebu. Tento ukazatel do značné míry zachycuje úroveň materiálního bohatství domácností trvale bydlících v regionu. ČDDD v Plzeňském kraji trvale roste. V roce 2017¹⁵ dosáhl hodnoty 133,9 mld. Kč, meziročně vzrostl o 5,8 %. V Plzeňském kraji má ČDDD rostoucí tendenci, jednalo se v roce 2017 o meziročně čtvrtý nejvyšší růst v republice. Na republikovém ČDDD se kraj podílí 5,5 %, což mu zajistilo v mezikrajském srovnání sedmé nejvyšší místo. Stejně tak v rámci relativního ukazatele **ČDDD na 1 obyvatele** je patrný rostoucí trend. Plzeňský kraj v roce 2017 zaujímal mezi kraji v ČDDD na 1 obyvatele třetí nejvyšší místo za Hl. městem Prahou a Středočeským krajem. Ve srovnání s údaji za republiku se hodnota tohoto ukazatele v kraji pohybuje nad průměrem ČR o 984 Kč.

Průměrný čistý peněžní příjem na osobu dosáhl meziročního navýšení o 6,8 %

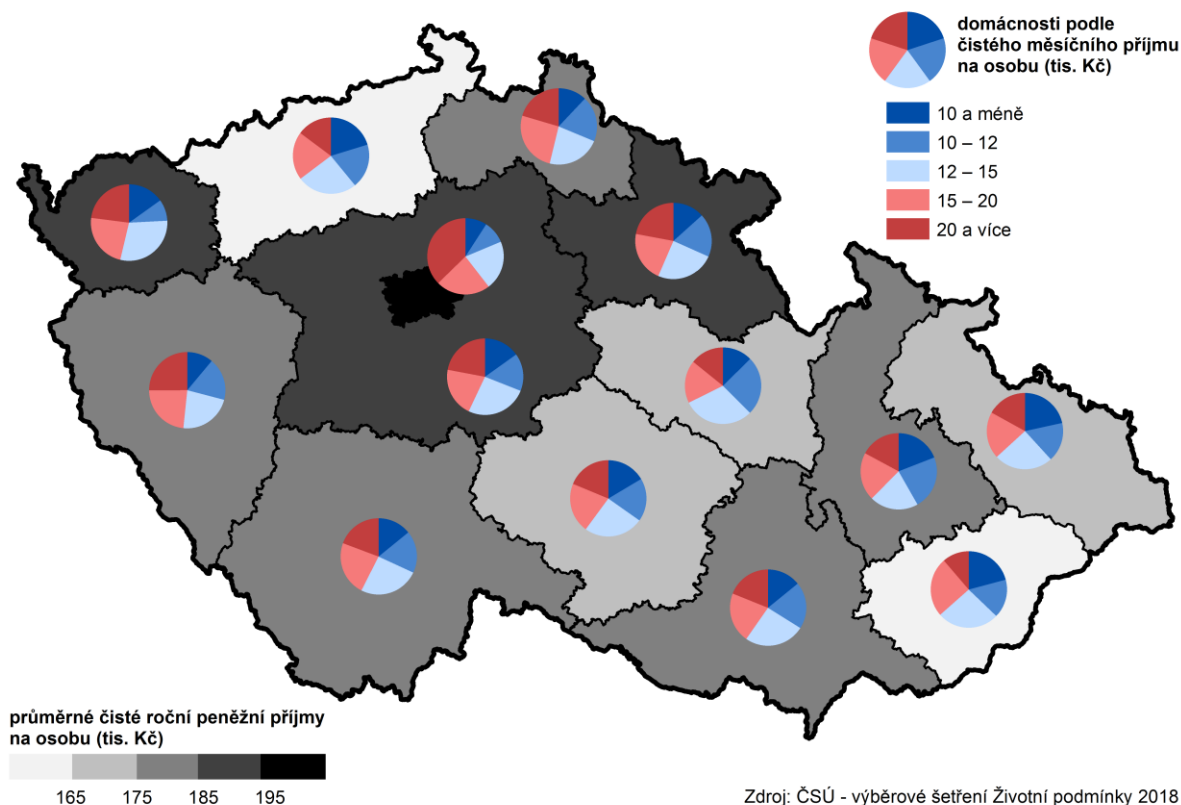
Podle výsledků výběrového šetření „Životní podmínky 2018“ dosáhl v roce 2018¹⁶ **průměrný roční hrubý příjem na osobu** 219 540 Kč, což představuje čtvrtou nejvyšší hodnotu v rámci ČR. Průměrný roční čistý peněžní příjem činil 184 785 Kč, představuje mírně vyšší hodnotu, než bylo dosaženo v republikovém průměru a zároveň to znamená ve srovnání s rokem 2016 zvýšení o 6,8 %. Celkový čistý příjem na jednoho člena domácnosti dosáhl 190 789 Kč, z toho naturální příjmy (např. produkce vlastního hospodářství) tvořily 3,1 %. Nejvyšší celkový čistý příjem na 1 člena domácnosti byl dosažen v Hl. městě Praze (236 353 Kč) a naopak nejnižší ve Zlínském kraji (162 564 Kč). Celkový čistý příjem na 1 člena domácnosti v Plzeňském kraji byl o 1 929 Kč (tj. o 1,0 %) vyšší než celkový republikový průměr.

¹⁵ Data za rok 2017 zatím nejsou k dispozici

¹⁶ Příjmy domácností jsou šetřeny za předchozí rok

Příjmy domácností v krajích v roce 2017

Téměř polovina domácností vychází s příjmem s menšími obtížemi

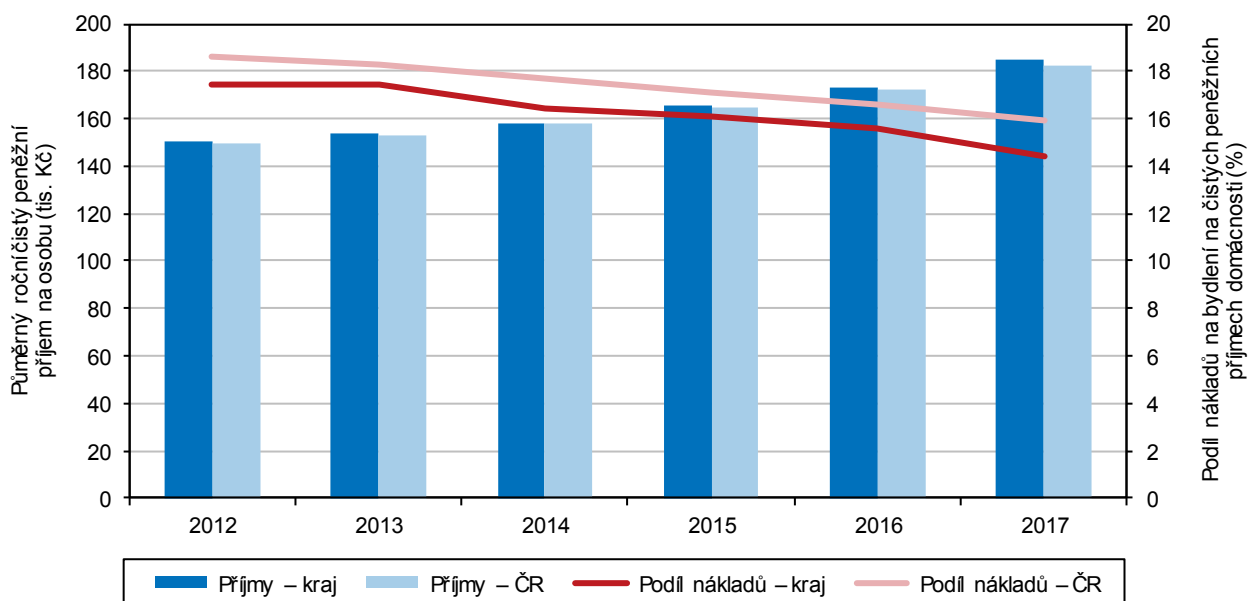
V roce 2018 bylo v Plzeňském kraji 243 023 hospodařících domácností, které představovaly 5,5 % z celkového počtu hospodařících domácností v ČR. Jednalo se o osmý nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání. Počet členů domácností činil 569 053 osob, a představoval též podíl na republikovém počtu hospodařících domácností 5,5 %. Na základě subjektivního názoru jednotlivých domácností vycházelo s vlastním příjmem 44,6 % **s menšími obtížemi**, téměř jedna třetina **docela snadno**, 13,9 % **s obtížemi** a 4,0 % domácností s příjmy vycházela **s velkými obtížemi**.

Průměrné náklady na bydlení jsou v rámci ČR šesté nejnižší

Náklady na bydlení se podílely na čistých měsíčních peněžních příjmech 14,4 %, společně s Olomouckým krajem představuje pátý nejnižší podíl v ČR. Meziročně se snížily o 1,2 procentního bodu. Náklady na bydlení za měsíc na domácnost dosáhly v Plzeňském kraji 5 192 Kč. Z těchto nákladů tvořilo největší položku platby elektřiny (25,8 %) a nájemné (23,7 %). Náklady spojené s užitím plynu z dálkového zdroje tvořily 13,5 % a o něco méně 12,6 % platby za teplo a teplou vodu. Vodné a stočné se na nákladech podílelo 8,8 %. Průměrné náklady na bydlení v porovnání s ostatními kraji jsou šesté nejnižší, a to i vzhledem k více jak třičtvrtinovému zastoupení vlastního bydlení (ve vlastním domě či bytě v osobním vlastnictví). Podle subjektivního názoru členů domácnosti jsou náklady na bydlení pro 21,1 % domácností **velkou zátěží**, pro 70,9 % **určitou zátěží** a pro 8,0 % **nejsou vůbec zátěží**.

Graf 2.5 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Mzdy¹⁷

Výše průměrné hrubé měsíční mzdy v Plzeňském kraji byla v mezikrajském srovnání čtvrtá nejvyšší

V 1. až 4. čtvrtletí 2018 dosáhla podle předběžných výsledků **průměrná hrubá měsíční mzda** zaměstnance, přepočteného na plnou pracovní dobu (zpracovaná pracovištní metodou) výše 30 722 Kč, což znamenalo meziroční nárůst o 2 046 Kč, tj. 7,5 %. V porovnání s průměrnou mzdou v ČR (31 885 Kč) byla průměrná mzda v Plzeňském kraji o 1 163 Kč nižší. V mezikrajském srovnání se Plzeňský kraj umístil na čtvrtém nejvyšším místě. Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v Hl. městě Praze 40 011 Kč, naopak nejnižší v Karlovarském kraji (28 003 Kč). Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy mezi kraji v roce 2017 představovalo 12 008 Kč. Tato hrubá měsíční mzda byla zjištěna z **podnikového výkaznictví**, kde představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc.

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v odvětví informační a komunikační činnosti, nejnižší v odvětví ubytování, stravování a pohostinství

V roce 2017 byla v Plzeňském kraji dosažena nejvyšší **průměrná hrubá měsíční mzda podle CZ-NACE** v odvětví informační a komunikační činnosti (43 653 Kč) a naopak nejnižší mzda (15 572 Kč) v odvětví ubytování, stravování a pohostinství. V ČR byla nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda v odvětví informační a komunikační činnosti (52 910 Kč) a nejnižší mzda opět v odvětví ubytování, stravování a pohostinství (17 477 Kč). V porovnání s Plzeňským krajem byla průměrná hrubá měsíční mzda ČR v odvětví informační a komunikační činnosti vyšší o 9 257 Kč a v odvětví ubytování a stravování vyšší o 1 905 Kč.

Mzdy získané na základě výběrového šetření MPSV a MF se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví

Mzdy získané na základě **výběrového šetření Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva financí** se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví v tom, že jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy na úrovni podniků či organizací. Průměrná mzda zaměstnance v daném roce je vypočtena poměření s jeho placenou dobou, tedy počtem měsíců, za které mzdu či náhradu mzdy skutečně pobíral, a je odečtena doba nemocí

¹⁷ Údaje za rok 2017 jsou předběžné

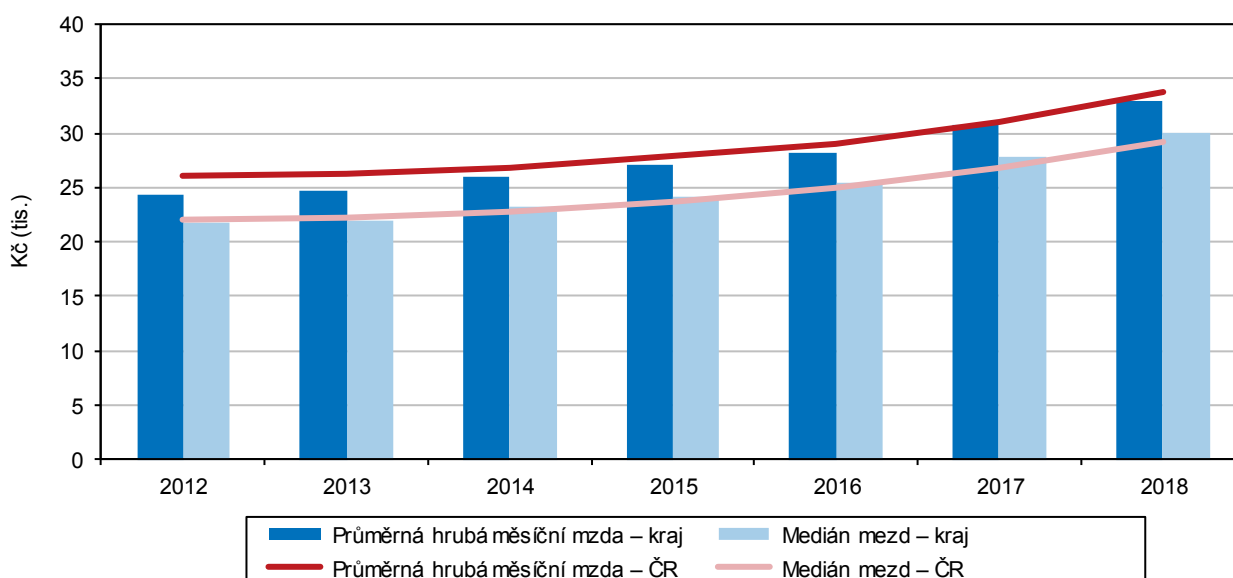
a dalších neplacených nepřítomností v práci pro daný rok. Výhoda takto sledované mzdy spočívá v tom, že umožňuje porovnávat mzdovou úroveň získanou v různých pracovních místech při přesně zjištěném objemu placené doby. V časové řadě je takto získaná mzda porovnatelná od roku 2011. Od roku 2011 jsou sledováni i zaměstnanci z podniků s méně než 10 zaměstnanci a také zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů fyzických osob. Výsledky před rokem 2011 nebyly přepočtené, a proto nejsou srovnatelné.

Ženy měly v porovnání s muži nižší mzdu o 19,4 %

V roce 2018 činila průměrná hrubá měsíční mzda (získaná z výběrového šetření ministerstev) v Plzeňském kraji 33 020 Kč a meziročně vzrostla o 7,6 %. V časové řadě 2012 až 2018 se v Plzeňském kraji průměrná hrubá měsíční mzda zvýšila o 35,9 %. Průměrná hrubá měsíční mzda dosáhla u mužů 36 147 Kč, u žen 29 130 Kč. Ženy měly v průměru o 7 017 Kč nižší průměrnou hrubou měsíční mzdu než muži, tj. o 19,4 %.

Graf 2.6 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: MPSV, MF

Variační rozpětí průměrné hrubé měsíční mzdy mezi kraji činilo 13 266 Kč

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda dosažená v Hl. městě Praze činila **dle šetření ministerstev** 42 502 Kč a nejnižší v Karlovarském kraji 29 236 Kč. **Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy** mezi kraji představovalo v tomto případě 13 266 Kč.

Medián mezd se v časové řadě 2012 až 2018 zvýšil o 38,2 %

Rozdíly mezi úrovní jednotlivých hrubých měsíčních mezd daleko přesněji vystihuje **medián**, který sledovaný soubor rozdělí na dvě stejně početné skupiny. Přesně 50 % osob má mzdu nižší než medián mezd a přesně 50 % osob má mzdu vyšší. V roce 2018 dosáhl medián mezd v Plzeňském kraji 30 055 Kč a meziročně se zvýšil o 7,8 %. V časové řadě 2012–2018 se pak zvýšil o 38,2 %. Medián mezd u mužů dosáhl 32 460 Kč a u žen 27 240 Kč, u žen byl tedy o 5 220 Kč nižší, tj. o 16,1 %.

Vzdělávání

Oproti roku 2012 se počet dětí v mateřských školách snížil o 1,0 %

Počet dětí v **mateřských školách** se v průběhu let 2012–2018 snížil. Ve školním roce 2012/2013 bylo v mateřských školách v Plzeňském kraji 19 055 dětí, v roce 2018 se počet dětí snížil na 18 863, tj. snížení o 1,0 %. Absolutně nejvyššího počtu

děti v mateřských školách (19 650) bylo dosaženo v roce 2014, kdy počet dětí byl v porovnání s rokem 2018 vyšší o 4,0 %.

Počet žáků v základních školách v roce 2018 překročil 51 tisíc

V **základních školách** se začal postupně projevovat zvýšený počet žáků vlivem vyšší porodnosti v letech 2008–2010. Nejvíce žáků navštěvovalo základní školu právě v roce 2018, kdy jejich počet činil 51 237 a oproti roku 2012 se zvýšil o 7 868 žáků, tj. nárůst o 18,1 %. Meziroční zvýšení dosahovalo 1,4 %.

Na středních školách v posledních třech letech počet studentů mírně narůstá

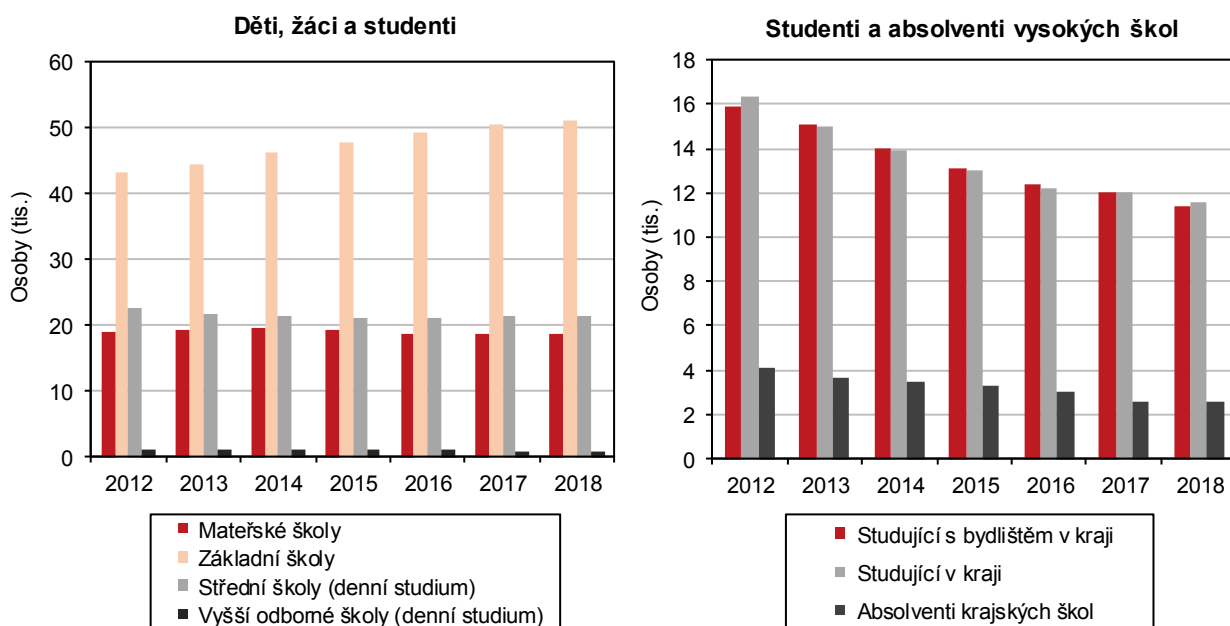
Na **středních školách** vč. konzervatoří (denní studium) se počty studentů do roku 2015 snižovaly, v posledních třech letech je však z vývoje patrný mírný růst. V roce 2012 studovalo na středních školách 22 617 studentů, zatímco v roce 2018 se počet studentů snížil na 21 180 studentů, tj. snížení o 6,4 %. Ve školním roce 2018/2019 činil meziroční nárůst 0,1 %. Počty studentů **vyšších odborných škol** (denní studium) do roku 2018 klesaly. Mezi lety 2012–2016 se jejich počet pohyboval nad hranicí 1 tis. studentů. Od roku 2017 došlo k výraznému poklesu, v roce 2018 na hodnotu 813 studentů, což představuje meziroční pokles o 5,7 %.

Počty vysokoškolských studentů klesaly v důsledku poklesu obyvatel ve věku 20–24 let

Počty studentů **vysokých škol** (občané ČR) v průběhu posledních sedmi let klesaly. Hlavní příčinou poklesu vysokoškolských studentů byl pokles počtu obyvatel ve věku 20–24 let o 23,0 %. V roce 2012 studovalo na vysokých školách s trvalým bydlištěm v kraji 15 916 studentů, v roce 2018 se tento počet studentů snížil na 11 431, tj. pokles o 28,2 %. V roce 2018 dosáhl počet vysokoškolských studentů s místem výuky v kraji 11 555 a oproti roku 2012 klesl o 29,1 %. Z celkového počtu studentů s místem výuky v kraji studovalo v roce 2018 v prezenčním studiu necelých 84 %. Podíl studentů v prezenčním studiu se ve sledované časové řadě zvýšil o 3,4 %. V roce 2018 absolvovalo vysokou školu (občané ČR) s místem výuky v kraji 2 560 studentů a jejich počet se oproti roku 2012 snížil o 37,1 %.

Graf 2.7 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Plzeňském kraji

Pramen: MŠMT

Zdravotnictví

Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,7 lékařů

V roce 2017 bylo v Plzeňském kraji zaměstnáno 2 733 lékařů. Od roku 2012 se počet lékařů zvýšil o 2,8 %. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,7 lékařů.

Nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel měl okres Plzeň-město

V porovnání s ostatním kraji ČR připadlo v Plzeňském kraji na 1 000 obyvatel čtvrtý nejvyšší počet lékařů. Nejvyšší **počet lékařů na 1 000 obyvatel** měl kraj Hl. město Praha (8,0) a na druhé pozici se umístil Jihomoravský kraj (5,2). Nejméně lékařů na 1 000 obyvatel mají ve Středočeském kraji (3,2), což úzce souvisí s blízkostí Hl. města Prahy. V okresech Plzeňského kraje byl nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel v okrese Plzeň-město (8,9), naopak nejnižší (1,4) v okrese Plzeň-sever. K okresům s nízkým počtem lékařů na 1 000 obyvatel patřily i Tachov (2,5) a Domažlice (2,5).

Počet lůžek v nemocnicích v roce 2016 mírně narostl vlivem některých LDN, které se staly součástí nemocnic

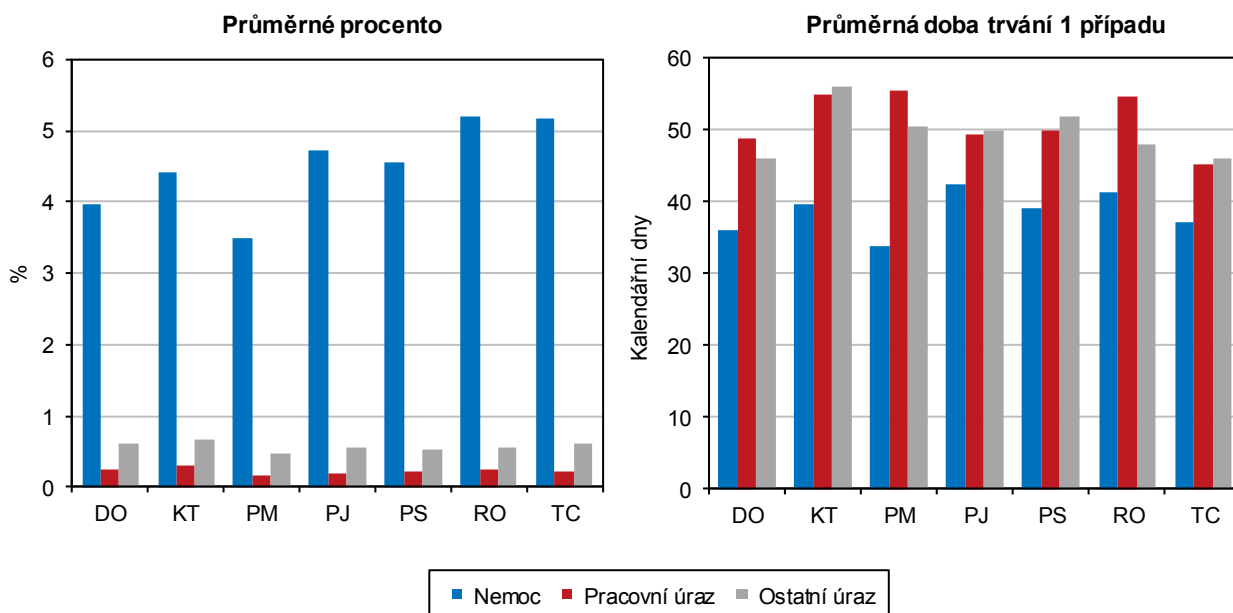
Lůžka v nemocnicích se postupně snižovala, výjimku představuje až rok 2016, kdy se součástí nemocnic staly některé LDN, což ovlivnilo meziroční nárůst. V případě Plzeňského kraje se mezi lety 2015 a 2016 zvýšil počet lůžek o 239. V roce 2012 činil počet lůžek v nemocnicích 3 462, v roce 2017 poté 3 355. Doba využití lůžek se oproti roku 2012 mírně zvýšila. V roce 2012 představovala doba využití lůžek 243,5 dne, v roce 2017 se zvýšila o 21 dní.

Zvýšení počtu hospitalizovaných a hospitalizací úzce souvisí se stárnutím populace

Mezi lety 2015 a 2016 dochází k metodické změně, kdy do roku 2015 jsou zjišťovány počty pacientů a od roku 2016 poté počty případů **hospitalizace**. V roce 2012 tak bylo hospitalizováno 114,6 tis. pacientů, v roce 2017 poté 119,5 případů hospitalizace. Zvyšování počtu hospitalizovaných a následně případů hospitalizace může úzce souviset i se stárnutím populace. Počet obyvatel ve věku 65 let a více se v roce 2017 v porovnání s rokem 2012 zvýšil o 18,1 %. Průměrná ošetřovací doba naopak klesla. V roce 2017 činila 6,7 dne a oproti roku 2012 se snížila o 0,7 dne.

Graf 2.8 Dočasná pracovní neschopnost v okresech Plzeňského kraje v roce 2018

Pramen: ČSSZ

Průměrný denní počet dočasně práce neschopných osob má rostoucí trend

V roce 2018 bylo hlášeno 104 953 nových případů dočasné pracovní neschopnosti, což představovalo v průměru denně 11 036 dočasně práce neschopných osob (meziročně o 5,6 % více). Průměrná délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti v roce 2018 činila 38,4 kalendářního dne, z toho pro nemoc 36,8 a pro pracovní úraz 52,4 kalendářního dne. Ve srovnání s republikovou hodnotou byla průměrná doba trvání dočasné pracovní neschopnosti v Plzeňském kraji o 3,3 dne kratší.

Průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti v kraji je sedmé nejvyšší v ČR

Průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti dosáhlo v Plzeňském kraji hodnoty 4,843 %. Z časové řady byly patrné rostoucí tendence v období od roku 2012, pouze v roce 2016 došlo k mírnému poklesu. Dlouhodobě vykazují v rámci kraje nejvyšší průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti okresy Rokycany (6,011 %) a Tachov (6,005 %), kde je současně i nejnižší hrubá mzda. Naopak nejnižší průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti má okres Plzeň-město (4,105 %). V rámci ČR má Plzeňský region sedmou nejvyšší hodnotu, nejnižší procento dočasně pracovní neschopnosti vykazuje Hl. město Praha (3,378 %).

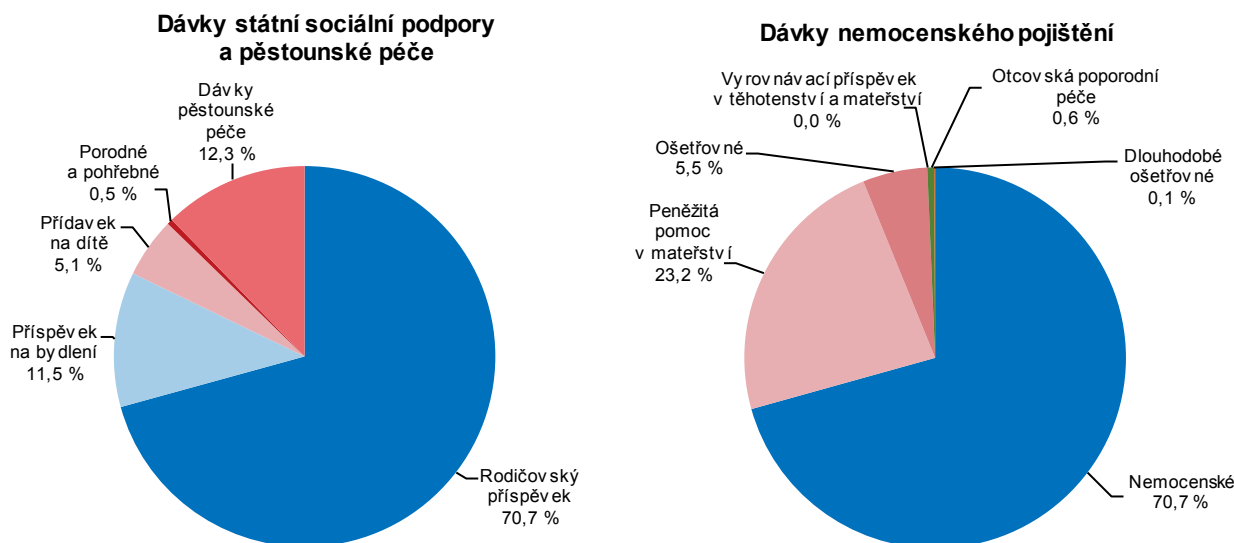
Nemocenské pojištění

Od roku 2012 došlo k nárůstu výdajů na dávky nemocenské pojištění o 83,8 %

V Plzeňském kraji bylo v roce 2018 evidováno 227 868 nemocensky pojištěných osob, z toho 108 078 žen. Počet nemocensky pojištěných osob se meziročně zvýšil o 2,2 %. Z hlediska vývoje dávek nemocenského pojištění v Plzeňském kraji docházelo k poklesu až do roku 2012, kdy byly výdaje abnormálně nízké a od té doby znovu výrazněji narůstají. Za posledních sedm let tak došlo k růstu o 83,8 % na hodnotu 1 809 832 tis. Kč zaznamenanou v roce 2018. Meziroční nárůst dosáhl 21,8 %.

Graf 2.9 Výdaje na dávky státní sociální podpory a nemocenského pojištění v Plzeňském kraji v roce 2018

Pramen: MPSV

Přes 70 % dávek nemocenského pojištění tvoří výdaje na nemocenskou

Z hlediska **struktury dávek**, tvoří největší část 70,7 % (tj. 1 278 905 tis. Kč) nemocenská, na kterou má zaměstnanec nebo OSVČ nárok spolu s dalšími podmínkami od 15. kalendářního dne trvání jeho dočasné pracovní neschopnosti. Druhou největší část, tedy v roce 2018 celkem 419 760 tis. Kč (tj. 23,2 %) tvoří výdaje na peněžitou pomoc v mateřství. Pokud zaměstnanec nemůže pracovat z důvodu, že musí ošetřovat nemocného člena domácnosti nebo dítě mladší 10 let, protože školské zařízení bylo uzavřeno, vzniká mu nárok na tzv. ošetřovné. V Plzeňském kraji se tento druh na celkových výdajích nemocenského pojištění podílel jen 5,5 %. Strukturu dávek doplňuje vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, na které v kraji připadlo 437 tis. Kč a má na něj nárok zaměstnankyně, která byla z důvodu těhotenství, mateřství převedena na jinou práci a z tohoto důvodu dosahuje bez svého zavinění nižšího příjmu než před převedením. V roce 2018 byly zavedeny nové dávky, od 1. 2. 2018 otcovská poporodní péče, na kterou bylo v kraji vynaloženo 10 463 tis. Kč, a od 1. 6. 2018 dlouhodobé ošetřovné (1 477 tis. Kč). Z hlediska vývoje největší rostoucí trend zaznamenává kategorie výdajů na ošetřovné, které se v průběhu posledních sedmi let více než zdvojnásobily. Peněžitá pomoc v mateřství se meziročně zvýšila o 10,4 %, v průběhu sedmi let měla rostoucí průběh, kromě roku 2013, kdy bylo vyplaceno nejméně ve sledovaném období (305 171 tis. Kč). Průběh vývoje výdajů na nemocenské měl po celou dobu sledování rostoucí charakter, v roce 2018 bylo vyplaceno téměř 1,3 mld. Kč, meziroční navýšení o 25,3 %.

Podíl dávek nemocenského pojištění v Plzeňském kraji činí 5,6 % z celkových výdajů za ČR

Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Plzeňském kraji se podílely 5,3 % na celkovém úhrnu dávek v ČR. Tento podíl řadí Plzeňský kraj na osmé nejvyšší místo. Stejnou pozici má i podíl výdajů na nemocenské, který činí 5,6 % z celkového republikového úhrnu. Vyšší podíl, a tedy šesté místo v mezikrajském porovnání, dosáhl kraj v dávkách ošetřovného, zde se podílí na celkových výdajích v ČR 6,1 %. U peněžité pomoci v mateřství participuje kraj 4,5 % na celorepublikových sociálních dávkách tohoto typu.

Státní sociální podpora

Z celkového objemu vyplacených dávek tvořily přídavky na děti téměř třetinu

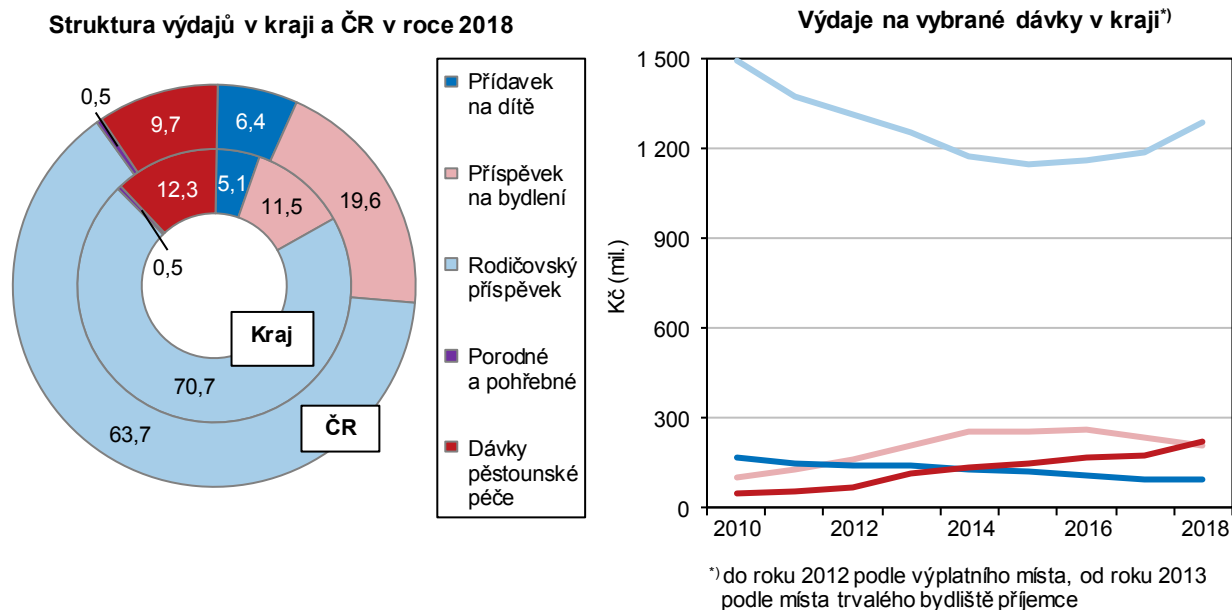
Systém **státní sociální podpory** je legislativně upraven předpisy o státní sociální službě. Podle zákona o státní sociální podpoře se poskytují následující dávky: přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné a pohřebné. V roce 2018 bylo vyplaceno v Plzeňském kraji 378,2 tis. Kč dávek státní podpory, z toho 33,0 % na přídavky na dítě. Přídavek na dítě je definován jako základní dlouhodobá dávka poskytovaná rodinám s dětmi na krytí nákladů spojených s jejich výchovou a výživou, jejichž příjem nedosahuje 2,7 násobku životního minima. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory dlouhodobě klesá. Meziročně se snížil o 10,7 %, u přídavků na dítě dokonce o 25,2 %.

Plzeňský kraj má šestý nejnižší objem dávek státní sociální podpory z úhrnu ČR

Objem **výdajů na dávky státní sociální podpory** klesal do roku 2015, poté mírně narostl. Mezi roky 2017/2018 se navýšil o 7,1 %. Od roku 2013 se výdaje na dávky státní podpory celkem zvýšily o 5,3 %, přičemž výdaje na přídavky na dítě se snížily o 34,0 %. Z celkového objemu dávek státní podpory v ČR připadá na Plzeňský kraj šestý nejnižší podíl (4,7 %), z toho u přídavků na dítě dokonce druhý nejnižší podíl (3,8 %). V mezikrajském srovnání má nejvyšší podíl celkových výdajů na ČR kraj Moravskoslezský (13,7 %), naopak nejnižší kraj Karlovarský (2,8 %).

Graf 2.10 Výdaje na dávky státní sociální podpory a péče v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: MPSV

Z celorepublikového pohledu je hodnota dávek státní sociální podpory třetí nejnižší v přepočtu na obyvatele v Plzeňském kraji

Výdaje na dávky státní sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele mají variabilní průběh, meziročně se hodnota ukazatele zvýšila. V celorepublikovém srovnání má Plzeňský kraj třetí nejnižší hodnotu dávek sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele (3 134 Kč). Nejvyšší hodnotu mají kraje s vysokou nezaměstnaností, a to Moravskoslezský (4 460 Kč/obyv.) a Ústecký (4 392 Kč/obyv.). Hodnota relativního ukazatele v Plzeňském kraji je nižší než republikový průměr (3 685 Kč/obyv.), a to o 551 Kč.

Zařízení sociálních služeb

Jednu třetinu služeb sociální péče tvořily služby provozované formou celoročního pobytu

V roce 2018 bylo v Plzeňském kraji provozováno celkem 150 zařízení sociálních služeb. V příslušných sociálních zařízeních tvořily jednu třetinu služby provozované formou celoroční pobytové služby. Jedná se o domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

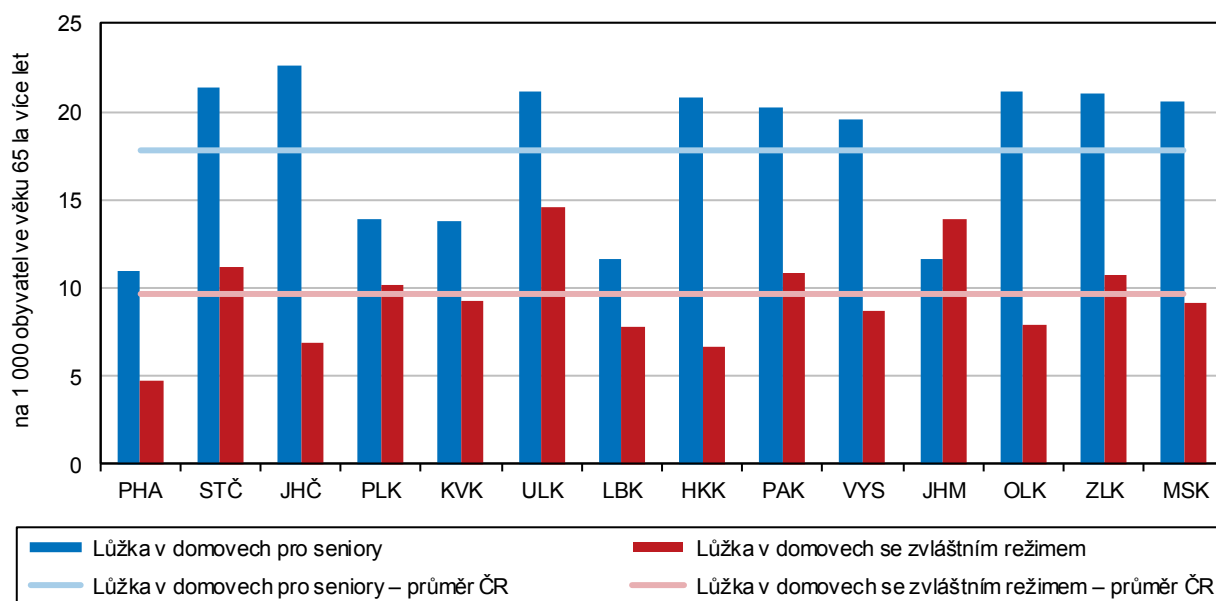
V Plzeňském kraji bylo provozováno 23 domovů pro seniory s kapacitou 1 629 lůžek

Jednou z legislativně stanovených služeb sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem v **domovech pro seniory**. Tato služba je určena zejména těm seniorům, jimž nelze zabezpečit pomoc v jejich přirozeném sociálním prostředí. V Plzeňském kraji bylo provozováno 23 domovů pro seniory s kapacitou 1 629 lůžek. Z dlouhodobého pohledu má vývoj počtu lůžek proměnlivý charakter. Meziročně se počet lůžek v domovech pro seniory snížil, a to o 5,7 %. Průměr počtu lůžek na jedno zařízení dosahuje v Plzeňském kraji hodnoty 70,8, což téměř odpovídá průměru za ČR (70,6 lůžek). U tohoto typu zařízení bylo zaznamenáno až 2 208 neuspokojených žádostí o sociální služby, což je více než výše uvedená kapacita v kraji, a meziročně to znamená pokles o více než polovinu (51,3 %).

Graf 2.11 Lůžka v domovech pro seniory a v domovech se zvláštním režimem v krajích v roce 2018

Pramen: MPSV

Pro osoby s duševními poruchami je v kraji k dispozici 15 zařízení s kapacitou 1 192 lůžek

Další legislativně definovanou službou sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem - domov se zvláštním režimem - poskytující služby osobám trpícím duševní nemocí, Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. V Plzeňském kraji se nachází těchto zařízení 15 s kapacitou 1 192 lůžek. Z retrospektivního pohledu je patrné, že již v roce 2016 došlo k navýšení počtu i kapacit zařízení, do roku 2017 se poté počet o jedno zařízení snížil, což se na kapacitě lůžek projevilo poklesem o 8,1 %. V roce 2018 kapacita lůžek vzrostla o 23,1 %. Průměrná kapacita lůžek v těchto zařízeních činí 79,5 lůžek, tj. o 20,6 lůžek na 1 zařízení nad republikový průměr. V zařízeních tohoto typu bylo k 31. 12. 2018 celkem 1 455 neuspokojených žádostí o příslušnou sociální péči, což je též více než celková současná kapacita.

Domovů pro osoby se zdravotním postižením funguje v kraji 12 s lůžkovou kapacitou 1 076 lůžek

V zařízeních sociální péče je dále definována pobytová služba s celoročním provozem pro osoby se sníženou soběstačností vyžadující pravidelnou a komplexní péči, kterou jim nelze zajistit v jejich přirozeném sociálním prostředí (domovy pro osoby se zdravotním postižením). V Plzeňském kraji se nalézá 12 těchto zařízení s kapacitou 1 076 lůžek. Od roku 2015 zůstal počet lůžek zachován. Přepočtená lůžková kapacita na jedno zařízení představoval v kraji hodnotu 89,7 a převyšuje republikový průměr o 30,8 lůžek na jedno zařízení. Z údajů o neuspokojených žádostech o sociální služby v Plzeňském kraji lze konstatovat, že neuspokojených žádostí o umístění ve výše citovaném typu zařízení sociální péče přibývá, meziročně o 18,3 %.

Většina ostatních sociálních služeb patří do oblasti sociální prevence

Sociální služby kromě služeb sociální péče zahrnují ještě oblasti sociálního poradenství (v kraji v provozu 30 sociálních poraden) a služby sociální prevence, které se zaměřují na oblast sociálně negativních jevů (např. raná péče, azylové domy, nízkoprahová denní centra apod.).

Důchodci, důchody

Počet příjemců starobních důchodů se zvýšil

V roce 2018 dosáhl počet **příjemců pobírajících starobní důchod celkem (včetně souběhu)** 133 610, v porovnání s rokem 2012 vzrostl o 3,7 %. V roce 2018 činily ženy 59,9 % z celkového počtu příjemců, v porovnání s rokem 2012 se jejich podíl snížil o 1,6 procentního bodu. V příjemcích starobních důchodů jsou zahrnuti, jak příjemci pobírající důchod sólo, tak příjemci pobírající důchod v souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem. V příjemcích starobních důchodců nejsou zahrnuti příjemci pobírající poměrný důchod.

Příjemci starobních důchodů sólo činili 75,2 % z příjemců starobních důchodů celkem

Příjemci starobních důchodů sólo představovali 75,2 % z příjemců starobních důchodů celkem (včetně souběhu). Oproti roku 2012 se tento podíl zvýšil o 1,4 procentního bodu. V roce 2018 činil počet příjemců starobního důchodu sólo 100 478 a v porovnání s rokem 2012 vzrostl o 5,6 %.

Nejrychleji rostl počet příjemců předčasných důchodů

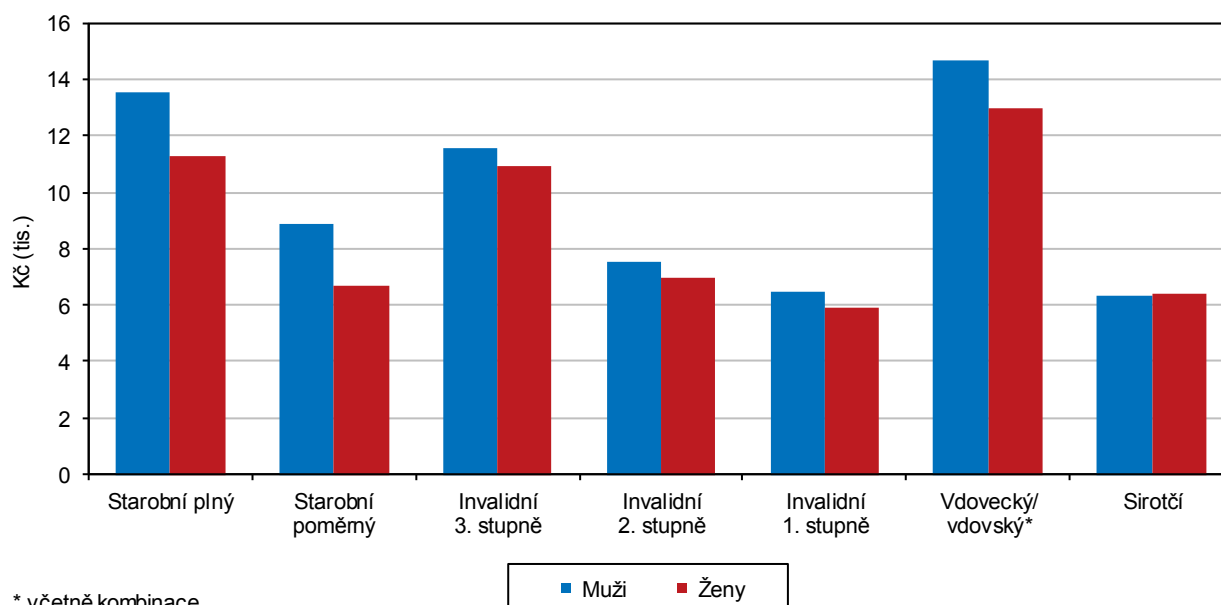
V roce 2018 se v porovnání s rokem 2012 zvýšil počet **příjemců předčasných starobních důchodů** (včetně souběhu) o 16,5 % (absolutně o 5 500 osob). V roce 2018 dosáhl počet příjemců předčasných starobních důchodů (včetně souběhu) 38 800, z toho bylo 57,1 % žen. Oproti roku 2012 se tento podíl zvýšil o 0,5 procentního bodu.

Ženy měly v průměru o 17,0 % nižší důchod než muži

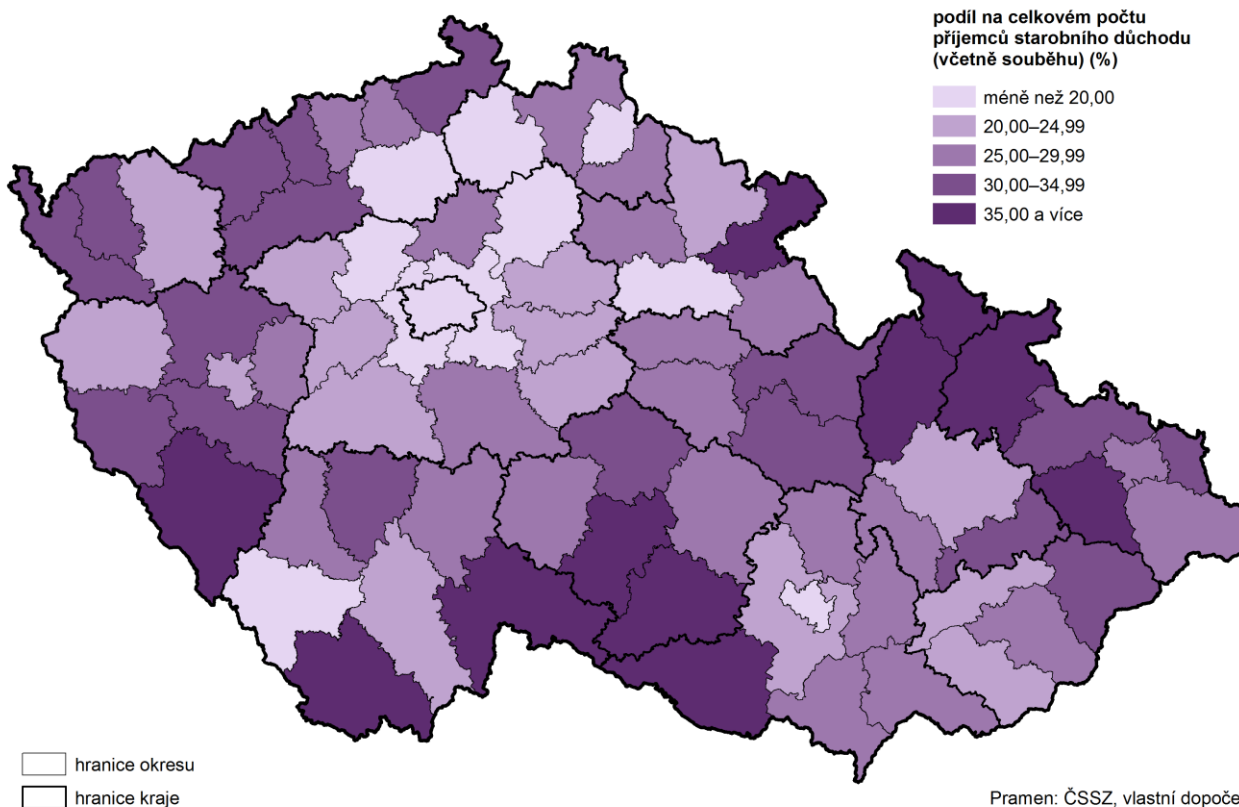
Výše **průměrného důchodu sólo (bez souběhu)** v roce 2018 činila 12 380 Kč. Ve sledovaném období 2012 až 2018 se zvýšil důchod o 1 640 Kč, tj. nárůst o 15,3 %. Výše důchodů mužů byla 13 582 Kč a žen 11 271 Kč. Ženy měly v průměru nižší důchod o 17,0 % než muži. Ve sledovaném období se zvýšily důchody mužům o 1 722 Kč, tj. o 14,5 %, a ženám o 1 513 Kč, tj. o 15,5 %. V roce 2018 činil podíl průměrného starobního důchodu sólo na mzdovém mediánu 41,2 %.

Graf 2.12 Průměrné důchody podle druhu důchodu a pohlaví v Plzeňském kraji v prosinci 2018

Pramen: ČSSZ

Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2018

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet spáchaných trestných činů v roce 2018 se v kraji již třetím rokem pohybuje pod 10 tis.

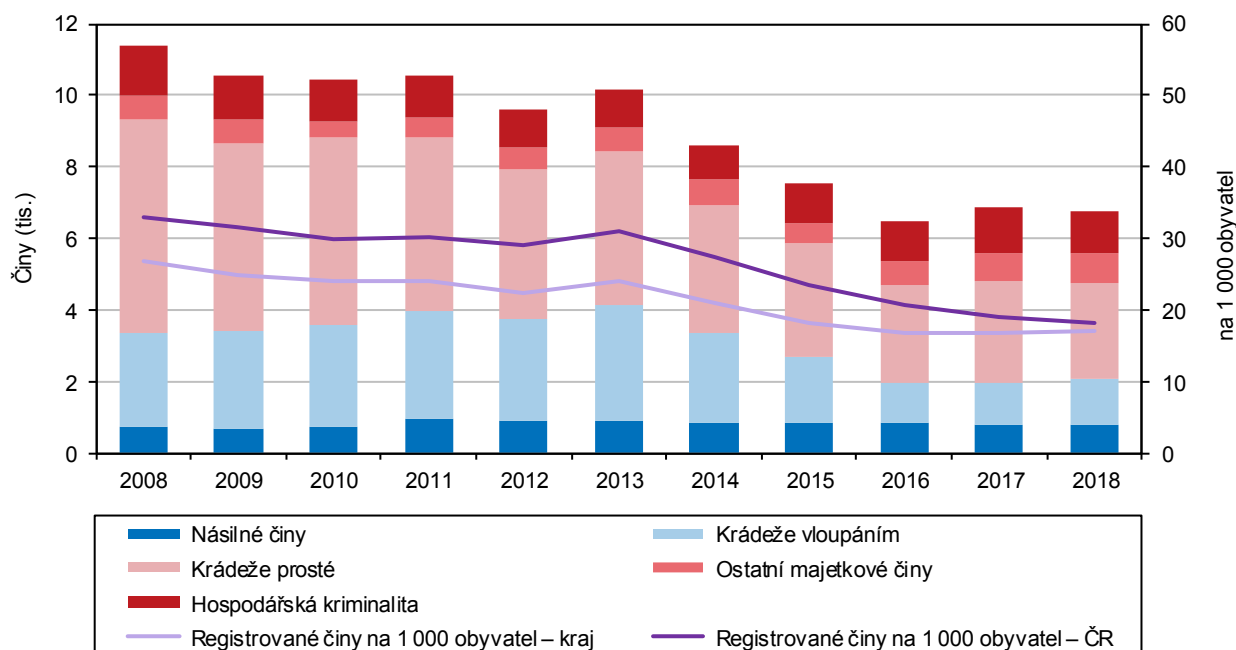
V Plzeňském kraji v roce 2018 bylo podle údajů Policejního prezidia ČR spácháno 9 923 **registrovaných trestných činů**, což představuje spolu po roce 2016 třetí nejnižší počet trestné činnosti v celé řadě sledování od roku 1991. Nejvyšší počet trestné činnosti byl zaznamenán v roce 1999, a to 18 446 registrovaných trestných činů. V meziročním srovnání trestná činnost narostla proti roku 2017 o 2,0 %. Z hlediska klasifikace registrovaných trestných činů téměř tři čtvrtiny z celkového počtu patřily do oblasti **obecné kriminality**, **hospodářská kriminalita** se podílela na celkovém počtu pouze 11,6 %. Z oblasti obecné kriminality je nejvíce trestných činů majetkových (66,9 %) a násilných (11,0 %). Z násilných činů se jedná nejčastěji o úmyslné ublížení na zdraví, porušování domovní svobody nebo nebezpečné vyhrožování apod., z majetkové trestné činnosti poté o krádeže vloupáním a krádeže prosté (věcí z automobilů, jízdních kol).

V přepočtu připadlo na 1 000 obyvatel kraje 17,0 registrovaných trestných činů

V celostátním měřítku v počtu zjištěné trestné činnosti dosahuje Plzeňský kraj šesté nejvyšší místo, stejně tak jako v relativním ukazateli **přepočtu registrované trestné činnosti na 1 000 obyvatel středního stavu**. Hodnota tohoto přepočtu v roce 2018 je nižší (17,0 trestných činů na 1 000 obyvatel) v porovnání s republikovým průměrem o 1,1 bodu a současně třetí nejnižší za celé období od roku 1991.

Graf 2.13 Registrované trestné činy v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: Policejní prezidium ČR

Nejvíce trestných činů bylo spácháno v okrese Plzeň-město

Z regionálního pohledu téměř polovina (49,8 %) registrovaných trestných činů byla zaznamenána v okrese Plzeň-město. Druhý nejvyšší počet se vyskytl ve sloučených okresech Plzeň-jih a Plzeň-sever (14,7 %). Naopak nejnižší podíl trestné činnosti v regionu vykazuje okres Rokycany (6,2 %). V přepočtu trestných činů na 1 000 obyvatel nejvyšší hodnoty dosahuje opět okres Plzeň-město (25,9) následovaný okresem Tachov (18,6) a Domažlice (13,8). Nejnižší hodnota tohoto ukazatele se vyskytuje v okresech v okolí Plzně (Plzeň-sever a Plzeň-jih). Z hlediska objasněnosti bylo nejvíce registrovaných trestných činů vyšetřeno v okrese Klatovy (63,9 %) a následně v okresech Domažlice (62,4 %) a Rokycany (56,8 %). K nárůstu počtu trestných činů došlo v meziročním porovnání ve všech okresech Plzeňského kraje kromě okresu Domažlice (pokles o 3,7 %). Nejvyšší nárůst zaznamenaly okresy Rokycany (o 13,7 %) a Tachov (o 6,7 %). U objasněných trestných činů v porovnání s předchozím rokem došlo kromě okresů Tachov a Plzeň-město, kde byl zaznamenán mírný pokles, k nárůstu, nejvíce v okrese Rokycany (o 8,0 %). V meziročním porovnání hospodářská kriminalita v Plzeňském kraji klesla o 9,8 %, a to zejména výrazným meziročním snížením hospodářské kriminality v okrese Tachov (o 34,6 %). Obecná kriminalita vzrostla v Plzeňském kraji proti roku 2017 o 1,8 %. K nárůstu došlo ve všech okresech v regionu, kromě okresu Domažlice (pokles o 11,8 %) a Klatovy (pokles o 8,0 %), kde se projevilo výrazné snížení. Naopak relativně nejvyšší nárůst zaznamenal okres Rokycany (o 16,8 %) a okres Tachov (o 13,2 %).

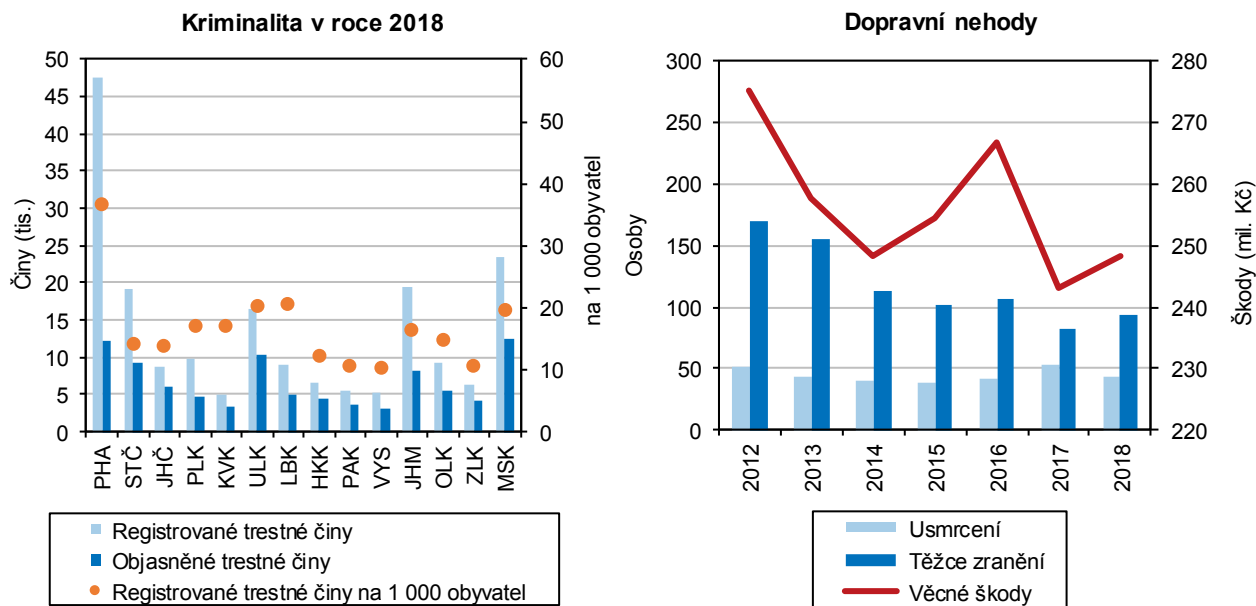
Objasněno bylo v kraji téměř 48,5 % registrovaných trestných činů

Policejní orgány objasnily v rámci celkové kriminality 4 812 činů, což znamená v meziročním srovnání snížení o 3,2 %. Celkové **procento objasněnosti** činilo 48,5 %. V případě obecné kriminality bylo vyřešeno 2 972 trestných činů (41,2 %) a hospodářské kriminality 620 přečinů (53,9 %).

Graf 2.14 Kriminalita v krajích a dopravní nehody v Plzeňském kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

Počet dopravních nehod v Plzeňském kraji představuje 3,5 % z úhrnu dopravních nehod v ČR

V Plzeňském kraji došlo v roce 2018 celkem k 3 673 **dopravním nehodám**, což představuje 3,5 % z celkového republikového počtu. Od roku 2010 se jedná o nárůst o 30,6 %, v meziročním srovnání o 2,3 %. Věcná škoda, způsobená při nehodách, dosáhla výše 248 128 tis. Kč, tedy o 4 921 tis. Kč více než v roce 2017. V přepočtu na 1 000 obyvatel byla v roce 2018 zaznamenána v krajské pětileté časové řadě nejvyšší hodnota, a to 6,3 nehod na 1 000 obyvatel. Kromě majetkové újmy vznikají i kolize s účastníky dopravních nehod.

Okres Rokycany zaznamenal nejnižší počet nehod mezi okresy celé ČR

V počtu dopravních nehod (absolutně) se umístil region na druhém nejnižším místě za krajem Karlovarským. V majetkových škodách způsobených při nehodách zaujímá kraj čtvrtou nejnižší pozici. V kraji byl bohužel také zaznamenán pátý nejvyšší počet usmrcených osob v ČR. V rámci kraje nejnižší počet nehod zaznamenal okres Rokycany, a to v absolutním počtu nehod (294 nehod). Zároveň okres Rokycany byl okresem s nejnižším počtem dopravních nehod v rámci celé ČR. Naopak nejvyšší nehodovost byla zaznamenána v okresech Plzeň-město (1 002 nehod), Plzeň-jih a Plzeň-sever (820 nehod). Počet usmrcených osob byl nejvyšší ve spojených okresech Plzeň-jih a Plzeň-sever (11 osob). Nejvíce osob bylo zraněno v okrese Plzeň-město (566 osob), a to zejména lehce (92,0 %). Nejvyšší majetková újma při dopravních nehodách byla zaznamenána v okrese Plzeň-město.

Na silnicích Plzeňského kraje zavinili řidiči pod vlivem alkoholu 361 dopravních nehod

Při dopravních nehodách bylo usmrceno 44 osob, což je o 9 osob méně než v roce 2017. Těžce zraněno bylo o 10 osob více než v předchozím roce, ubylo zranění lehčího rázu o 5,4 %. Pod vlivem alkoholu zavinili řidiči 361 dopravních nehod (více než polovina nehod se stala v okresech Plzeň-město, Plzeň-jih a Plzeň-sever). Ve srovnání s minulým rokem 2017 stoupl počet nehod pod vlivem alkoholu o 8,4 %, celkové škody narostly o 17,3 %, usmrcených bylo o 7 méně a počet těžce zraněných stoupl o 2 osoby. V relativním přepočtu usmrcených osob na 1 000 dopravních nehod v rámci celé ČR nastala nejhorší situace v roce 2018 v kraji Jihočeském (13,5 úmrtí na 1 000 nehod) a Plzeňském (12,0 úmrtí na 1 000 nehod).

Z celkového počtu registrovaných řidičů v Plzeňském kraji představuje podíl bodovaných řidičů 6,57 %

Obecními úřady u obcí s rozšířenou působností v kraji bylo k 31. 12. 2018 v centrálním registru řidičů evidováno 25 673 řidičů, kteří se dopustili přestupku započítávaného do bodového hodnocení řidiče. Jedná se tak o pátý nejnižší absolutní počet mezi kraji, kde nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v Moravskoslezském kraji (58 492), nejnižšího naopak v kraji Karlovarském (15 114). Z hlediska vývoje představuje tento počet v Plzeňském kraji mírný pokles ve srovnání s předchozím rokem a to o 5,8 %. Na celkovém počtu bodovaných řidičů v České republice se kraj ke konci roku 2018 podílel 5,3 %. Z celkového počtu registrovaných řidičů v Plzeňském kraji představuje podíl bodovaných řidičů 6,57 %. Při přepočtu na registrované řidiče je zřejmé, že nejvyšší podíl bodovaných řidičů byl v Ústeckém kraji (8,55 %), nejnižší naopak v Hl. městě Praze (5,47 %).

Hasičský záchranný sbor evidoval v Plzeňském kraji v průběhu roku 2018 celkem 1 199 požárů

V průběhu roku 2018 došlo podle statisticky vedených údajů Ministerstva vnitra - Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru v Plzeňském kraji ke vzniku 1 199 požárů. Na 1 000 obyvatel tak v kraji připadlo 2,1 požárů, což je mírně nadprůměrná hodnota v rámci České republiky (1,9). V porovnání s rokem 2017, kdy vzniklo 989 požárů, došlo k meziročnímu nárůstu o 210 požárů. K okresům s největším výskytem požárů patří okres Plzeň-město, kde bylo v roce 2018 lokalizováno 26,8 % požárů v kraji. Celkově při požárech vznikla přímá škoda ve výši 219 192,8 tis. Kč. V přepočtu na jeden požár v Plzeňském kraji připadla v roce 2018 škoda ve výši 182 813 Kč. Při požárech bylo usmrceno 5 osob a 100 osob se zranilo.

3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

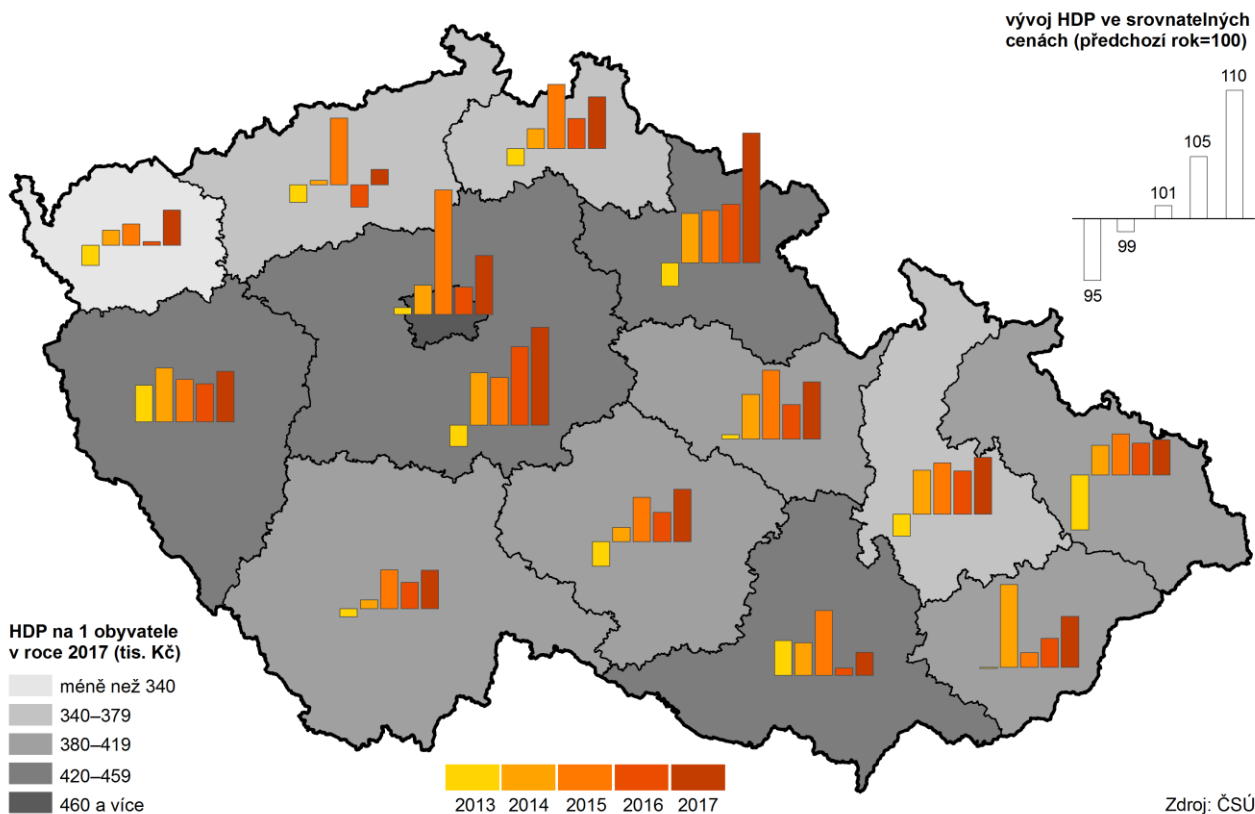
Regionální hrubý domácí produkt byl šestý nejvyšší mezi kraji

Hrubý domácí produkt (dále jen HDP) je základním makroekonomickým ukazatelem, který vyjadřuje hodnotu vytvořenou v národním hospodářství (regionu) za rok. Je významným ukazatelem ekonomické úrovně daného území. V roce 2017 dosáhl HDP v Plzeňském kraji 255,2 mld. Kč, tj. 5,1 % vytvořeného HDP v ČR. Podíl regionálního HDP na republikovém se dlouhodobě pohybuje kolem 5 %. V mezikrajském srovnání představuje podíl regionálního HDP šestou nejvyšší hodnotu. Nejvyšší podíly dosáhly kraje Hl. město Praha (25,4 %), Středočeský (11,9 %) a Jihomoravský (10,5 %), naopak nejnižší Karlovarský kraj (1,9 %). HDP v běžných cenách se v Plzeňském kraji meziročně zvýšil o 4,7 %.

Regionální HDP na 1 obyvatele v PPS dosáhl 82,8 % průměru EU 28

V relativním ukazateli v **HDP na 1 obyvatele** byla hodnota 440,6 tis. Kč v roce 2017 nejvyšší od roku 1995. Meziroční nárůst činil 4,5 %. V tomto ukazateli dosáhl Plzeňský kraj 92,4 % průměru ČR a v mezikrajském srovnání se umístil na pátém nejvyšším místě. Postavení Hl. města Prahy je z pohledu hodnocení **HDP na obyvatele** zcela výjimečné, k průměru ČR v roce 2017 představuje 209,3 % a k průměru 28 zemí Evropské unie dosahuje 187,4 % (v PPS¹⁸). V roce 2017 dosáhl podíl HDP na jednoho obyvatele Plzeňského kraje k průměru EU 28 v PPS 82,8 % a meziročně vzrostl o 1,0 procentního bodu (dále jen p. b.). Oproti roku 2013 se zvýšil o 4,9 p. b.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2013 až 2017

¹⁸ Purchasing Power Standard - standard kupní síly

Produktivita práce
meziročně vzrostla o 4,6 %

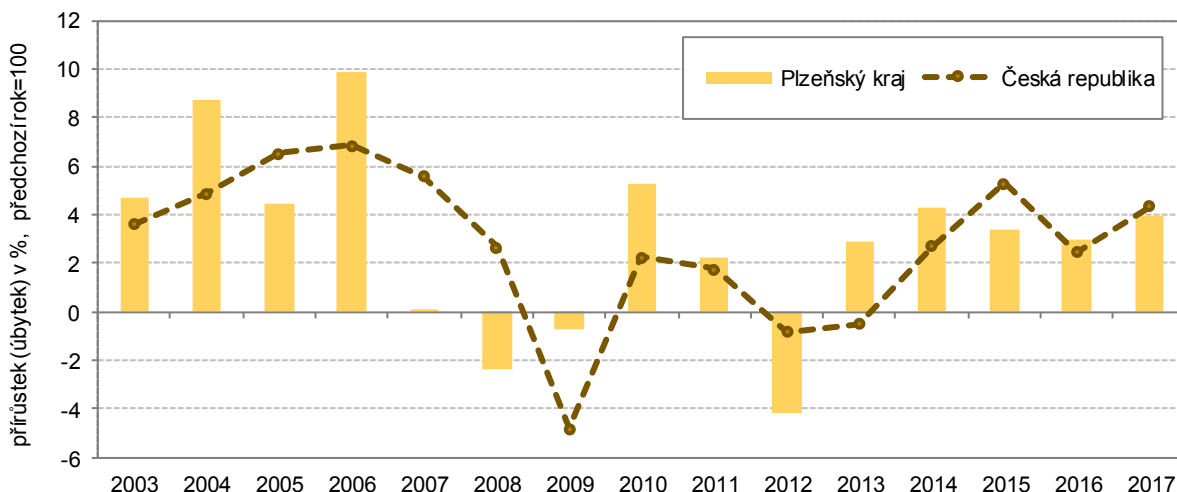
Významným indikátorem ekonomického rozvoje je **produktivita práce** měřená podílem HDP v běžných cenách na 1 zaměstnaného (podle místa pracoviště vč. sebezaměstnaných). Hodnota tohoto ukazatele v Plzeňském kraji v roce 2017 dosáhla 908,9 tis. Kč, meziročně vzrostla o 4,6 % a představovala 96,3 % průměru ČR a v mezikrajském srovnání se umístila na čtvrtém nejvyšším místě. V retrospektivním pohledu produktivita práce na 1 zaměstnaného v Plzeňském kraji dlouhodobě rostla, s výjimkami celosvětové hospodářské recese v roce 2008, kdy byl zaznamenán pokles tohoto ukazatele o 2,0 a v roce 2012 o 2,1 %.

Hodnota průměrného
tempa růstu HDP ve
srovnatelných cenách byla
v mezikrajském porovnání
šestá nejvyšší

V roce 2017 dosáhl **HDP ve srovnatelných cenách** (předchozí rok=100) v Plzeňském kraji 104,0 % a v porovnání s rokem 2016 se zvýšil o 1,0 p. b. Nejvyšší meziroční růst HDP ve srovnatelných cenách byl zaznamenán v krajích Královéhradeckém (o 5,6 p. b.), a Ústeckém (o 3,0 p. b.), naopak nejnižší v Moravskoslezském kraji, a to o 0,3 p. b. **Průměrné tempo růstu HDP ve srovnatelných cenách** (předchozí rok=100) v období 2003 až 2017 činilo v Plzeňském kraji 3,0 % (šestá nejvyšší mezikrajská hodnota). Ve stejném období bylo nejvyšší průměrné tempo růstu ve Středočeském kraji (3,9 %) a nejnižší v Karlovarském kraji, a to 0,3 %.

Graf 3.1 Vývoj HDP ve srovnatelných cenách v Plzeňském kraji a ČR (předchozí rok=100 %)

Zdroj: ČSÚ

Hrubá přidaná hodnota se
meziročně zvýšila

Hrubá přidaná hodnota (dále jen HPH) představuje saldo účtu produkce (tj. rozdíl mezi celkovou produkcí a mezispotřebou na daném území). Od roku 1995 si zachovávala regionální HPH rostoucí trend až do roku 2008, kdy poprvé klesla proti předchozímu roku o 0,4 %. Od roku 2009 (s výjimkou roku 2012) pokračuje opět růst. V roce 2017 dosáhla hodnota HPH 229 mld. Kč, což představuje navýšení proti předcházejícímu roku o 4,6 %. Vzhledem k vyšší nově vytvořené hodnoty reprezentovanou ukazatelem HPH se řadí Plzeňský kraj v rámci mezikrajského porovnání na desáté místo v rámci ČR.

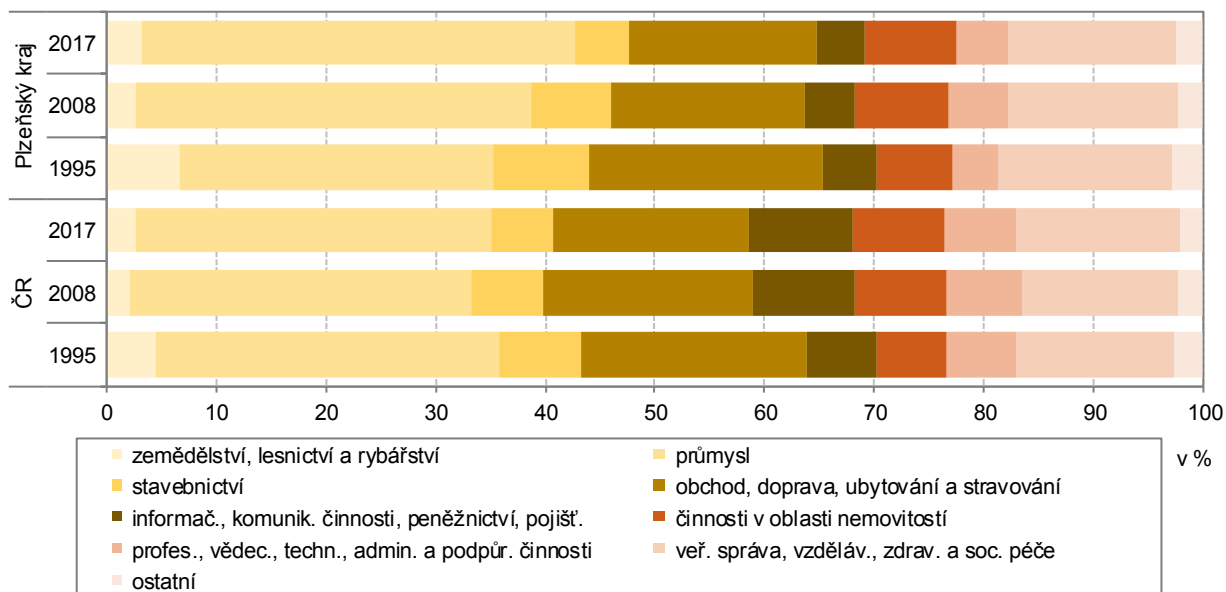
Podíl primárního sektoru na
HPH pomalu klesá

Od roku 2010 se podíl rozhodujících odvětví na vytvořené HPH zásadně neměnil (s výjimkou odvětví průmyslu celkem). Podíl **primárního sektoru**, do kterého náleží zemědělství, lesnictví a rybolov, v kraji pomalu klesá. V roce 2017 dosáhl výše 3,3 %. V mezikrajském srovnání jde o sedmý nejvyšší podíl.

Graf 3.2 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Podíl sekundárního sektoru na HPH klesá

Sekundární sektor zastoupený průmyslem a stavebnictvím se podílí na celkové HPH Plzeňského kraje 44,4 %. Meziročně se hodnota tohoto podílu na celkové HPH v kraji snížila o 0,8 p. b. Přestože dosažená hodnota tohoto podílu na celkové HPH v kraji převyšovala republikový průměr o 7,4 p. b., i tak jde v mezikrajském srovnání až o osmé místo. Nejnižší, 15,1 % podíl na celorepublikovém HPH má Hl. město Praha. Na tvorbě HPH se v regionu nejvíce podílí zpracovatelský průmysl, který dosáhl 34,0 %, v meziročním porovnání však došlo k jeho poklesu o 0,9 p. b. Ke snížení podílu došlo i u odvětví stavebnictví, a to o 0,5 p. b. Podíl HPH na celkovém úhrnu ve stavebnictví byl v kraji o 0,3 p. b. nižší než v celé ČR. V roce 2017 dosáhl výše 5,1 %. V časové řadě od roku 1995 se jedná o nejnižší podíl, kterého stavebnictví na celkovém HPH Plzeňského kraje dosáhlo. Tento trend snižování podílu stavebnictví na celkovém HPH je shodný s celorepublikovým vývojem.

Podíl terciárního sektoru se od roku 2015 mírně zvyšuje

Podíl **terciárního sektoru**, který zahrnuje odvětví obchodu, dopravy, ubytování, podnikatelskou činnost, veřejnou správu, školství a zdravotnictví, se od roku 2015 mírně zvyšuje. Nejvyššího podílu terciárního sektoru v časové řadě bylo dosaženo v roce 2003, a to 56,1 %. V roce 2017 činil tento podíl 52,3 % a meziročně se nepatrně navýšil o 0,6 p. b. V rámci terciárního sektoru došlo v Plzeňském kraji k meziročnímu zvýšení podílu obchodu, dopravy, ubytovacích a pohostinských služeb o 0,5 p. b. Naopak odvětví peněžnictví vykázalo meziroční pokles o 0,3 p. b. Informační a komunikační činnosti zaznamenaly dlouhodobý pokles až do roku 2015, kdy jejich podíl činil 2,0 p. b., od tohoto roku došlo k mírnému meziročnímu navýšování, v roce 2017 dosáhl výše 2,2 %. Z hlediska mezikrajského srovnání vykazují kraje Hl. město Praha, Karlovarský a Jihomoravský nadprůměrný podíl služeb na celkovém HPH. Podíl terciárního sektoru v Plzeňském kraji v roce 2017 leží hluboko pod celorepublikovým průměrem o 8,4 p. b. Nejvyššího podílu terciárního sektoru na celkové HPH dosahuje Hl. město Praha (84,6 %). V rámci mezikrajského porovnání dosáhl Karlovarský kraj prvenství u odvětví činnosti v oblasti nemovitostí (10,4 %), v odvětví peněžnictví a pojišťovnictví zase vykazuje nejvyšší podíl 10,5 % Hl. město Praha. V peněžnictví a pojišťovnictví se s podílem 2,2 % na svém celkovém HPH umístil Plzeňský kraj na čtvrté příčce. Profesní,

vědecké, technické a administrativní činnosti tvoří v Plzeňském kraji 4,8 % podíl, který je třetí nejvyšší v republice.

Tvorba hrubého fixního kapitálu má klesající tendenci

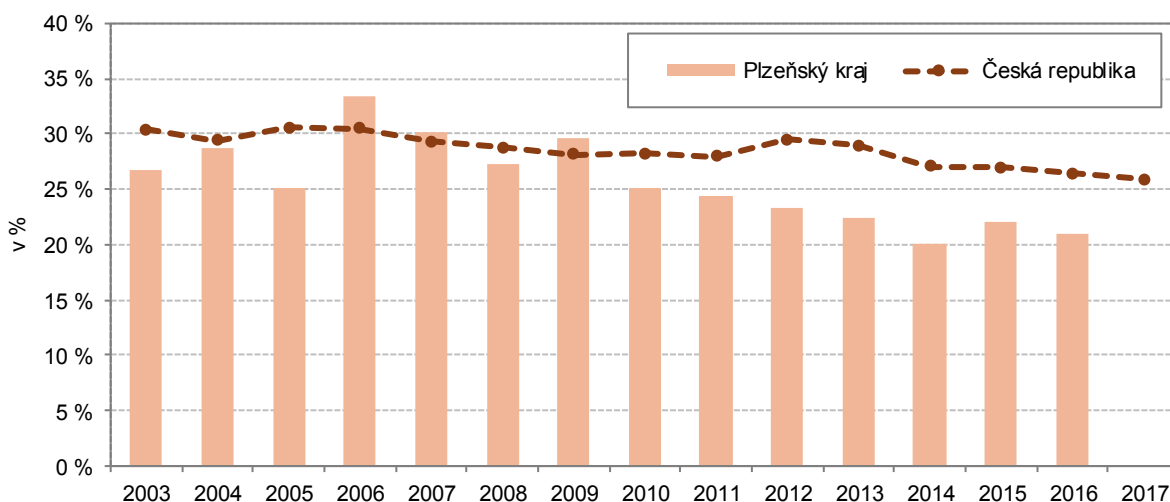
Investice vyjádřené **tvorbou hrubého fixního kapitálu**¹⁹ (dále jen THFK) dosáhly v roce 2017²⁰ na území Plzeňského kraje hodnoty 51 mld. Kč (v běžných cenách), což v mezikrajském srovnání řadí náš kraj na 9. místo. Od roku 2010 má výše THFK v PK klesající tendenci s mírným nárůstem v roce 2013 (meziročně o 1,6 %). V roce 2016 meziroční pokles činil 0,6 %. K nejvyššímu meziročnímu nárůstu o 9,6 % došlo ve Středočeském kraji, naopak největší pokles 7,6 % byl v Moravskoslezském kraji. V průměru došlo na úrovni ČR k meziročnímu poklesu investic o 2,3 %. Pro rok 2017 jsou však hodnoty investic na úrovni ČR optimističtější, neboť oproti roku 2016 došlo k jejich navýšení o 5,2 %.

Plzeňský kraj měl míru investic pod republikovým průměrem

Míru investic vyjádřená podílem THFK k HDP (oba indikátory v běžných cenách) dosáhla na národní úrovni výše 24,9 % za rok 2016 a 24,8 % za rok 2017. Míra investic v Plzeňském kraji činila 20,9 % za rok 2016, trvale se pohybuje pod republikovým průměrem.

Graf 3.3 Míra investic

Zdroj: ČSÚ

THFK na 1 obyvatele se meziročně snížila

Z hlediska relativního ukazatele **THFK na 1 obyvatele** dosáhl Plzeňský kraj v roce 2016 hodnoty 88,2 tis. Kč. Tato hodnota meziročně poklesla o 0,9 %, i tak je šestá nejvyšší v mezikrajském srovnání, ale o více než pětinu (21,6 %) nižší než průměr na národní úrovni, tzn., že THFK na 1 obyvatele v Plzeňském kraji činila 78,4 % republikového průměru.

Čistý disponibilní důchod domácností trvale roste

Čistý disponibilní důchod domácností (dále jen ČDDD) je výsledkem tvorby a rozdělování důchodů v peněžní formě a je určen na konečnou spotřebu. Tento ukazatel se používá jako míra, která zachycuje úroveň materiálního bohatství domácností trvale bydlících v daném regionu. ČDDD v Plzeňském kraji trvale roste. V roce 2017 dosáhl hodnoty 231,2 mld. Kč a meziročně vzrostl o 5,8 %, což byl

¹⁹ THFK představuje přírůstky/úbytky hmotných a nehmotných aktiv

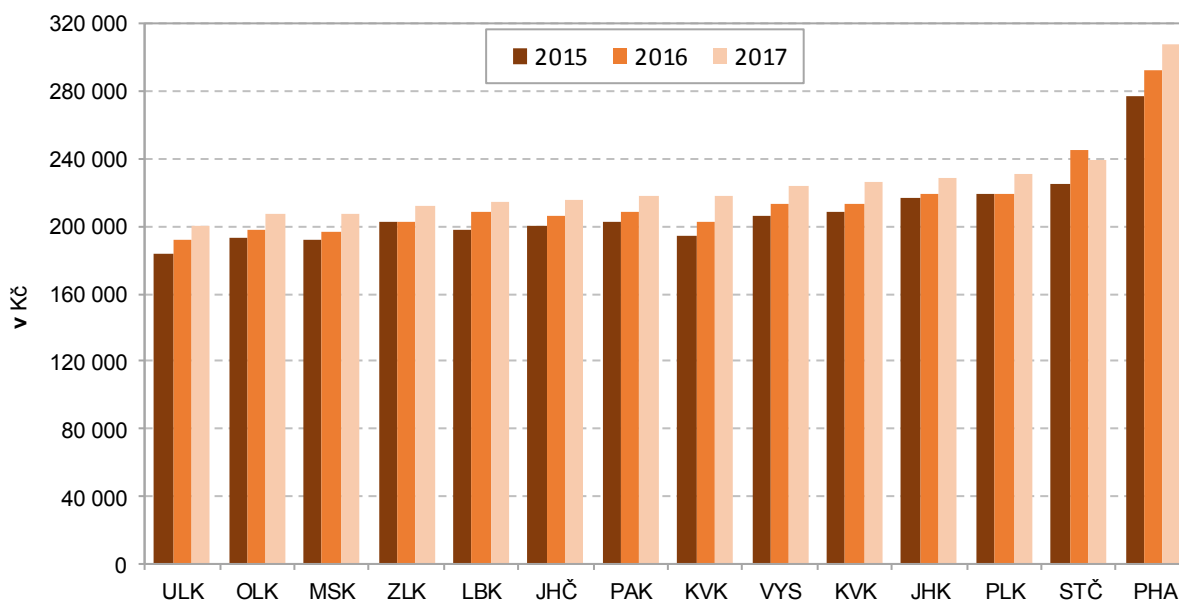
²⁰ Údaje roku 2018 nejsou zatím k dispozici

čtvrtý nejvyšší nárůst v rámci mezikrajského porovnání v ČR. Na republikovém ČDDD se kraj podílel 5,5 %, což mu zajišťuje v mezikrajském srovnání sedmé nejvyšší místo.

Graf 3.4 Mezikrajské srovnání ČDDD na 1 obyvatele

Zdroj: ČSÚ

ČDDD na 1 obyvatele má rostoucí trend

Hodnoty relativního ukazatele **ČDDD na 1 obyvatele** zaznamenaly v posledních letech rostoucí tendence. Plzeňský kraj v roce 2017 zaujímal hodnotou 231 227 Kč mezi kraji v ČDDD na 1 obyvatele třetí místo za Hl. městem Prahou a Středočeským krajem. Hodnota relativního ukazatele ČDDD na 1 obyvatele zaznamenala v Plzeňském kraji meziročně nárůst o 5,5 %. V roce 2017 patřil Plzeňský kraj mezi tři regiony, jejichž hodnota ČDDD na 1 obyvatele přesáhla průměr ČR. Rozdíl mezi Hl. městem Prahou a ostatními regiony byl i v roce 2017 markantní. V roce 2017 byl rozdíl mezi „nejbohatším“ regionem Hl. městem Prahou a „nejchudším“ regionem, Ústeckým krajem u průměrného čistého disponibilního důchodu domácností na obyvatele 107 576 Kč. Tento rozdíl je každým rokem větší a nůžky mezi Prahou a ostatními regiony se zvětšují. Zatímco v roce 2015 činil rozdíl v ČDDD na obyvatele mezi Plzeňským krajem a Prahou 57 911 Kč, v roce 2017 to již bylo 76 107 Kč, tedy více než 31 %.

Místní rozpočty

Příjmy místních rozpočtů meziročně stouply o 10,5 %, což znamená nejvyšší nárůst za posledních 10 let

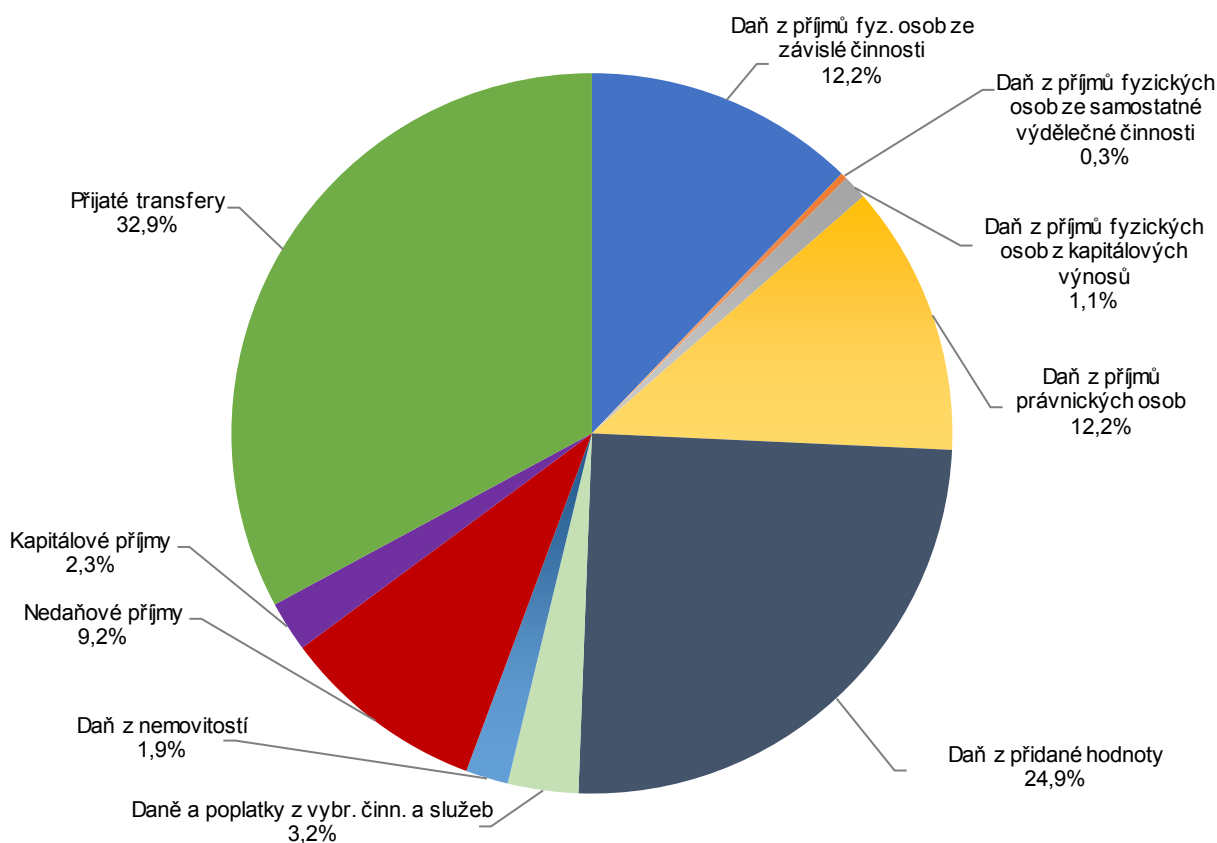
Údaje o příjmech a výdajích krajů, obcí a dobrovolných svazků obcí jsou přebírány z Ministerstva financí, které potřebná data zpracovává z účetních a finančních výkazů za jednotlivé územní celky. Příjmy a výdaje jsou uváděny po konsolidaci, to je po úpravě odstraňující duplicitní položky a položky, které nejsou přímou součástí hospodaření. Souhrnně za Plzeňský kraj, obce a dobrovolné svazky obcí činily po konsolidaci **příjmy do místních rozpočtů** 31,05 mld. Kč. Od roku 2012 docházelo převážně k jejich růstu a hodnota příjmů se za toto období celkem zvýšila o 7,34 mld. Kč (tj. o 31,0 %). Meziročně se příjmy navýšily o více než 2,96 mld. Kč, což představuje nárůst o 10,5 %, tedy největší meziroční nárůst za uplynulých 10 let.

Významný podíl příjmů územních rozpočtů ve výši 32,9 % tvoří přijaté transfery

Nejvyšší příjmy do územních rozpočtů Plzeňského kraje plynuly ve formě podílu na daňových příjmech, kdy takto přiteklo do územních rozpočtů 17,29 mld. Kč. Nejvyšší podíl na daňových příjmech územních rozpočtů představovala **daň z přidané hodnoty**, ze které činily příjmy 7,72 mld. Kč. Druhým největším daňovým přispěvatelem do územních rozpočtů jsou fyzické osoby, kdy podíl na dani z příjmů fyzických osob v daňových příjmech rozpočtů činil 4,21 mld. Kč. Z této sumy pak přes 89,8 % tvoří příjmy z daně příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků. Daň z příjmů právnických osob se pak podílí na příjmech územních rozpočtů částkou 3,78 mld. Kč. Dalšími významnými příjmy územních rozpočtů jsou nedaňové příjmy (z pronájmu majetku, z vlastní činnosti, odvody do vlastních organizací) a transfery ze státního rozpočtu, mimorozpočtových fondů nebo vyšších stupňů samospráv, které tvoří 32,9 % z celkových příjmů.

Graf 3.5 Struktura příjmů územních rozpočtů

Pramen: MF

Meziročně došlo k výraznému navýšení kapitálových výdajů o 38,2 %

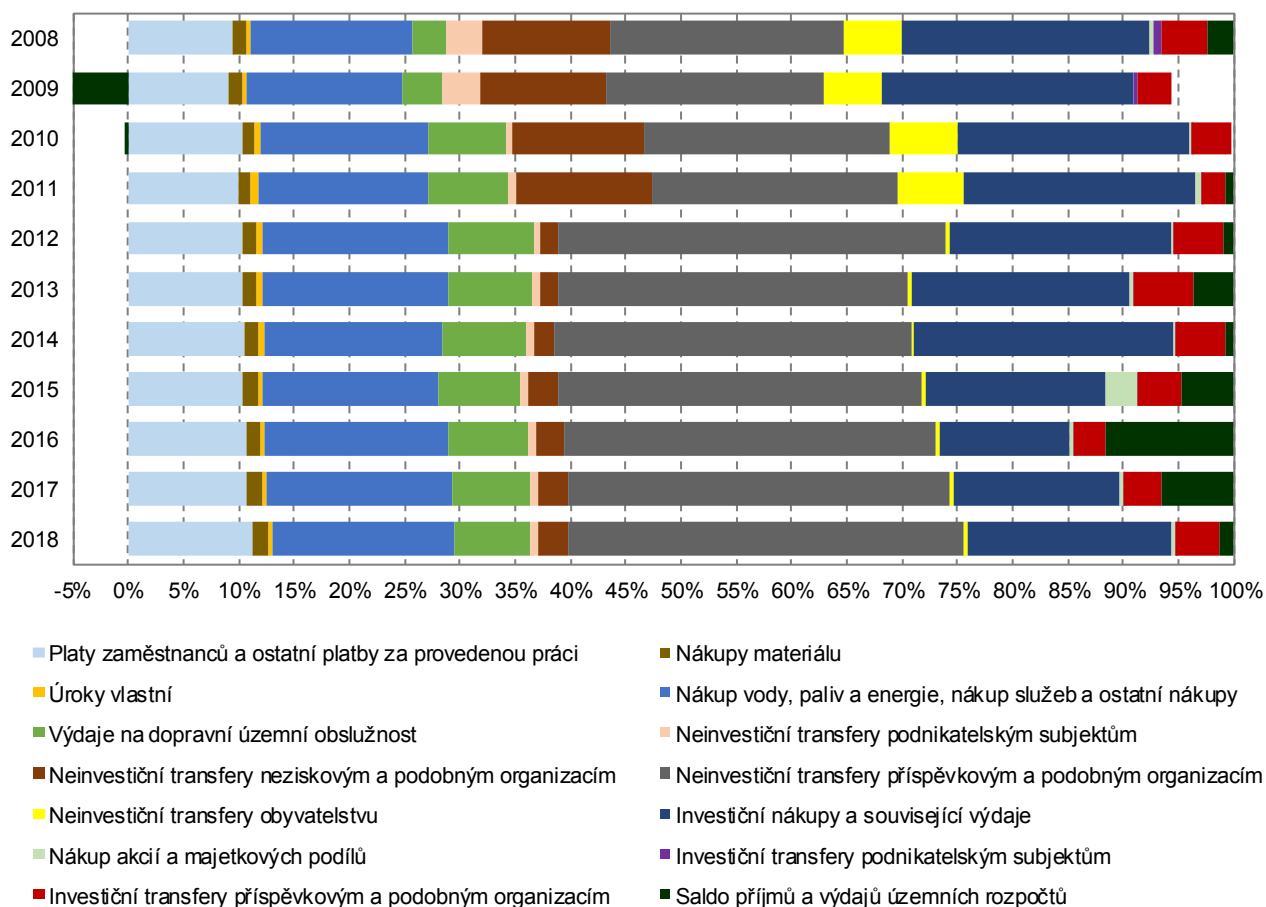
Současně však také narostly **výdaje**, které se za období od roku 2012 zvýšily o 7,20 mld. Kč (o 30,7 %) na současnou sumu 30,68 mld. Kč. Jejich vývoj v tomto období však byl výrazněji kolísavý. Po meziročním poklesu v roce 2016 o 4,3 % došlo v následujícím roce 2017 meziročně k nárůstu celkových výdajů o 11,6 %. V roce 2018 došlo k rekordnímu meziročnímu nárůstu výdajů o 16,3 %. Rostly jak kapitálové tak i běžné výdaje, v prvním případě rostly o 38,2 % a ve druhém o 10,6 %. V roce 2018 dosáhly **kapitálové výdaje**, které jsou klíčové pro rozvoj infrastruktury, výše 7,53 mld. Kč. Jedná se o nejvyšší absolutní výdaje za sledované období od roku 2007 a nejvyšší meziroční navýšení. Z hlediska využití zdrojů je

významným indikátorem podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích, který v roce 2018 činil 24,5 %, což bylo nejvíce od roku 2015. Nejvyšších podílů kapitálových výdajů na celkových výdajích ve výši kolem 28 % za sledované období od roku 2007 bylo dosaženo v letech 2007–2009. V rámci celého sledovaného období od roku 2012 převažovaly v Plzeňském kraji příjmy nad výdaji, tj. veškeré dispoziční zdroje nebyly využity k vynaložení výdajů. V letech 2015–2017 se tato převaha ještě zásadněji prohloubila a již v roce 2015 příjmy převýšily výdaje o 1,17 mld. Kč, o rok později dokonce téměř o 3 mld. Kč a v roce 2017 činil rozdíl příjmů a výdajů místních rozpočtů v kraji 1,72 mld. Kč. V roce 2018 došlo v tomto směru ke zlomu a kladné saldo rozpočtů se snížilo na celkových 371,2 mil. Kč.

Graf 3.6 Struktura příjmů územních rozpočtů

Pramen: MF

Věda, IT

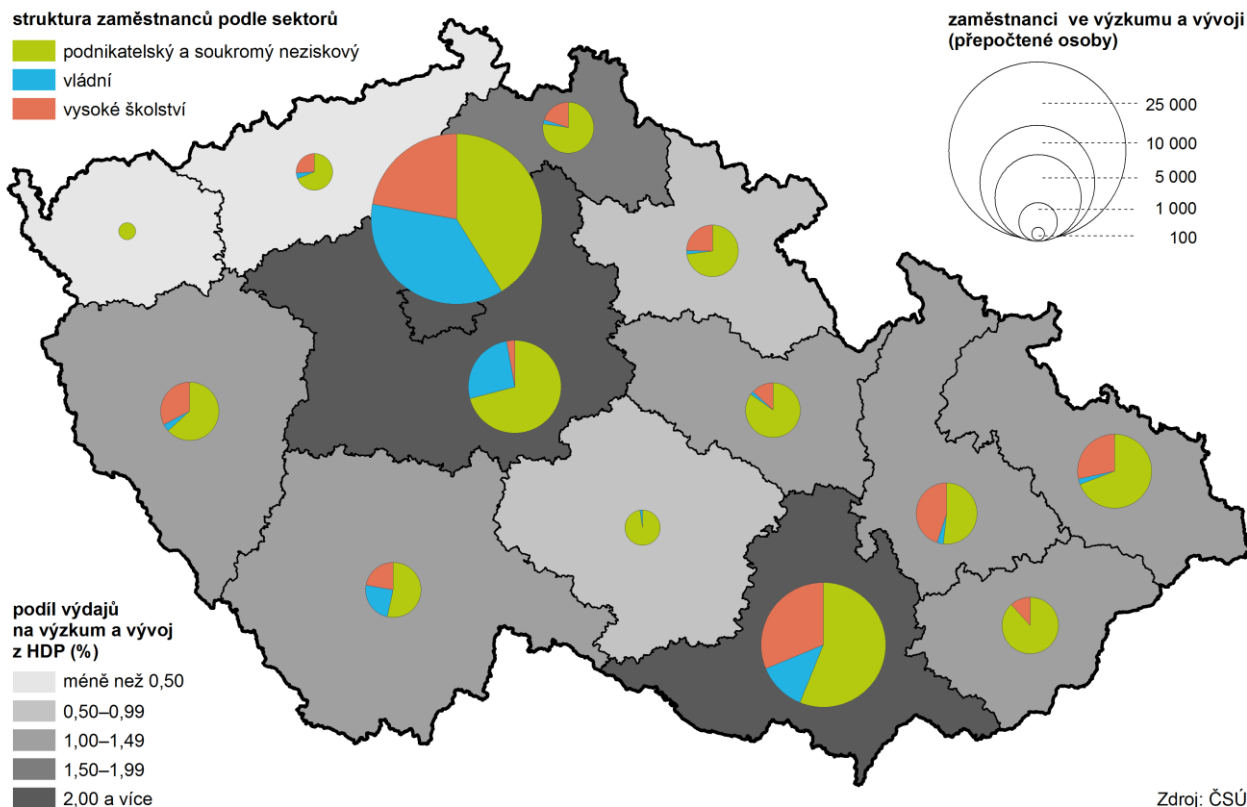
Ženy tvořily více než jednu pětinu z celkového počtu pracovníků ve vědě a výzkumu

V roce 2017²¹ oproti roku 2016 přibýlo v Plzeňském kraji 10 pracovišť **výzkumu a vývoje**. Z celkového počtu 135 výzkumných pracovišť připadlo na podnikatelský sektor 81,5 % a na vysokoškolský sektor 12,6 %. Ve vědě a výzkumu pracovalo v Plzeňském kraji 2 850 zaměstnanců (přepočtené osoby na plně zaměstnané),

²¹ Údaje roku 2018 nejsou zatím k dispozici

z toho 1 685 výzkumných pracovníků (tj. 59,1 %) a 877 techniků (tj. 30,8 %). Z celkového počtu pracovníků ve vědě a výzkumu tvořily více než jednu pětinu ženy, mezi výzkumníky bylo zaměstnáno 15,8 % žen.

Výzkum a vývoj v krajích v roce 2017

Výdaje na vědu a výzkum v kraji představovaly 4,0 % celkových výdajů ČR

Celkové **výdaje na vědu a výzkum** dosáhly v roce 2017 v regionu částky 3 614,4 mil. Kč, což činilo 4,0 % výdajů ČR. Celkové výdaje na vědu a výzkum vzrostly meziročně o 4,9 %. Oproti roku 2014 byly tyto výdaje nižší o 23,7 %.

Neinvestiční výdaje tvořily 93,2 % z celkových výdajů na výzkum a vědu v kraji

Neinvestiční výdaje činily 3 368,0 mil. Kč, tj. 93,2 % z celkového objemu na vědu a výzkum. Podíl neinvestičních výdajů v Plzeňském regionu tvořil 4,1 % z celkových neinvestičních výdajů na výzkum a vývoj v ČR.

Investiční výdaje činily jen 6,8 % z celkových výdajů na výzkum a vývoj v kraji

Investiční výdaje na vědu, výzkum dosahovaly 6,8 % z celkových investic na vědu a výzkum. Z úhrnu ČR představoval podíl Plzeňského kraje na investičních výdajích jen 2,9 %.

Na financování celkových výdajů na vědu a výzkum se nejvíce podílely podnikatelské zdroje

Na financování celkových výdajů na výzkum a vědu se nejvíce podílely podnikatelské zdroje (70,1 %), druhý nejvyšší podíl představovaly veřejné zdroje ČR (28,7 %). Veřejné zahraniční investice (39,9 mil. Kč) tvořily jen 1,1 % z celkových výdajů na vědu a výzkum v Plzeňském kraji. Výše podílu financovaná z veřejných zahraničních zdrojů byla v Plzeňském kraji v porovnání s ostatními kraji nejnižší.

Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň

Významným centrem výzkumu a vývoje je krajské město Plzeň. Západočeská univerzita zřídila v roce 2000 **Výzkumné centrum nových technologií**, které se orientuje na potřeby průmyslových podniků, a to nejen v Plzeňském regionu. Celkové **výdaje na vědu a výzkum** se podílely ze 49,5 % na aplikovaném výzkumu, 39,6 % na experimentálním výzkumu a jen z 10,9 % na základním výzkumu. V roce 2017 bylo přihlašovatelům z ČR v Plzeňském kraji přiděleno 21 patentů. Podíl přidělených patentů v rámci kraje činil 3,5 % ze všech přidělených patentů v ČR.

Využívání ICT zaznamenává v domácnostech rostoucí trend

V Plzeňském kraji využívalo v roce 2017²² osobní počítač (dále PC) 79,3 % domácností. Ve srovnání s předchozím rokem vzrostl tento podíl o 1,5 p. b. Podíl osob využívajících internet v domácnostech regionu činil 79,3 %, oproti roku 2016 se tento podíl zvýšil o 1,8 p. b. V mezikrajském porovnání dosáhl Plzeňský kraj čtvrtého nejvyššího podílu domácností vybavených internetem. Porovnáme-li podíl domácností vybavených internetem v Plzeňském kraji s ČR, pak krajský podíl byl o 1,4 p. b. vyšší než v ČR. V průběhu tří let se výrazně zvýšil podíl domácností s vysokorychlostním internetem z 67,5 % v roce 2014 na 78,8 % v roce 2017. Nákupy přes internet realizovalo v kraji 49,9 % osob ve věku 16 let a více. V porovnání s ČR byl tento podíl vyšší o 0,3 p. b.

Organizační struktura

Počet registrovaných ekonomických subjektů mírně meziročně vzrostl

V registru ekonomických subjektů Plzeňského kraje bylo k 31. 12. 2018 zaznamenáno 147 014 ekonomických subjektů, což představovalo 5,1 % všech evidovaných subjektů v ČR. Z meziročního srovnání vyplývá, že od konce roku došlo k mírnému navýšení počtu těchto subjektů v kraji o 1 251, tj. o 0,9 %.

Ekonomickou aktivitu vykazovalo 48,8 % subjektů

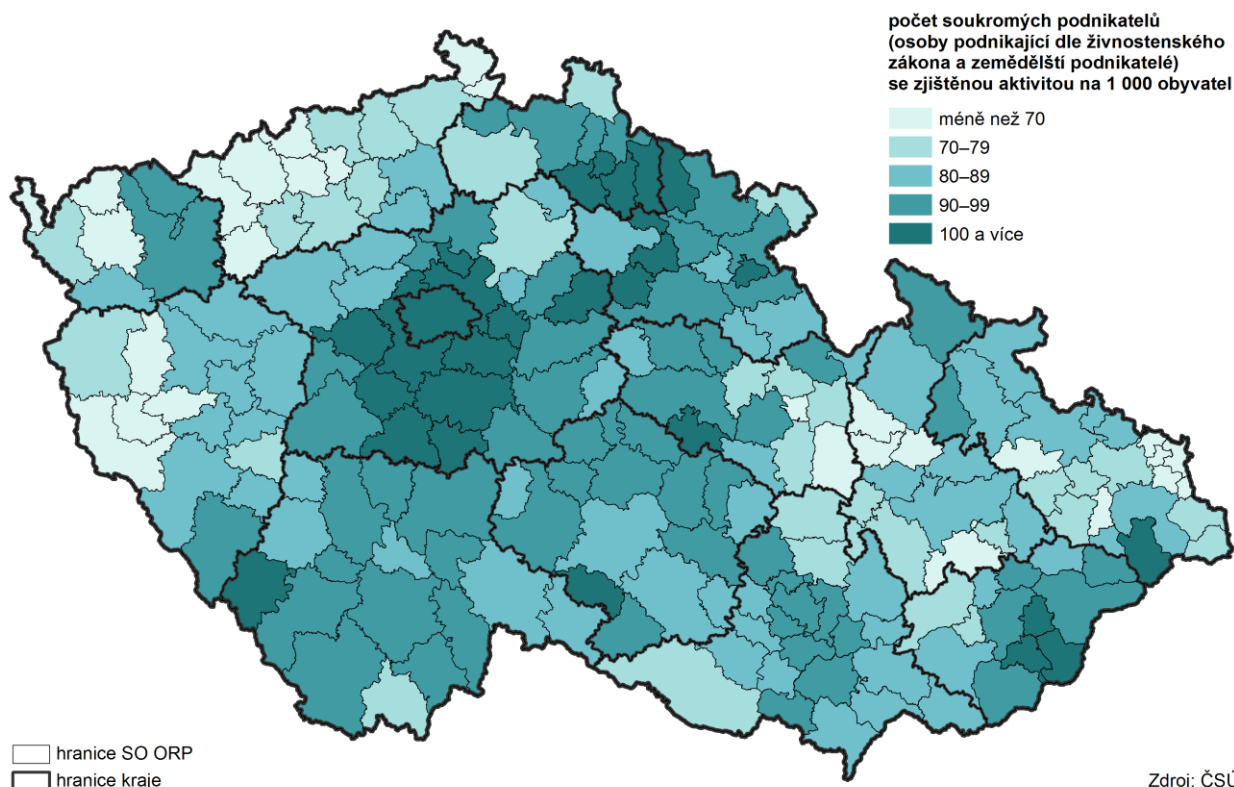
Z celkového počtu ekonomických subjektů vykazovalo aktivitu jen 71 676 subjektů, tj. 48,8 %. Podle **zjištěné ekonomické aktivity** v rámci subjektů zapsaných v registru se Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji umístil na čtvrtém nejnižším místě. Nižší ekonomickou aktivitu oproti Plzeňskému kraji vykazovaly kraje Liberecký (47,0 %), Ústecký (46,1 %) a Karlovarský (44,2 %). Nejvyšší podíl ekonomicky aktivních subjektů byl zaznamenán v krajích Hl. město Praha (55,5 %) a Vysočina (55,0 %). V ČR bylo z celkového počtu 2 889 422 ekonomických subjektů 52,0 % ekonomicky aktivních.

Nejvíce subjektů působilo v oblasti Velkoobchodu, maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel

Z hlediska **struktury podle CZ-NACE** působilo ve všech krajích nejvíce subjektů v oblasti Velkoobchodu a maloobchodu včetně oprav a údržby motorových vozidel. V Plzeňském kraji činilo toto odvětví 22,6 % z celkového počtu ekonomických subjektů. K dalším čteněji zastoupeným odvětvím patřil v Plzeňském kraji Průmysl (12,9 %) a Stavebnictví (11,3 %). Nejnižší podíl z celkového počtu ekonomických subjektů (0,9 %) tvořilo odvětví Veřejná správa a obrana včetně povinného sociálního zabezpečení.

²² Údaje jsou publikovány jako tříleté klouzavé průměry

Soukromí podnikatelé ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2018

Více jak tři čtvrtiny subjektů tvoří fyzické osoby

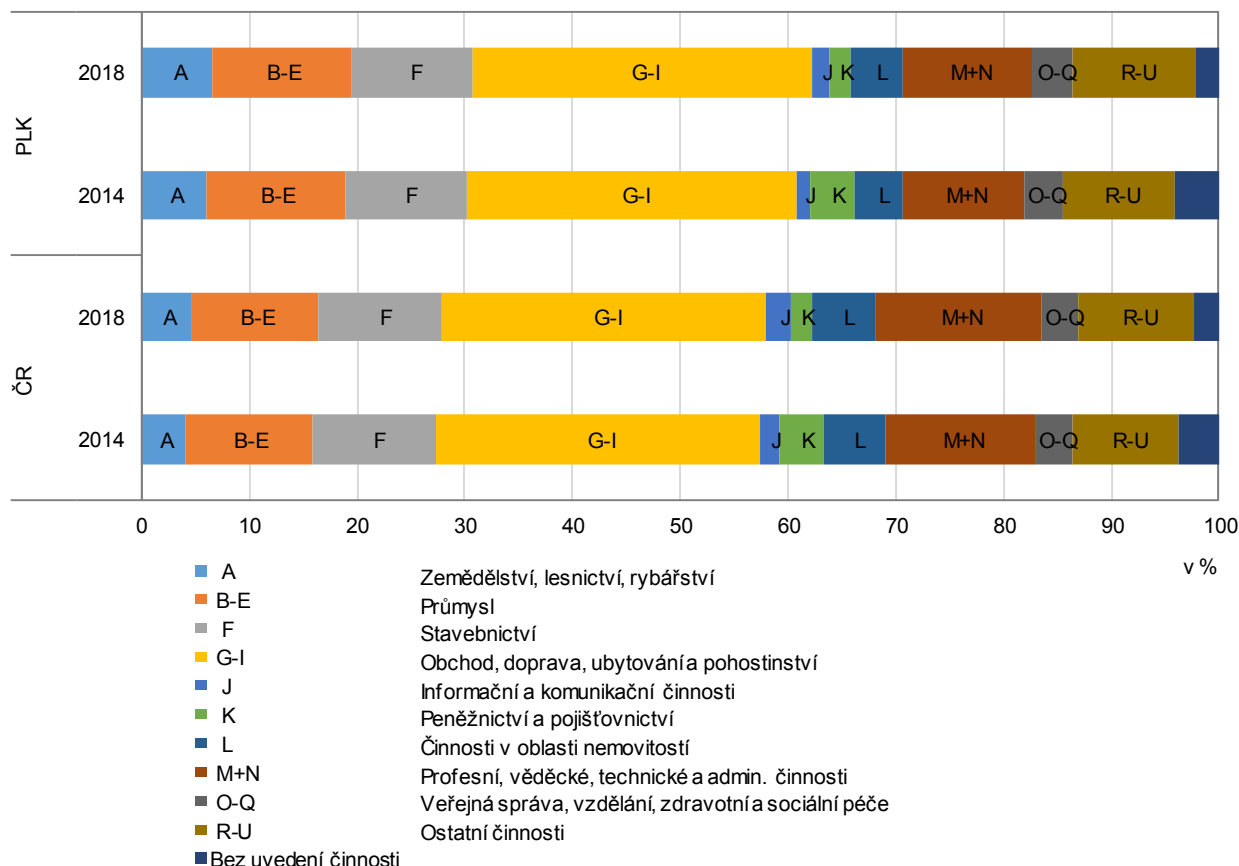
K 31. 12. 2018 bylo v Plzeňském kraji zapsáno v registru ekonomických subjektů 115 348 **fyzických osob** a 31 666 **právnických osob**, z celkového počtu ekonomických subjektů v registru tvořily fyzické osoby 78,5 % a právnické osoby 21,5 %. Podíl fyzických osob činil 5,4 % z celkového počtu fyzických osob ČR. Právnické osoby se na celkovém počtu právnických osob ČR podílely 4,2 %. Nejčetněji zastoupenou **právní formou** byli živnostníci (fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona). K 31. 12. 2018 bylo v registru ekonomických subjektů 101 512 živnostníků, tj. 69,0 % z celkového počtu ekonomických subjektů v kraji.

Nejvíce se snížil počet ekonomických subjektů v kategorii 1–5 zaměstnanců

Ekonomické subjekty, kde nebyla uvedena velikostní kategorie počtu zaměstnanců, činily 60,6 %. Ekonomické subjekty bez zaměstnanců tvořily 30,8 %. Malé podniky od 1 do 9 zaměstnanců představovaly 6,7 % z celkového počtu ekonomických subjektů. V rozmezí let 2014–2018 byl zaznamenán nejvyšší úbytek ekonomických subjektů (95) v kategorii 1–5 zaměstnanců, naopak nejvyšší růst (4 681) zaznamenaly ekonomické subjekty celkem v kategoriích bez uvedení počtu zaměstnanců a bez zaměstnanců.

Graf 3.7 Odvětvová struktura ekonomických subjektů v Plzeňském kraji a v ČR k 31. 12.
(subjekty se zjištěnou činností)

Zdroj: ČSÚ

Zemědělství

V roce 2017 došlo k meziročnímu snížení hrubé zemědělské produkce

Hrubá zemědělská produkce (dále jen HZP) vyjádřená v běžných cenách souhrnným zemědělským účtem dosáhla v roce 2017²³ hodnoty 10,6 mld. Kč, meziročně došlo ke zvýšení o 2,6 %. V porovnání s rokem 2008 došlo ke zvýšení o 23,3 %. Pro srovnání, na celorepublikové úrovni došlo ke zvýšení HZP pouze o 0,4 %. Jiný pohled, oproštěný od cenových vlivů, nabízí HZP vyjádřený ve stálých cenách. HZP v roce 2017 vyjádřená stálými cenami roku 2000 klesla oproti roku 2016 o 4,6 % a kopírovala tak celorepublikový trend, kdy na celorepublikové úrovni došlo k meziročnímu poklesu HZP o 5,8 %. V porovnání s rokem 2008 zůstala produkce na přibližně stejné úrovni (nárůst o 0,4 %).

Na celkové zemědělské produkci ČR se Plzeňský kraj podílel 7,9 %

Na celkové zemědělské produkci ČR (v běžných cenách) se Plzeňský kraj podílel 7,9 %, což představuje nepatrný meziroční nárůst o 0,1 p. b. Podíl **rostlinné produkce** na HZP v peněžním vyjádření v roce 2017 představoval 46,7 %, živočišné produkce 48,9 %. Významnými komoditami s největším podílem na rostlinné produkci byly obiloviny s 41,6 %, následované s 27,9 % píce a krmnými směsami. Technické plodiny, jako jsou řepka, slunečnice či sójové boby, se podílejí na rostlinné produkci 20,6 %. Zelenina (mimo brambor) a zahradnické produkty se na rostlinné produkci podílí pouze 4,4 %, ovoce pouze 0,6 % a brambory 2,8 %. Hlavním reprezentantem

²³ Údaje roku 2018 zatím nejsou k dispozici, data za rok 2017 jsou semidefinitivní

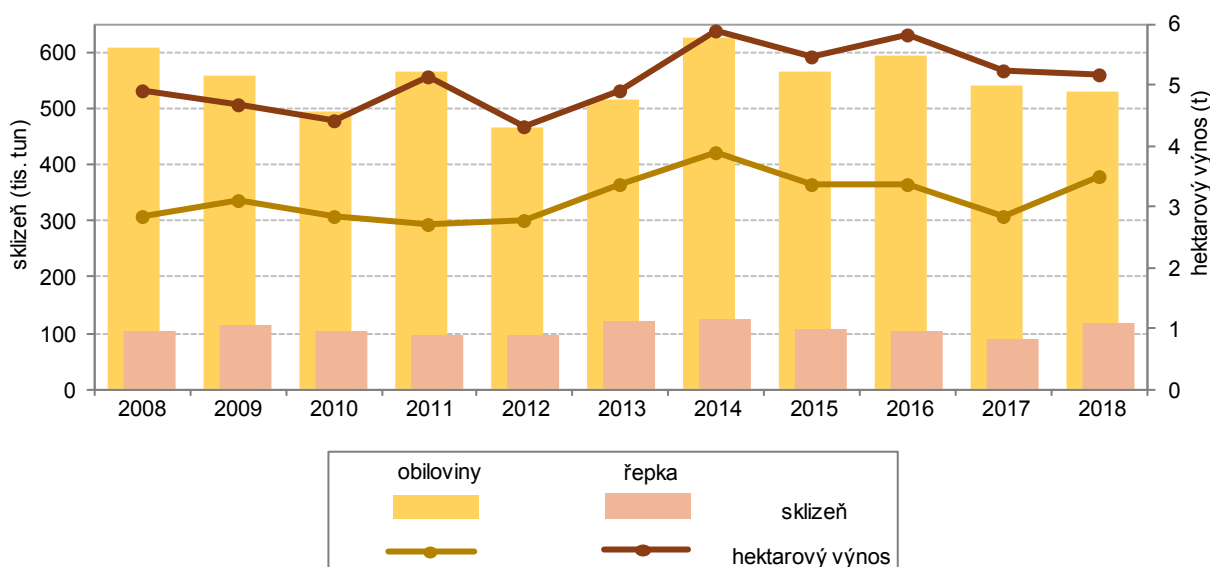
zastupujícím **živočišnou produkcí** je mléko s podílem 53,4 %, následované chovem zvířat s podílem 38,6 %. Intenzita zemědělské produkce vyjádřená HZP/ha dosahuje v Plzeňském kraji hodnoty v běžných cenách 33 577 Kč a meziročně hodnota tohoto ukazatele stoupla o 1,7 %.

Výměra zemědělské půdy dlouhodobě klesá

K 31. 12. 2018 byla registrována výměra zemědělské půdy o rozloze 377 106 ha a zůstala na přibližně stejné úrovni jako v roce 2017. Podíl zemědělské půdy na celkové výměře půdy Plzeňského kraje činil 49,3 %. Z údajů meziročních změn za posledních deset let je patrný dlouhodobý mírný pokles výměry zemědělské půdy. V roce 2008 činil podíl zemědělské půdy na celkové výměře kraje 50,4 %. Z výměry zemědělské půdy připadlo na ornou půdu 66,9 %. Z dlouhodobého pohledu ve srovnání s rokem 2008 ubylo orné půdy o 3,6 %.

Graf 3.8 Sklizeň a hektarové výnosy obilovin a řepky v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

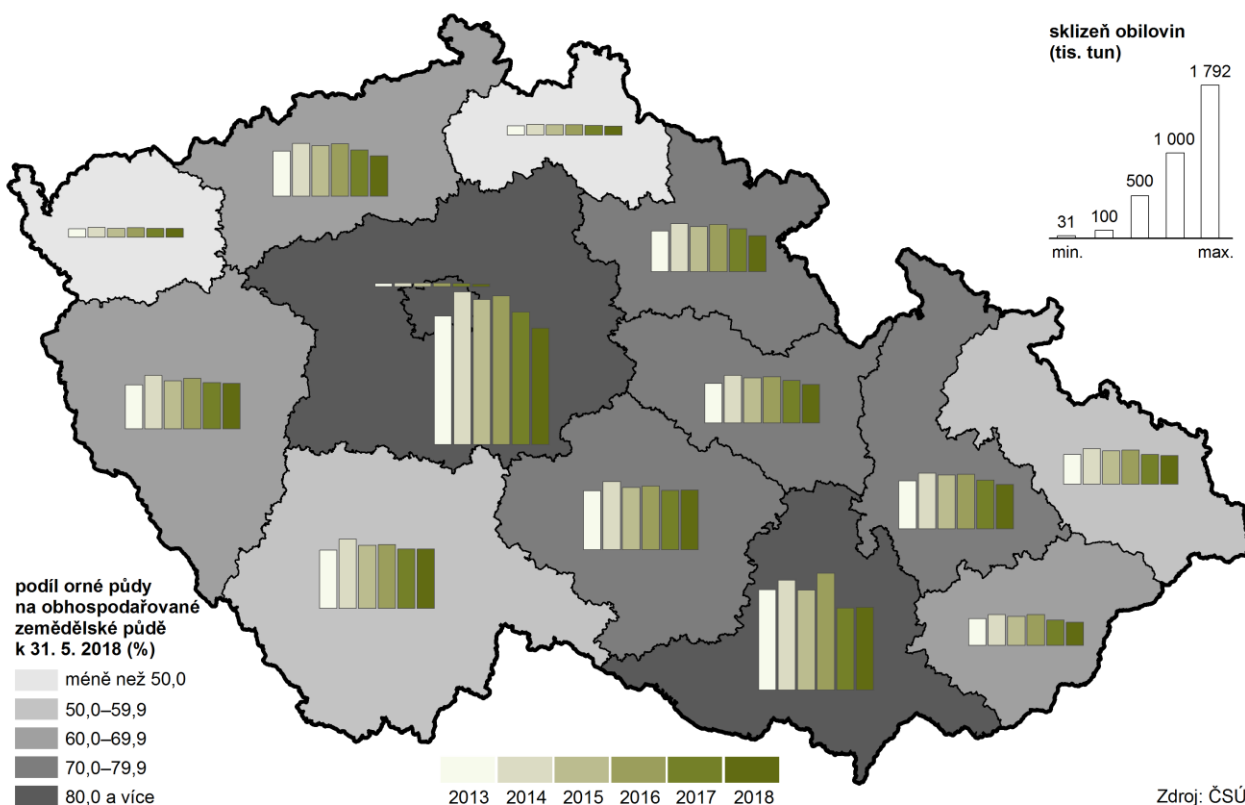

Osevní plochy luskovin výrazně poklesly, plochy řepky mají rostoucí trend

Osevní plocha celkem zaznamenala mírný meziroční úbytek o 0,7 %. Z dlouhodobého pohledu klesají osevní plochy obilovin, kde za posledních pět let došlo k poklesu o 3,0 %. V roce 2018 sice došlo k meziročnímu mírnému zvýšení osevní plochy obilovin o 0,9 % na 102,88 tis. ha, celkově však bylo snížení ovlivněno zejména snížením osevních ploch ječmene (o 3,3 %) a pšenice (o 0,4 %). Významný pokles zaznamenaly luskoviny na zrno, a to o 37,6 %, což představuje 2 300 osetých ha. Osevní plochy řepky se meziročně zvýšily o 7,0 %, což je nejvyšší hodnota od roku 2014 a růst osevních ploch kopíruje i celorepublikový trend. Dlouhodobý růst osevních ploch pícnin se zastavil v roce 2017, kdy došlo meziročně k poklesu o 6,4 % a tento pokles pokračoval i v roce 2018, kdy meziročně došlo k dalšímu poklesu o 1,7 % (na 47 525 ha osetých pícnin). Po proměnlivém vývoji se výměra půdy pro pěstování brambor dostala na hodnotu 1 156 ha, což ve srovnání s rokem 2017 představuje nárůst o 6,2 %. V Plzeňském kraji od roku 2016 osevní plochy stoupají, v průměru však na celostátní úrovni došlo k meziročnímu poklesu osevních ploch brambor o 2,3 %.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2013 až 2018

Meziročně výrazně klesla sklizeň brambor, naopak sklizeň řepky stoupla o 31,5 %

V roce 2018 bylo z celkové výměry sklizňové plochy 102,56 tis. ha v Plzeňském kraji sklizeno 530,32 tis. tun obilovin, což znamená pokles o 1,8 % navzdory mírně zvýšené osevní ploše. Produkce pšenice se v Plzeňském kraji mírně zvýšila o 0,4 %, nicméně na celorepublikové úrovni došlo k poklesu o 6,4 %. Ječmen zaznamenal výrazný pokles o 9,5 % a situace v kraji kopírovala celorepublikový trend. Naopak k výraznému navýšení produkce došlo u ovsa, a to o 14,8 %. Jde o nejvyšší hodnotu od roku 2013. U žita došlo k razantnímu nárůstu produkce jak na celostátní úrovni, tak i v Plzeňském kraji, kde meziročně narostla produkce o 1,6 %. Výrazný meziroční pokles sklizně o 31,4 % byl zaznamenán u luskovin a jde od roku 2015 o nejnižší produkci. K významnému poklesu produkce o 12,0 % došlo též u brambor. U řepky došlo ke zvýšení produkce o 31,5 % a zároveň se jedná o nejvyšší sklizeň od roku 2015.

Výnos obilovin byl nejnižší od roku 2014

Výnos obilovin klesl meziročně na 5,17 t/ha, tj. o 1,0 %, přičemž samotná tato hodnota je z dlouhodobého hlediska nejnižší od roku 2014. Vůči celorepublikovému průměru byl výnos v Plzeňském kraji o 0,04 t/ha nižší, tj. o 0,7 %. V mezikrajském srovnání výnosů obilovin dosáhl Plzeňský kraj na desáté místo. Nejnižší výnosy vykázal Jihomoravský a Liberecký kraj.

Výnosy pšenice v kraji mírně stouply

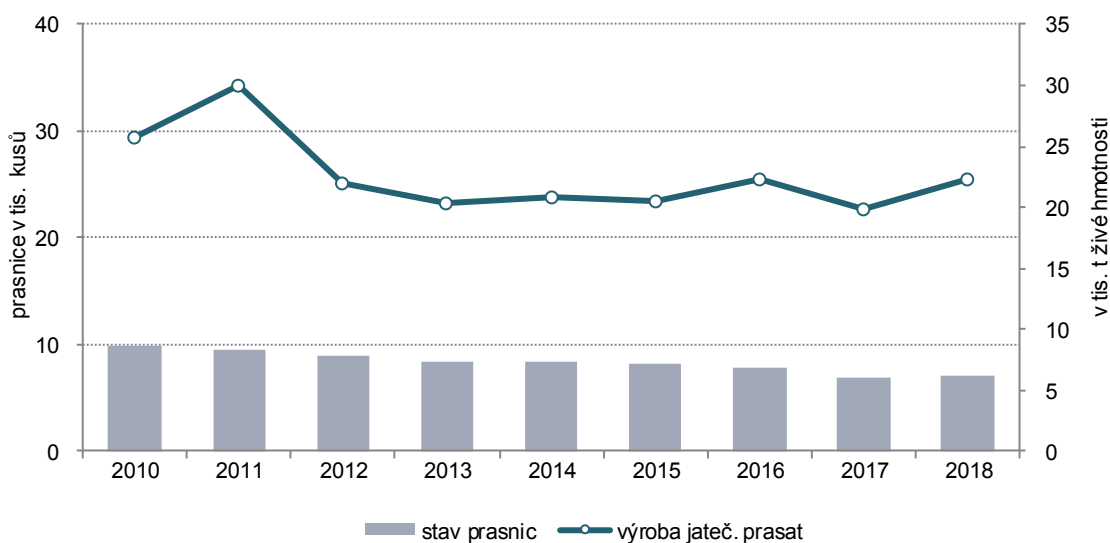
Mírný nárůst výnosů zaznamenala pšenice, které stoupla o 0,8 % na 5,53 t/ha. Plzeňský kraj však byl jedním ze čtyř krajů, kde výnos pšenice stoupl. Ostatní kraje ČR zaznamenaly pokles. Celorepublikový průměr výnosů pšenice meziročně poklesl o 5,0 % na 5,39 t/ha. Největší pokles výnosů pšenice se projevil v Královéhradeckém kraji, a to o 12,3 %. U ostatních obilovin došlo v Plzeňském kraji k poklesu výnosnosti. Výnosy ječmene klesly o 6,5 % na 4,93 t/ha, výnosy žita pak o 0,2 % na 4,82 t/ha. Výjimku tvoří oves, kde výnosy stouply o 13,3 % na 3,58 t/ha.

Řepka zaznamenala rekordní výnos, druhý nejvyšší od roku 1993

Brambory zaznamenaly pokles výnosů o 7,1 %, v absolutních číslech to znamená 26,01 t/ha oproti 31,38 t/ha v roce 2017. Pokles výnosů byl v Plzeňském kraji nejvyšší mezi kraji. Ke zvýšení výnosnosti došlo pouze v Jihomoravském kraji, a to o 5,1 % na 26,48 t/ha. Hektarový výnos brambor v Plzeňském kraji byl v roce 2018 vyšší než průměr na národní úrovni o 0,51 t/ha a v mezikrajském srovnání tak kraji patří 4. místo. U luskovin bylo dosaženo výnosu 2,36 t/ha, což činí navýšení o 9,9 %. Výnosnost řepky stoupla meziročně o neuvěřitelných 22,9 % na hodnotu 3,49 t/ha, což znamená druhou nejvyšší výnosnost ve sledované časové řadě od roku 1993. Nadprůměrné výnosy řepky byly sklizeny ve všech krajích ČR, nejvyšší meziroční nárůst o 23,3 % se projevil v Jihomoravském kraji a druhý nejvyšší právě v Plzeňském kraji.

Graf 3.9 Stav prasnic a produkce jatečných prasat v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

V chovu prasat nastal obrat ke zvýšení produkce

Dle **soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2018** se stavy skotu meziročně mírně zvýšily o 0,1 %, tj. na 164 983 ks. Na celorepublikové úrovni došlo k mírnému snížení o 0,4 % na celkově 1 415 770 ks. Počet krav zůstává přibližně na stejné úrovni jako v předchozím roce (nárůst o 1,0 %). U stavu prasat však došlo meziročně k navýšení výraznějšímu, a to o 10,9 % na počet 116 173 ks, což znamená navýšení o 11 416 ks. V chovu prasat v Plzeňském kraji tak došlo k obratu, když loňské stavy byly historicky nejnižší od roku 1986. Vývoj v chovu prasat kopíruje celorepublikový trend, když na celorepublikové úrovni došlo k navýšení počtu prasat o 4,5 % a i na této úrovni jde o druhou nejnižší hodnotu od sledovaného roku 1921, kdy byl uváděn počet prasat ve výši 1 562 738 ks. Pro zajímavost lze uvést, že nejvyšší počet prasat byl v České republice chován v roce 1981, a to 5 105 489 ks. Obdobná situace byla v Plzeňském kraji i na celorepublikové úrovni rovněž u prasnic, kdy stavy stouply v Plzeňském kraji o 1,8 % na celorepublikové úrovni o 1,2 %. V některých krajích však stavy prasnic stouply výrazněji, nejvíce ve Zlínském kraji o 22,3 %. Uvedená čísla ukazují, že tuzemští chovatelé situaci na trhu s vepřovým masem vyhodnotili jako příležitost, neboť spotřebu vepřového masa v ČR je nutné pokrývat z více než poloviny dovozem.

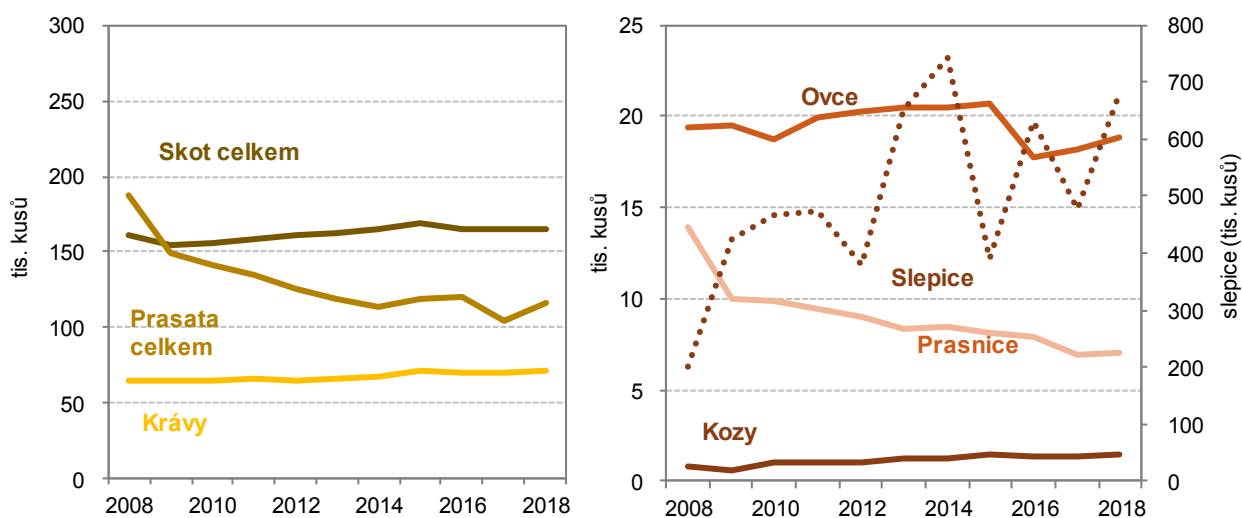

Stavy drůbeže meziročně stouply o 46,8 %

Počet kusů drůbeže v kraji meziročně výrazně stoupl o 46,8 %, což znamená navýšení o 770 092 kusů. Stavy drůbeže se tím dostaly na své maximum od roku 2015. Nárůst počtu kusů drůbeže kopíruje celostátní trend, kde došlo k nárůstu o 9,7 %. Nejvyšší nárůst počtu drůbeže o 94,4 % se projevil v Kraji Vysočina, druhý nejvyšší nárůst pak byl zaznamenán právě v Plzeňském kraji. Také slepic v kraji přibýlo (o 43,1 %) a jejich stav činil 680 885 ks; stejný trend se projevil na celorepublikové úrovni, kde byl zaznamenán nárůst počtu slepic o 16,9 %. Stavy ovcí se v kraji zvýšily o 4,0 % na 18 886 ks a stavy koz o 7,6 % na 1 479 ks. U koz jde o historicky nejvyšší stav od sledovaného roku 1996. Počet koní klesl o 1,0 % na 2 311 ks avšak v průměru za celou ČR počet koní mírně stoupl o 1,8 % na celkový počet 35 181 ks.

Graf 3.10 Stavy hospodářských zvířat v Plzeňském kraji (podle stavu ke dni soupisu)

Zdroj: ČSÚ

Intenzita chovu skotu se meziročně snížila

Intenzita chovu skotu²⁴ se v Plzeňském kraji meziročně snížila na 52,1 ks na 100 ha. Plzeňský kraj má třetí nejvyšší hodnotu v rámci ČR za Krajem Vysočina a Jihočeským krajem. Ukazatel **intenzity chovu prasat²⁵** se meziročně zvýšil, což souvisí s obdobným trendem v chovu prasat. V roce 2018 ukazatel dosáhl hodnoty 59,5 ks na 100 ha.

Produkce jatečné drůbeže je druhá nejvyšší od roku 2009

Celková **produkce masa** (bez drůbežího) se v roce 2018 snížila proti roku 2017 o 0,9 % na 17 236 tun jateční hmotnosti. Na výrobu masa v Plzeňském kraji mělo vliv přesunutí sídla většího zemědělského podniku do Středočeského kraje v roce 2017. V průměru došlo na celorepublikové úrovni ke zvýšení produkce masa o 1,4 %. U hovězího masa došlo k poklesu o 0,5 % a u vepřového masa o 1,3 %. V průměru došlo na celorepublikové úrovni k poklesu produkce hovězího masa o 5,7 % a vepřového zůstalo na přibližně stejné úrovni. Produkce jatečného skotu meziročně stoupla o 4,2 % na 19 372 t živé hmotnosti. Průměrně stoupla produkce jatečného skotu v živé hmotnosti na úrovni ČR o 5,0 % a zvýšení produkce zaznamenala většina krajů. Obdobná situace je i u produkce jatečných prasat, která stoupla o 12,1 % na 22 232 t živé hmotnosti prasat. Na úrovni ČR stoupla produkce jatečných prasat o 2,8 % t živé hmotnosti a nárůst byl zaznamenán u většiny krajů.

²⁴ Podíl stavu skotu na 100 ha obhospodařované zemědělské půdy

²⁵ Podíl stavu prasat na 100 ha obhospodařované orné půdy

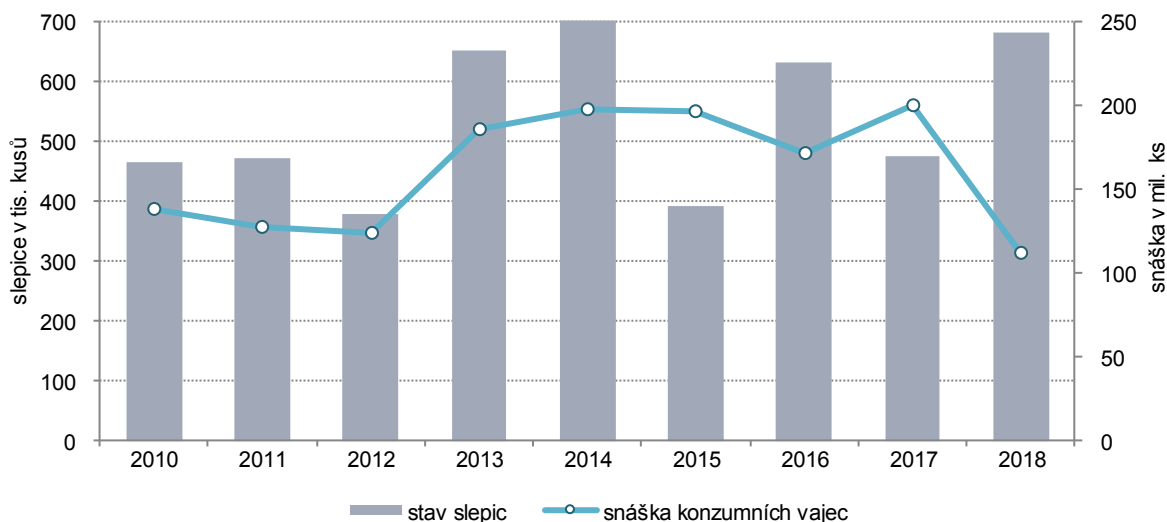
Produkce jatečné drůbeže se zvýšila o 20,1 % na 27 669 t živé hmotnosti, což je zdaleka největší nárůst v mezikrajském porovnání, naopak nejvíce poklesla o 33,5 % v Karlovarském kraji. Produkce na úrovni ČR stoupla pouze o 1,3 %.

Snáška vajec v Plzeňském kraji poklesla o 43,8 %

V roce 2017 dosáhla průměrná **snáška vajec** na jednu slepici z historického hlediska svého maxima, neboť jedna slepice snesla 326,5 vajec, což je z dlouhodobého pohledu rekordní počet. Plzeňský kraj byl na prvním místě v mezikrajském porovnání, což se bohužel v roce 2018 změnilo, neboť byl předejnán krajem Karlovarským, který vykázal 331,6 vejce na 1 slepici, oproti kraji Plzeňskému, kde v průměru slepice snesla 320,0 vajec. Celková snáška vajec se v kraji snížila o 43,8 % na 112 486 vajec (v roce 2017 to bylo 199 993 ks). Region je tak v celorepublikovém srovnání na pátém místě v absolutním počtu produkce vajec.

Graf 3.11 Stav slepic a produkce vajec v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Zvyšování produkce mléka i průměrné dojivosti je dlouhodobý trend

V Plzeňském kraji se meziročně zvýšila **produkce mléka** o 2,8 % na 333 554 litrů. Jednalo se tak o čtvrtou nejvyšší produkci mléka v České republice. Nejvyšší produkce mléka je tradičně v kraji Vysočina, kde dosáhla produkce mléka výše 571 036 l. Průměrná dojivost krávy se v Plzeňském kraji zvýšila o 4,8 % na 8 522,3 l a jde o dlouhodobě rostoucí trend. Nejvyšší dojivost 9 062,3 l byla v roce 2018 dosažena v Moravskoslezském kraji.

Lesnictví

Plochy lesních pozemků dlouhodobě mírně rostou

V roce 2018 **lesní pozemky** v Plzeňském kraji zaujímaly rozlohu 308,7 tis. ha, tj. 40,4 % z celkové výměry půdy v kraji. Významný podíl na ploše lesních pozemků v kraji mají okresy Klatovy (Šumava), Tachov (Český les), Rokycany (Křivoklátská a Brdská vrchovina). Z dlouhodobého pohledu má výměra lesních ploch mírně rostoucí trend, poslední meziroční nárůst činil 0,1 %. Na celkové výměře lesů v ČR se Plzeňský kraj podílel 11,5 %. Zalesněno bylo 1 944 ha, tj. o 44 ha méně než v předchozím roce. Přirozenou obnovou prošlo 371 ha lesa, což je o 76 ha méně než v roce předešlém. Při zalesňování převažovaly jehličnaté dřeviny v rozsahu

1 368 ha, zbytek tvořily listnaté dřeviny. Dále byly v roce 2018 v Plzeňském kraji provedeny prořezávky (výchovní zásah u mladých porostů, např. odstranění přílišné hustoty porostů) na 3 783 ha a probírky (výchovní zásah u dospělých porostů) na 4 184 ha.

Škody způsobené suchem a hmyzem způsobují vyšší podíl nahodilé těžby dřeva

Těžba dřeva dosáhla v Plzeňském kraji výše celkem 1,77 mil. m³, z toho 97,0 % představovalo dřevo jehličnaté a zbytek dřevo listnaté. Plzeňský kraj se podílel na celkové těžbě dřeva v ČR 6,9 %, což představovalo osmou nejvyšší těžbu v mezikrajském porovnání. Těžba nahodilá se na celkové těžbě dřeva v Plzeňském kraji podílela 76,2 %, což činí objem 1 348 202 m³. Jedná se o jednu z forem těžby, která je prováděna za účelem zpracování stromů poškozených v důsledku škodlivých vlivů (vítr, námraza, škodlivý hmyz apod.). Z celkového objemu nahodilé těžby se jednalo o 64,0 % těžby hmyzové, zbytek těžby živelní. Během posledních let se negativně promítá na stavu lesů sucho a činnost škůdců a působení těchto faktorů škodí zejména smrkovým porostům. Z uvedených důvodu přibývá i nahodilé těžby.

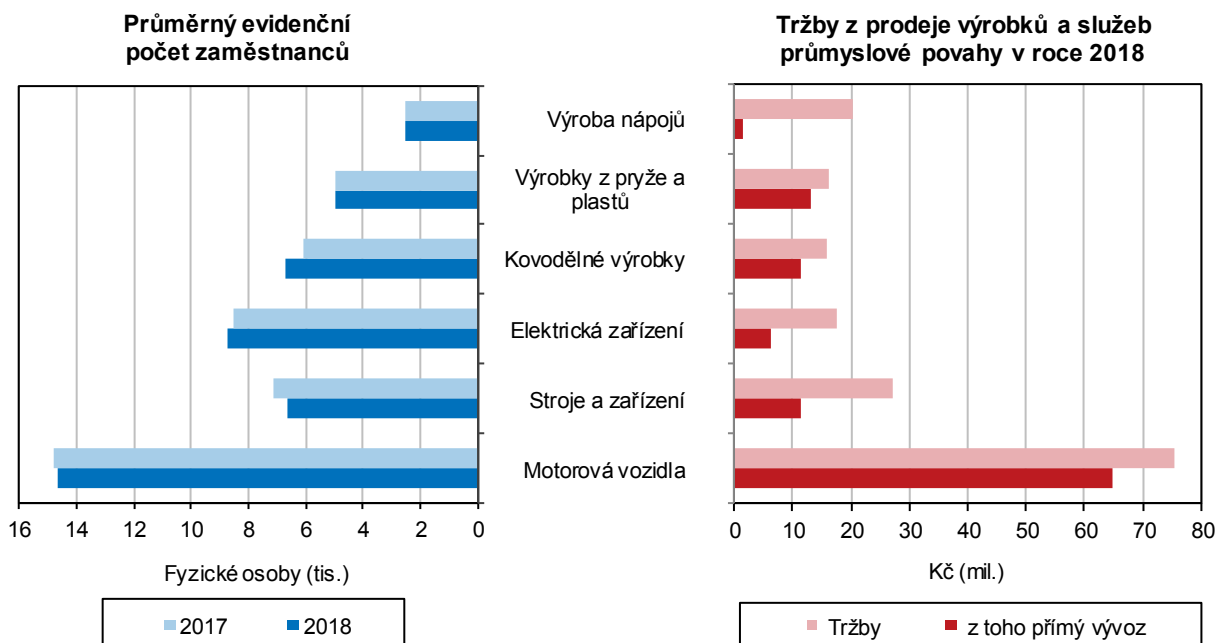
Průmysl

Průměrný evidenční počet zaměstnanců se nepatrně snížil

V Plzeňském kraji se v roce 2018 oproti roku 2017 zvýšil počet velkých **průmyslových podniků**²⁶ o 3 subjekty. **Průměrný evidenční počet zaměstnanců** (fyzické osoby) se v porovnání s rokem 2017 nepatrně snížil z 61 560 na 61 496 zaměstnanců. V rámci mezikrajského porovnání byl průměrný evidenční počet zaměstnanců šestý nejvyšší.

Graf 3.12 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující výroby zpracovatelského průmyslu v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

²⁶ Podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

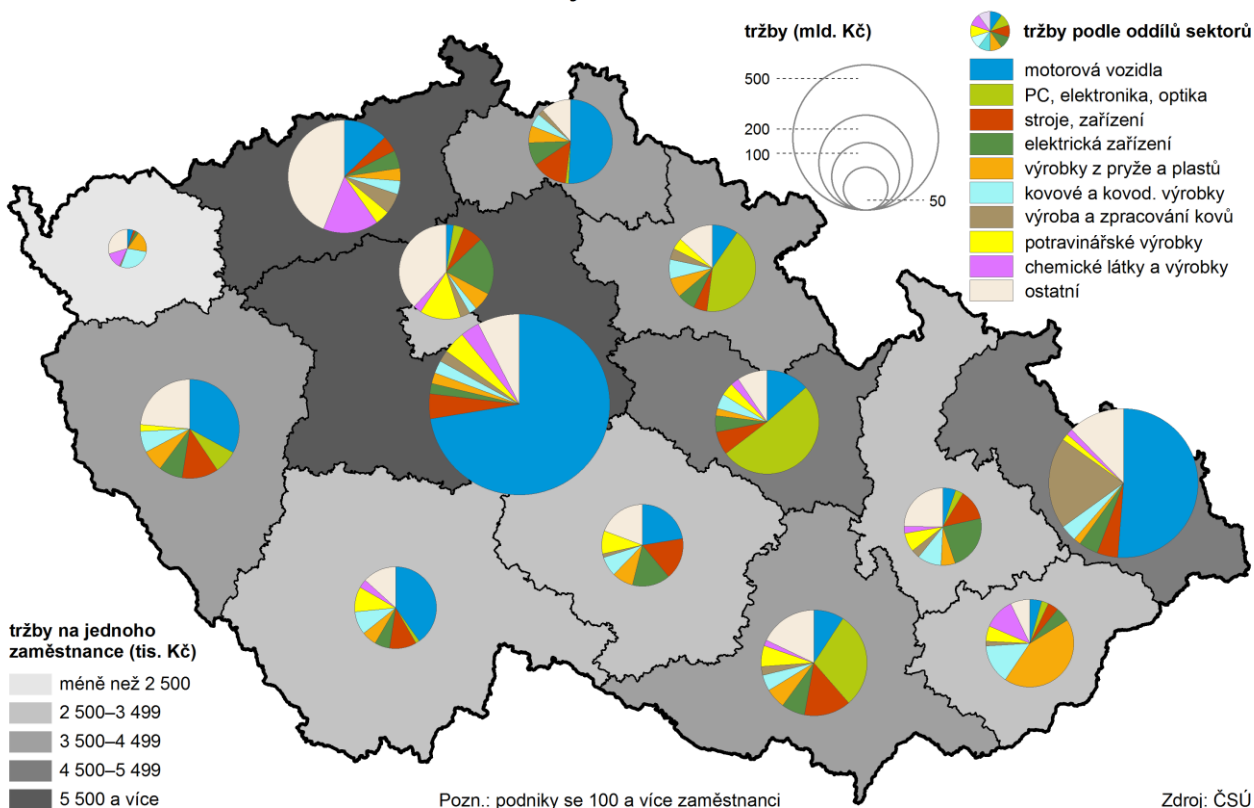
Plzeňský kraj dosahuje čtvrté nejvyšší průměrné měsíční hrubé mzdy v průmyslu

V roce 2018 dosáhla **průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslu** v Plzeňském kraji 34 518 Kč a v porovnání s rokem 2017 vzrostla o 2 102 Kč. V mezikrajském srovnání se jednalo o čtvrtou nejvyšší měsíční hrubou mzdu, která byla o 31 Kč nižší než průměrná mzda v průmyslu v ČR (34 549 Kč). Výši průměrné měsíční hrubé mzdy v ČR významně ovlivňovaly dosažené mzdy ve Středočeském kraji (41 869 Kč) a v kraji Hl. město Praha (40 767 Kč).

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy mají v posledních letech rostoucí trend

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (bez DPH) dosáhly v roce 2018 v běžných cenách hodnoty 235 030 mil. Kč. Meziročně se zvýšily o 6,6 % a staly se druhými nejrychleji rostoucími tržbami po Jihomoravském kraji. **Podíl tržeb z přímého vývozu** na tržbách z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy činil v roce 2018 v Plzeňském kraji 63,9 %, meziročně se tento podíl zvýšil o 0,7 p. b. V mezikrajském porovnání se tento podíl umístil na osmém nejvyšším místě. Podíl tržeb z přímého vývozu v Plzeňském kraji překročil podíl tržeb v ČR o 2,3 p. b.

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2018

Produktivita práce byla druhou nejrychleji rostoucí produktivitou

Produktivita práce²⁷ se meziročně zvýšila o 6,7 % na absolutní částku 3 822 tis. Kč a byla po Jihomoravském kraji druhou nejrychleji rostoucí produktivitou. Na růstu produktivity práce se především podílely rostoucí tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy a nepatrné snížení zaměstnanců. V mezikrajském srovnání dosáhla produktivita práce v Plzeňském kraji šesté nejvyšší hodnoty a v porovnání s produktivitou dosaženou v ČR byla nižší o 597 Kč. Na vyšší produktivitě práce v ČR (4 419 tis. Kč) se významně podílely Středočeský (7 132 tis. Kč), Pardubický (5 265 tis. Kč) a Moravskoslezský kraj (5 158 tis. Kč).

²⁷ Podíl tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy na zaměstnance (běžné ceny)

Tržby z prodeje výrobků a služeb ve zpracovatelském průmyslu představují 98,0 % z tržeb celkem

Objem tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy ve **zpracovatelském průmyslu** dosáhl v roce 2018 výše 230 326 mil. Kč. Tržby se ve zpracovatelském průmyslu podílely na celkových tržbách v průmyslu 98,0 %. Meziročně vzrostly tržby ve zpracovatelském průmyslu o 7,0 %. Na výši těchto tržeb se především podílela odvětví výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (32,7 %), výroby strojů a zařízení j. n. (11,8 %), výroby nápojů (8,9 %) a výroby elektrických zařízení (7,7 %). Meziročně se nejvíce zvýšily tržby v odvětví výroby ostatních dopravních prostředků o 23,2 % a v odvětví výroby kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení o 19,7 %. Podle vyloučení individuálních údajů dosahovaly v Plzeňském kraji ve zpracovatelském průmyslu nejvyšší produktivity práce odvětví výroby nápojů (7 971 tis. Kč) a výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (5 145 tis. Kč).

Nejnižší podíl tržeb představovalo odvětví výroby nápojů

Podíl tržeb z přímého vývozu na celkových tržbách činil v roce 2018 v oblasti zpracovatelského průmyslu 64,6 %. Po vyloučení individuálních údajů byl dosažen nejvyšší podíl tržeb z přímého vývozu v odvětvích ostatního zpracovatelského průmyslu (89,7 %) a výroby motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů (86,2 %). Naopak nejnižší podíl představovalo odvětví výroby nápojů (7,9 %).

Mzdy ve zpracovatelském průmyslu vzrostly

Mzdy ve zpracovatelském průmyslu vzrostly v porovnání s rokem 2017 o 6,6 %. Nejvyšší meziroční nárůst mezd byl zaznamenán v odvětví výroby potravinářských výrobků o 15,6 % a ve zpracování výroby dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku o 14,6 %. Mzdy v těchto odvětvích patřily v roce 2017 k nižším mzdám, zejména v odvětví výroby potravinářských výrobků, kde v předchozím roce činila průměrná hrubá měsíční mzda 26 234 Kč.

Energetika

Na výrobě elektřiny se v Plzeňském kraji nejvíce podílely parní elektrárny

Energetika patří k průmyslovým odvětvím, která se zabývají získáváním, přeměnou a distribucí všech forem energie. V Plzeňském kraji bylo v roce 2018 vyrobeno 1 335,3 GWh elektřiny brutto²⁸. Meziročně vzrostla výroba elektřiny brutto o 2,1 %. Výroba elektřiny brutto se v Plzeňském kraji zvýšila ve většině typů elektráren kromě vodních včetně přečerpávacích a větrných. Meziroční pokles činil ve vodních elektrárnách včetně přečerpávacích 5,9 GWh a ve větrných elektrárnách 0,2 GWh. **Výroba elektřiny** brutto v Plzeňském kraji se podílí 1,5 % na celkové výrobě elektřiny brutto v ČR a v mezikrajském srovnání se Plzeňský kraj řadí na páté nejnižší místo. Nejvyšší podíl (27,4 %) z republikové výroby elektřiny brutto byl dosažen v Ústeckém kraji. Ve výrobě elektřiny brutto patřily parní elektrárny v Plzeňském regionu k největším výrobcům elektrické energie, jejich podíl tvořil 58,9 % z celkově vyrobené elektřiny brutto v kraji. Další v pořadí podle výše vyrobené elektrické energie brutto se umístily elektrárny plynové a spalovací (18,7 %) a fotovoltaické (17,2 %). V roce 2018 činil instalovaný výkon elektrizační soustavy v regionu 554,8 MW a jeho podíl na ČR představoval 2,5 %. Nejvyšší instalovaný výkon měly elektrárny parní (255,2 MW) a fotovoltaické (210,3 MW).

Nejvyšší spotřebu elektřiny netto v regionu má průmysl

V roce 2018 bylo v Plzeňském kraji spotřebováno 3 080,5 GWh elektřiny netto²⁹. Meziroční spotřeba elektřiny byla nižší o 0,9 %. Podíl regionu na celkové **spotřebě elektřiny netto** v ČR činil 5,2 %. Jednalo se o pátý nejnižší podíl v rámci krajů.

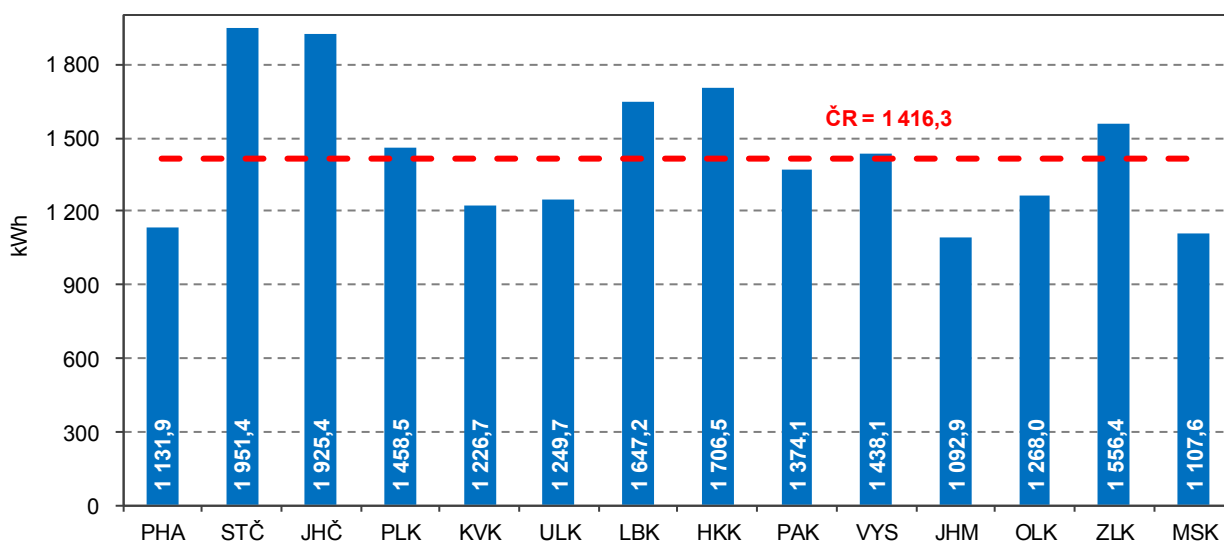
²⁸ Celková výroba elektřiny na svorkách generátorů

²⁹ Celková spotřeba elektřiny brutto (vlastní spotřeba na výrobu elektřiny + spotřeba na přečerpání v přečerpávacích vodních elektrárnách + ztráty v sítích)

Z hlediska odvětvové struktury se podílely nejvíce na spotřebě elektřiny netto průmysl (37,3 %), domácnosti (27,6 %) a obchod, služby, školství a zdravotnictví (25,8 %). Meziročně se podíl spotřeby elektřiny v odvětvích průmyslu a domácnostech na celkové spotřebě elektřiny prakticky nezměnil. Podíl v odvětví obchodu, služeb, školství a zdravotnictví se nepatrně zvýšil, a to o 0,2 p. b. Spotřeba elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele v Plzeňském kraji dosáhla 1 458,5 kWh, v porovnání s předchozím rokem klesla o 1,2 %. Ve spotřebě elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele se umístil Plzeňský kraj na šestém nejvyšším místě. V rámci všech krajů dosáhl v tomto ukazateli nejvyšší spotřeby kraj Středočeský (1 951,4 kWh) a naopak nejnižší kraj Jihomoravský (1 092,9 kWh). V porovnání s celorepublikovým průměrem spotřeby elektřiny netto v domácnostech na 1 obyvatele (1 416,3 kWh) byla krajská spotřeba elektřiny netto o 42,2 kWh vyšší.

Graf 3.13 Spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele podle krajů v roce 2018

Pramen: ERÚ

Na spotřebě zemního plynu se podíleli nejvíce velkooběratelé, v pořadí druhý byly domácnosti

V roce 2018 se spotřebovalo v Plzeňském kraji 363,9 mil. m³ zemního plynu, meziročně se spotřeba snížila o 7,3 %. **Spotřeba zemního plynu**³⁰ v kraji představovala 4,5 % z celkové spotřeby v ČR. Spotřeba zemního plynu v GWh činila v Plzeňském regionu 3 883,7 GWh a v porovnání s rokem 2017 klesla o 306,8 GWh. Na spotřebě zemního plynu se nejvíce podíleli velkooběratelé (40,8 %), v pořadí druhý byly domácnosti (30,0 %).

Na celkové spotřebě zemního plynu v ČR se nejvíce podílely kraje Ústecký a Jihomoravský

Nejvyšší podíl spotřeby zemního plynu z celkové spotřeby v ČR byl zaznamenán v krajích Ústeckém (13,9 %) a Jihomoravském (13,2 %). Plzeňský kraj se podílel na celkové spotřebě zemního plynu v ČR 4,5 % a v mezikrajském porovnání se umístil na šestém nejnižším místě. Nejvyšší spotřebu na 1 zákazníka 53,1 MWh vykazoval Ústecký kraj. V Plzeňském kraji dosáhla spotřeba na 1 zákazníka 24,3 MWh (druhá nejnižší spotřeba v rámci krajů).

³⁰ Spotřeba zemního plynu představuje objem zemního plynu dodaného konečným zákazníkům, který nezahrnuje vlastní spotřebu, ztráty, změnu akumulace na distribučních soustavách a vlastní spotřebu výrobců plynu při jeho těžbě

Region obsadil 4. nejnižší místo ve spotřebě zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele

Spotřeba zemního plynu v domácnostech na 1 odběratele byla nejvyšší v krajích Středočeském (1 126,6 m³) a Jihomoravském (1 079,0 m³). V Plzeňském kraji činila tato spotřeba 739,4 m³ a v rámci krajů se umístil na čtvrtém nejnižším místě.

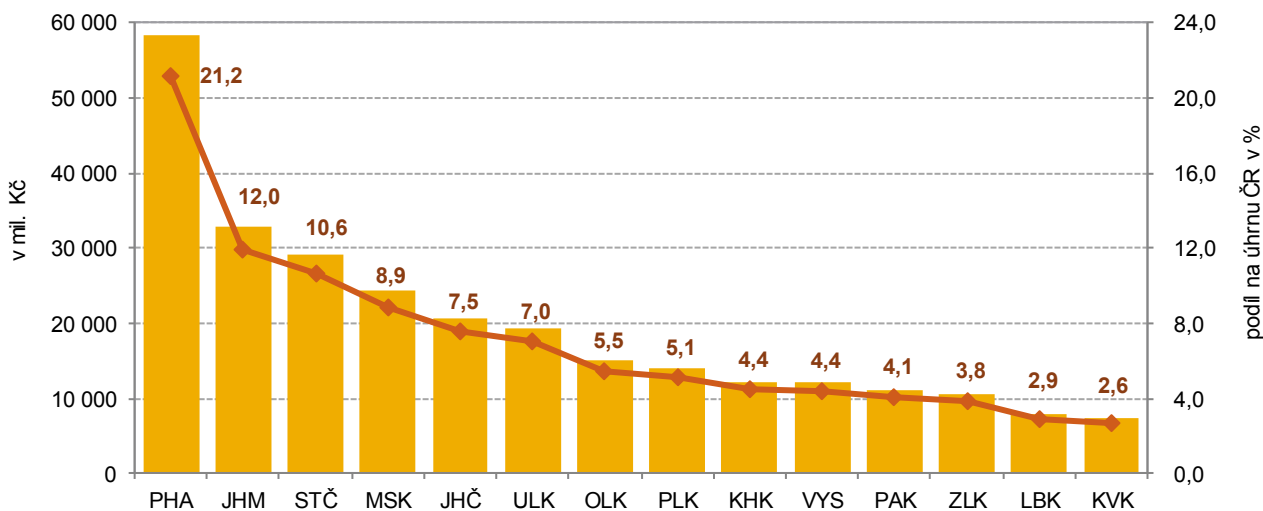
Stavebnictví, stavební povolení

Objem základní stavební výroby podle sídla podniku meziročně stoupl

Počet stavebních podniků zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců se sídlem v kraji se v regionu dlouhodobě snižuje (z 31 v roce 2011 na 23 v roce 2018). Meziročně se zvýšil průměrný evidenční počet zaměstnanců ve stavebnictví z 2 834 na 2 855 zaměstnanců. Průměrná hrubá měsíční mzda v tomto odvětví meziročně stoupla o 2 901 Kč na 37 902 Kč. Objem základní stavební výroby podle sídla podniku (zaměstnávajících 50 a více zaměstnanců) se meziročně zvýšil o 8,1 % na 5 871 mil. Kč (v běžných cenách). Na republikové úrovni ZSV stoupla o 14,7 %. Produktivita práce vyjádřená jako podíl ZSV na 1 zaměstnance dosáhla výše 2 056 tis. Kč, což je v meziročním porovnání o 7,3 % více. Z hlediska struktury ZSV se objem snížil u pozemního stavitelství o 1,4 % a u inženýrského stavitelství došlo naopak ke zvýšení o 10,7 %.

Graf 3.14 Stavební práce „S“ podle místa stavby podle krajů v roce 2018
(za podniky s 20 a více zaměstnanci)

Zdroj: ČSÚ

Objem stavebních prací „S“ podle místa stavby se meziročně zvýšil

Objem stavebních prací „S“ v tuzemsku podle místa stavby (subjekty s 20 a více zaměstnanci) se podle předběžných výsledků meziročně zvýšil o 10,9 % na 13 958 mil. Kč. Na celorepublikové úrovni objem stavebních prací „S“ v roce 2018 meziročně stoupl o 12,6 % a dosáhl 274 680 mil. Kč. Největší objem byl tradičně realizován v kraji Hl. město Praha, který se na republikovém objemu podílí 21,2 %. Podíl za Plzeňský kraj dosáhl 5,1 %. Celorepublikový kontext vývoje stavebnictví vyjadřuje nárůst indexu stavebních prací ve stálých cenách, který mezi roky 2017 a 2018 činil 8,1 % (údaj sezónně očištěný). Při porovnání celorepublikové stavební produkce ve stálých cenách došlo v roce 2018 v porovnání s rokem 2015 k nárůstu o 4,9 % (údaj sezónně očištěný). Míru intenzity stavební výroby na daném území udává ukazatel stavební práce „S“ podle místa stavby na 1 obyvatele. V Plzeňském

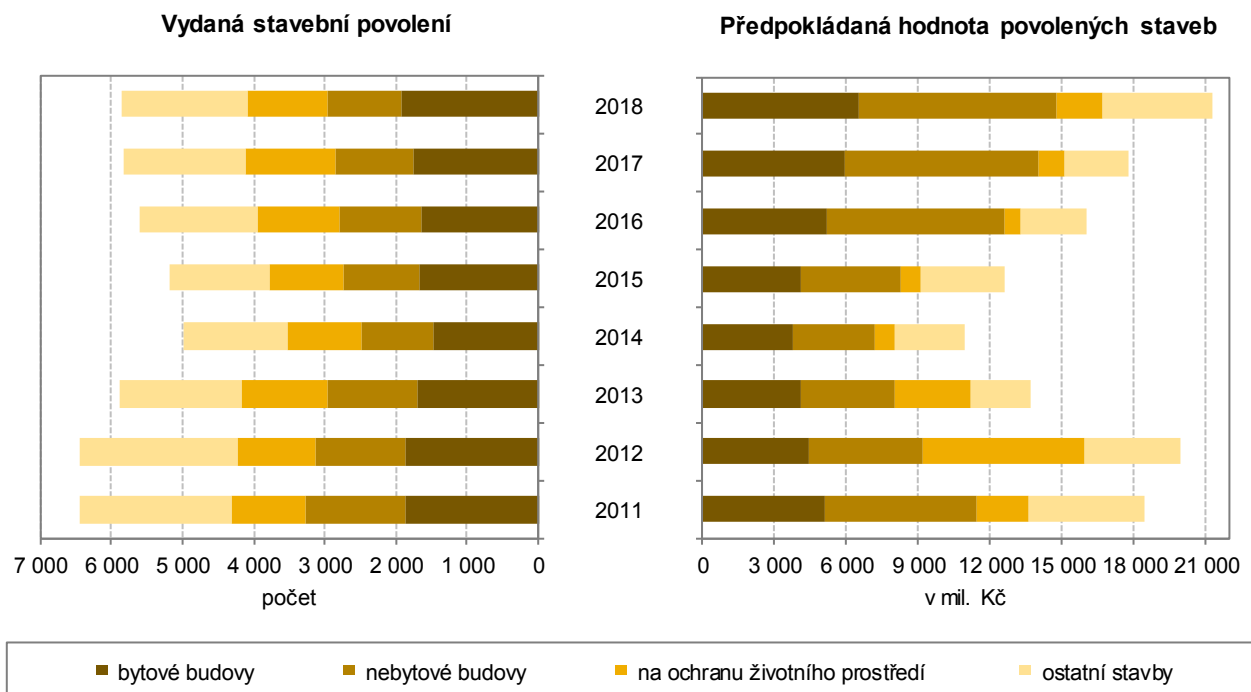
kraji dosáhl tento ukazatel v roce 2018 hodnoty 24,0 tis. Kč, je nejvyšší za uplynulých 8 let a blíží se roku 2009, kdy bylo dosaženo hodnoty 25,1 tis. Kč. Nejvyšší hodnoty ve sledované časové řadě bylo dosaženo v roce 2004 a to 37,5 tis. Kč. Na celorepublikové úrovni činí tato hodnota 25,8 tis. Kč.

Počet stavebních povolení v okrese Plzeň-město meziročně poklesl

V Plzeňském kraji bylo v průběhu roku 2018 vydáno 5 868 stavebních povolení. Z **celkového počtu vydaných stavebních povolení** v ČR tvořil počet povolení v kraji 7,3 %. Z meziročního srovnání je patrný nárůst počtu vydaných stavebních povolení o 0,5 %. Nejvyšší počet stavebních povolení byl vydán v okrese Plzeň-sever, a to 1 710, naproti tomu nejnižší počet (569) v okrese Klatovy. Počet stavebních povolení v okrese Plzeň-sever je téměř dvakrát vyšší než v okrese Plzeň-město a 2,5 krát vyšší než v co do počtu obyvatel srovnatelném okrese Domažlice. Rozdíl je dán nejvíce počtem vydaných stavebních povolení na ochranu životního prostředí, když v okrese Plzeň-sever bylo pro tyto účely vydáno 386 povolení, v okrese Plzeň-město 94 povolení a v okrese Domažlice 68 povolení. Celkový počet stavebních povolení klesl v okrese Plzeň-město o 8,2 % a jde o nejhlubší pokles mezi okresy v kraji. Naopak ke zvýšení počtu vydaných stavebních povolení (meziročně o 11,7 %) došlo v okrese Domažlice. Z vydaných stavebních povolení bylo 32,7 % určeno na stavby bytových budov a 17,9 % na stavby nebytových budov. Stavební povolení pro nové bytové a nebytové budovy se na celkovém počtu povolení podílejí téměř jednou třetinou. Významnou část z celkového počtu tvoří i počet vydaných stavebních povolení na ochranu životního prostředí, kterých bylo vydáno 1 109, tedy 18,9 % všech vydaných povolení.

Graf 3.15 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

Orientační hodnota povolených staveb meziročně stoupla

Významným ukazatelem budoucí hodnoty výstavby je také **orientační hodnota povolených staveb**, která v Plzeňském kraji činila celkem 21 279 mil. Kč, což znamená meziroční nárůst o 19,5 %. Na celorepublikové úrovni přitom došlo

k poklesu tohoto ukazatele o 2,7 %. Z celkového objemu celorepublikové orientační hodnoty vydaných stavebních povolení činila hodnota v Plzeňském kraji 7,3 %. Orientační hodnota staveb na 1 stavební povolení stoupla meziročně v Plzeňském kraji o 18,9 % a na celorepublikové úrovni o 0,7 %, již čtvrtý rok hodnota tohoto ukazatele stoupá. Průměrná orientační hodnota povolovaných staveb v Plzeňském kraji činí 3 626 tis. Kč. Z hlediska mezikrajského srovnání orientační hodnoty staveb na 1 stavební povolení dosahuje nejvyšší hodnoty Hl. město Praha s hodnotou 7 502 tis. Kč, čímž převyšuje průměr ČR o 106,3 %. Z hlediska struktury celkové orientační hodnoty povolovaných staveb tvořila největší podíl hodnota stavebních povolení na budovy, a to 69,7 %, stavby na ochranu životního prostředí 8,8 % a ostatní stavby 21,4 %. Z celkové orientační hodnoty budov tvořily budovy bytové 44,1 % a nebytové budovy 55,9 %. Nová výstavba představovala 63,2 % a změny dokončených staveb 36,8 % celkové hodnoty stavebních povolení na budovy. U budov bytových činil podíl nové výstavby 82,8 % a u budov nebytových 47,6 % z orientační hodnoty. Orientační hodnota staveb environmentálního charakteru v kraji se proti roku 2017 zvýšila o 73,6 %. Nejvyšší nárůst orientační hodnoty nové bytové výstavby o 26,1 % byl zaznamenán v Ústeckém kraji, na druhé místo s nárůstem 20,8 % se zařadil Královéhradecký kraj a Plzeňský kraj se umístil s nárůstem 9,6 % na místě šestém. Ne v každém kraji hodnota stavebních povolení rostla, Hl. město Praha vykázalo nejhlubší meziroční propad ze všech regionů, a to o 24,4 %, následuje jej Olomoucký kraj s poklesem 14,6 %.

K nejvyššímu meziročnímu nárůstu orientační hodnoty povolovaných staveb došlo v okrese Domažlice

K nejvyššímu nárůstu orientační hodnoty povolovaných staveb z pohledu okresního členění došlo o 108,4 % v okrese Domažlice, následované okrese Tachov s nárůstem o 32,0 %, a to zejména u stavebních povolení na výstavbu budov nebytových a na ochranu životního prostředí. U stavebních povolení na ochranu životního prostředí v meziročním srovnání nejvíce o 542,9 % vzrostla orientační hodnota staveb v okrese Domažlice, v okrese Tachov o 526,2 % a dále v okrese Plzeň-město o 40,9 %. Ve všech okresech Plzeňského kraje došlo k nárůstu v orientačních hodnotách staveb v této kategorii stavebních povolení. Obdobně i hodnota ukazatele **orientační hodnota povolených staveb na 1 stavební povolení** meziročně stoupla ve všech okresech Plzeňského kraje. Nejvíce vzrostla v okresech Domažlice (o 86,5 %) a Tachov (o 26,9 %), v okrese Rokycany hodnota stoupla o 25,4 %. Nejvyšší hodnota 7 316 tis. Kč na jedno stavební povolení byla dosažena v okrese Plzeň-město a tato hodnota roste čtvrtým rokem. Druhá nejvyšší 6 105 tis. Kč v okrese Tachov, a naopak druhá nejnižší 1 951 tis. Kč v okrese Plzeň-sever a nejnižší hodnota 1 684 tis. Kč v okrese Rokycany.

Orientační hodnota povolovaných staveb na ochranu životního prostředí meziročně stoupla

S ohledem na častější výkyvy počasí, zejména na rizika povodní, mají významnou úlohu v dnešní době **stavby na ochranu životního prostředí**. Celkově bylo vydáno v kraji 1 109 stavebních povolení na stavby ochrany životního prostředí v celkové orientační hodnotě 1 878 mil. Kč, přičemž průměrná hodnota stavby na 1 stavební povolení dosáhla v Plzeňském kraji 1,69 mil. Kč. V mezikrajském srovnání činí podíl celkové předpokládané hodnoty povolených staveb na ochranu životního prostředí v Plzeňském kraji čtvrtou nejvyšší hodnotu, což znamená 8,2 % z celkové orientační hodnoty stavebních povolení za Českou republiku celkem. Oproti předchozímu roku 2017 stoupla předpokládaná hodnota stavebních povolení na ochranu životního prostředí o 73,6 %.

Bytová výstavba

V Plzeňském kraji meziročně poklesl počet zahájených bytů

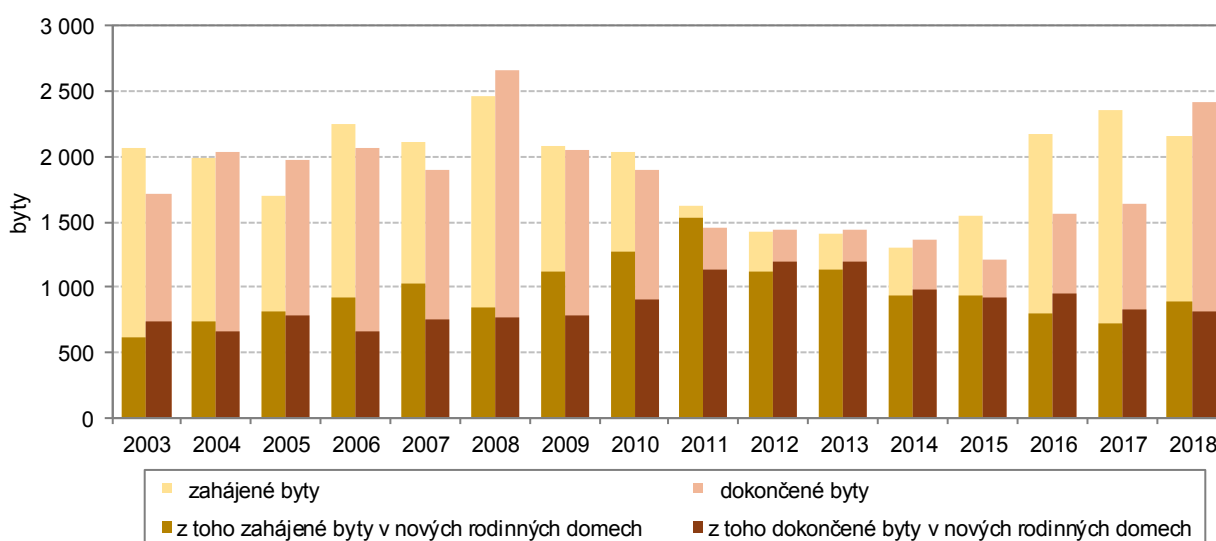
V roce 2018 byla v Plzeňském kraji **zahájena výstavba 2 163 bytů**, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem pokles o 8,2 %, když meziročně na celorepublikové úrovni stoupla zahájená výstavba bytů o 5,1 %. V počtu zahájených bytů v ČR vede Středočeský kraj s 6 284 byty následovaný Jihomoravským krajem s 4 406 byty. Výstavba nejnižšího počtu bytů byla zahájena v krajích Karlovarském a Libereckém. Z hlediska struktury nově zahájené výstavby bytů v Plzeňském kraji se jich 1 414 začalo stavět v rodinných domech a 408 v bytových domech. Zbytek výstavby bytů připadá na nástavby, vestavby či přístavby v rodinných a bytových domech, kde bylo zahájeno celkem 189 bytů a na výstavbu bytů v nebytových domech či specializovaných domovech, kde bylo zahájeno celkem 152 bytů. Trend vyššího počtu zahájené výstavby bytů v rodinných domech než v bytových domech odpovídá i celorepublikovému trendu, kdy je zahajována výstavba nových bytů v 57,9 % případů v rodinných domech. Tento trend je v Plzeňském kraji od roku 2014 zdatelně rostoucí. Celkový pokles počtu zahájených bytů v kraji bude mít pravděpodobně dopad v následujících letech na počet dokončených bytů. Důvodem poklesu počtu zahájených bytů může být mimo jiné i citlivost bytové výstavby na úrokových mírách u hypoték. Další vývoj bytové výstavby bude pravděpodobně záležet na ekonomickém cyklu, hospodářství, a na měnové politice ČNB.

Okres Plzeň-sever předčil v počtu zahájených bytů okres Plzeň-město

V rámci kraje vzrostla **zahájená bytová výstavba** meziročně nejvíce v okrese Plzeň-sever, kde byla celkem zahájena výstavba 619 bytů, což představuje nárůst o 81,5 %. Následuje okres Klatovy s nárůstem o 59,1 %, celkem zde byla zahájena výstavba 202 bytů, a v okrese Rokycany byla zahájena výstavba 176 bytů, tj. nárůst o 53,0 %. K nehlubšímu poklesu o 53,0 % došlo v okrese Plzeň-město, kde byla zahájena výstavba 531 bytů. Okres Plzeň-sever předčil v roce 2018 okres Plzeň-město nejen v celkovém počtu zahájených bytů, ale i v počtu zahájených bytů v rodinných domech, kdy v tomto okrese došlo k zahájení 414 bytů (navýšení o 48,9 %) a v okrese Plzeň-město k zahájení 263 bytů (pokles o 12,0 %).

Graf 3.16 Zahájená a dokončená bytová výstavba v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ

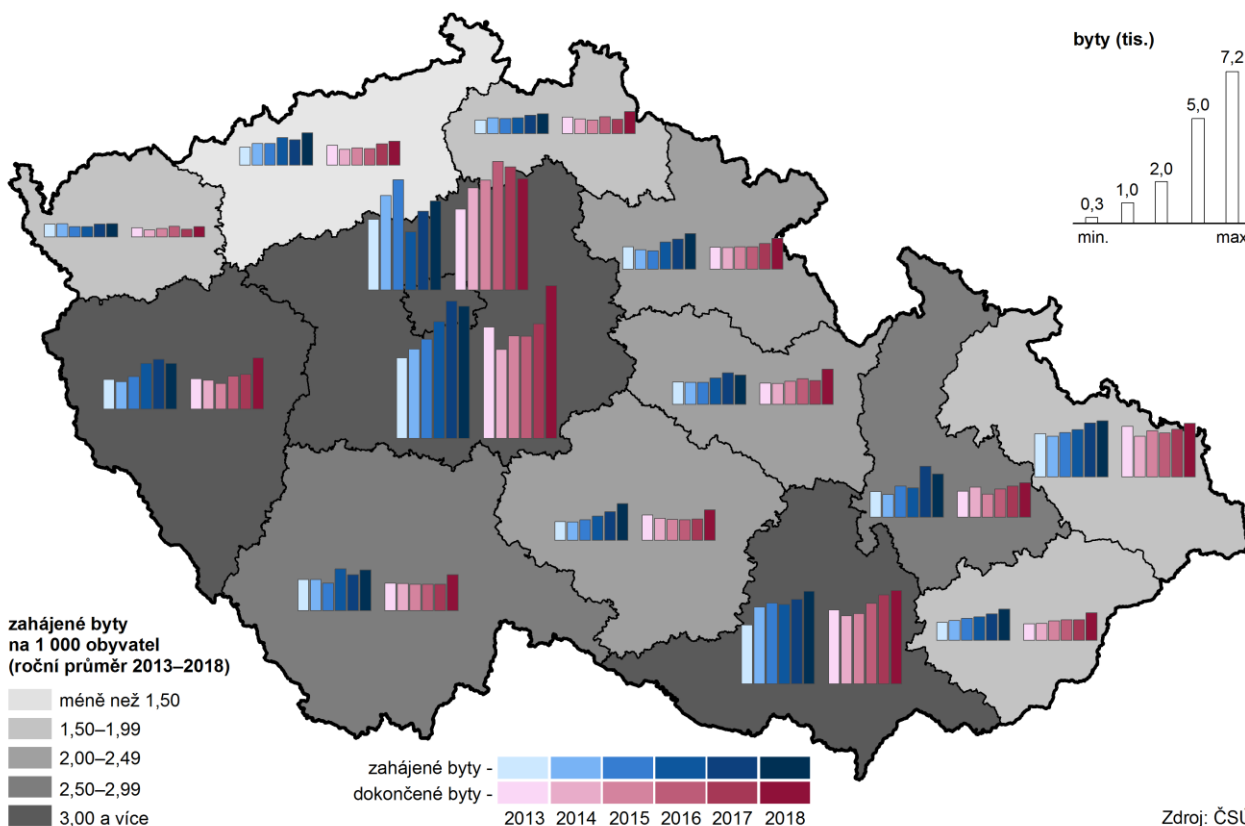
V roce 2018 bylo dokončeno nejvíce bytů od roku 2009

V Plzeňském kraji bylo v roce 2018 **dokončeno** celkem 2 426 bytů, tj. o 47,3 % více než v předchozím roce. Stavělo se více bytů v rodinných domech, kde bylo dokončeno 1 206 bytů, oproti počtu 934 bytů v bytových domech. Celkově došlo na úrovni Plzeňského kraje k meziročnímu nárůstu počtu dokončených bytů v rodinných domech o 26,7 % a v bytových domech o 81,7 %. Úpravami dokončených domů a dalšími novými úpravami (nástavby, přístavby, vestavby) vzniklo celkem 88 bytů. Nové byty vznikají též úpravou nebytových budov, kde bylo postaveno celkem 198 bytů. Na celorepublikové úrovni došlo v roce 2018 k meziročnímu nárůstu dokončených bytů o 18,5 %, což odpovídá 33 850 bytů. Nejvíce bytů bylo v mezikrajském srovnání dokončeno ve Středočeském kraji (7 244 bytů), v Hl. městě Praze (5 290 bytů) a v kraji Jihomoravském (4 447 bytů). Naopak nejméně bytů bylo v roce 2017 dokončeno v Karlovarském (488 bytů), Libereckém (1 044 bytů) a Ústeckém kraji (1 137 bytů). Plzeňský kraj se počtem dokončených bytů umístil v mezikrajském srovnání na pátém nejvyšším místě. Počet dokončených bytů v regionu představuje 7,2 % z republikového počtu celkem.

Nejvyšší nárůst dokončených bytů byl v okrese Klatovy

Nejvyšší meziroční nárůst počtu **dokončených bytů** o 98,9 % byl v okrese Klatovy, což v absolutním čísle znamená 177 dokončených bytových jednotek. Druhý nejvyšší nárůst o 62,4 % byl zaznamenán v okrese Plzeň-město, což představuje 1 080 dokončených bytů. Třetí nejvyšší nárůst o 53,1 % byl zaznamenán v okrese Tachov (245 bytů). Nárůst dokončených bytů byl zaznamenán i v ostatních okresech Plzeňského kraje. Nejméně bytů (113 bytů) bylo dokončeno v okrese Rokycany, a pak v okrese Plzeň-jih (208 bytů).

Bytová výstavba v krajích ČR v letech 2013 až 2018

Intenzita bytové výstavby
v kraji výrazně vzrostla

Intenzita bytové výstavby udává počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel, což lépe vystihuje aktivity v bytové výstavbě s ohledem na počet obyvatel daného regionu. Nejvyšší hodnoty bylo dosaženo v roce 2008, kdy na 1 000 obyvatel bylo dokončeno téměř 5 bytů. Od tohoto období již hodnota ukazatele klesá až do roku 2015 (2,10 dokončených bytů na 1 000 obyvatel) v důsledku absolutního poklesu počtu dokončených bytů. Zlom nastal v roce 2016, kdy poprvé od roku 2008 tento ukazatel meziročně stoupl na hodnotu 2,70. V roce 2017 ukazatel pokračuje v nárůstu na hodnotu 2,84 a v roce 2018 se intenzita bytové výstavby opět přiblížila s hodnotou 4,16 roku 2008. Na celorepublikové úrovni činila v roce 2018 hodnota tohoto ukazatele 3,19, takže v Plzeňském kraji byla v rámci republiky nadprůměrná aktivita při výstavbě bytů. Nejnižší hodnoty byly dosaženy v krajích Ústeckém (1,38) a Karlovarském (1,65). Nejvyšší hodnotu vykazuje Středočeský kraj (5,32) a Plzeňský kraj dosahuje v mezikrajském srovnání tohoto ukazatele v roce 2018 druhé příčky. V dalším roce však zřejmě dojde k promítnutí poklesu počtu zahájených bytů v roce 2018 v Plzeňském kraji do statistiky dokončených bytů.

Ceny nemovitostí

Ceny nemovitostí v kraji
stále rostou

Bytová výstavba má oproti jiným odvětvím průmyslu svá specifika. Jde především o omezenou možnost stavební (developerské) firmy prodat bytovou nemovitost mimo regionální trhy s nemovitostmi. Situace na regionálním trhu s bytovými nemovitostmi je závislá na sociální a ekonomické prosperitě regionu, kupní síle domácností, demografickém vývoji regionu. Vyšší poptávka ovlivňuje tempo růstu **cen bytových nemovitostí**, které rostou od roku 2014. Ekonomický růst pokračující i v roce 2018 přináší i data o vzrůstajících cenách bytových nemovitostí, byť toto tvrzení neplatí pro nejmenší sídla Plzeňského kraje.

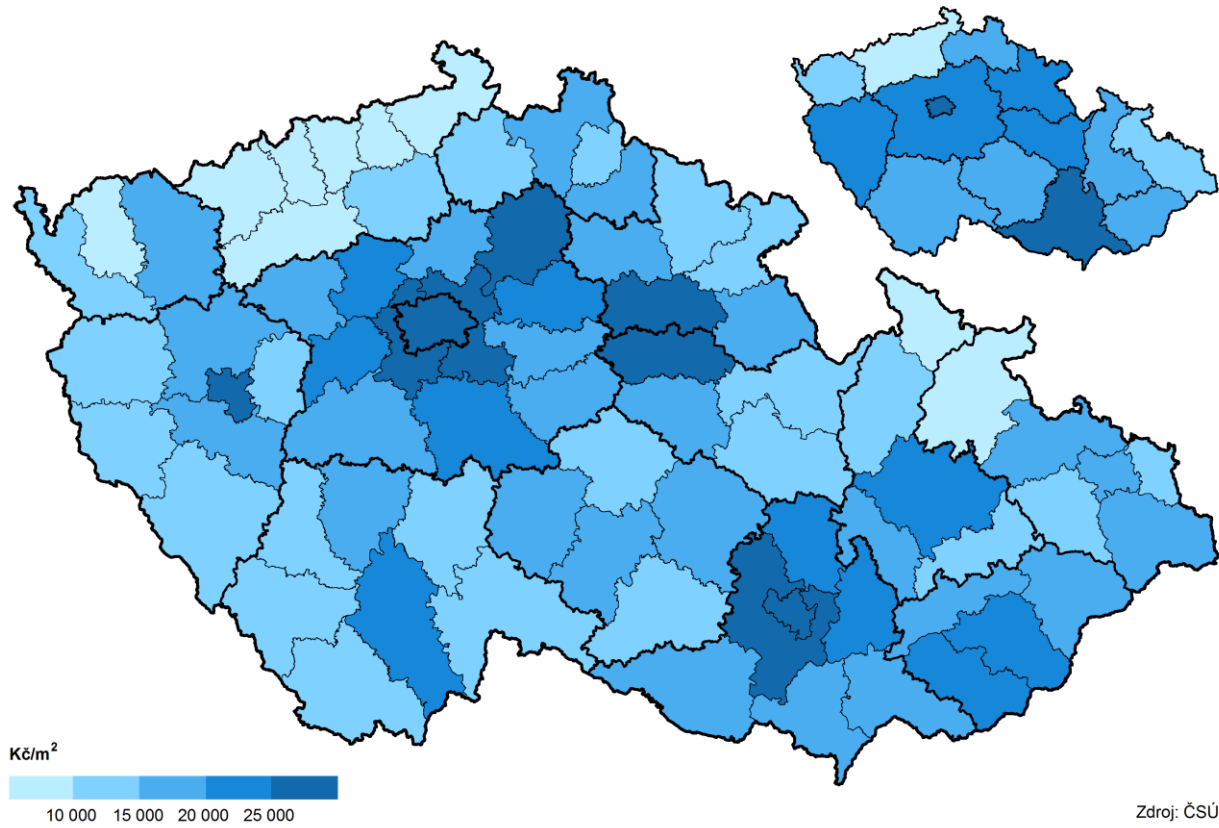
Ceny nemovitostí v celé ČR
rostou mnohem rychleji
než v EU 28

Ze statistiky cen bytů za roky 2016 a 2017 vyplývá, že cena 1 m² bytu v Plzeňském kraji byla v sídlech nad 50 tis. obyvatel téměř třikrát vyšší (29 284 Kč), než v sídlech do 1 999 obyvatel (10 183 Kč). V sídlech do 1 999 obyvatel též cena bytů mezi roky 2016 a 2017 poklesla o 4,9 %, kdežto v sídlech nad 50 tis. obyvatel cena stoupla o 6,5 %. Na celorepublikové úrovni stouply v roce 2018 ceny starších i nových nemovitostí meziročně v průměru o 8,6 %³¹ (v roce 2017 o 11,7 %). Ceny nových bytů v ČR podle předběžných výsledků meziročně stouply o 11,8 %. V EU 28 se ceny bytů, rodinných domů a stavebních pozemků vyvíjejí obdobně, ale mírnějším tempem, kdy meziroční změna průměrných cen u starších i nových bytů činí v roce 2017 v průměru 4,7 %. Vzhledem k ekonomické situaci v Plzeňském regionu, jeho blízkosti a vcelku vyhovující dopravní infrastruktuře mezi krajskou metropolí a hlavním městem Prahou, lze zde očekávat zvýšenou poptávku po bytech. V důsledku toho však poroste i jejich cena.

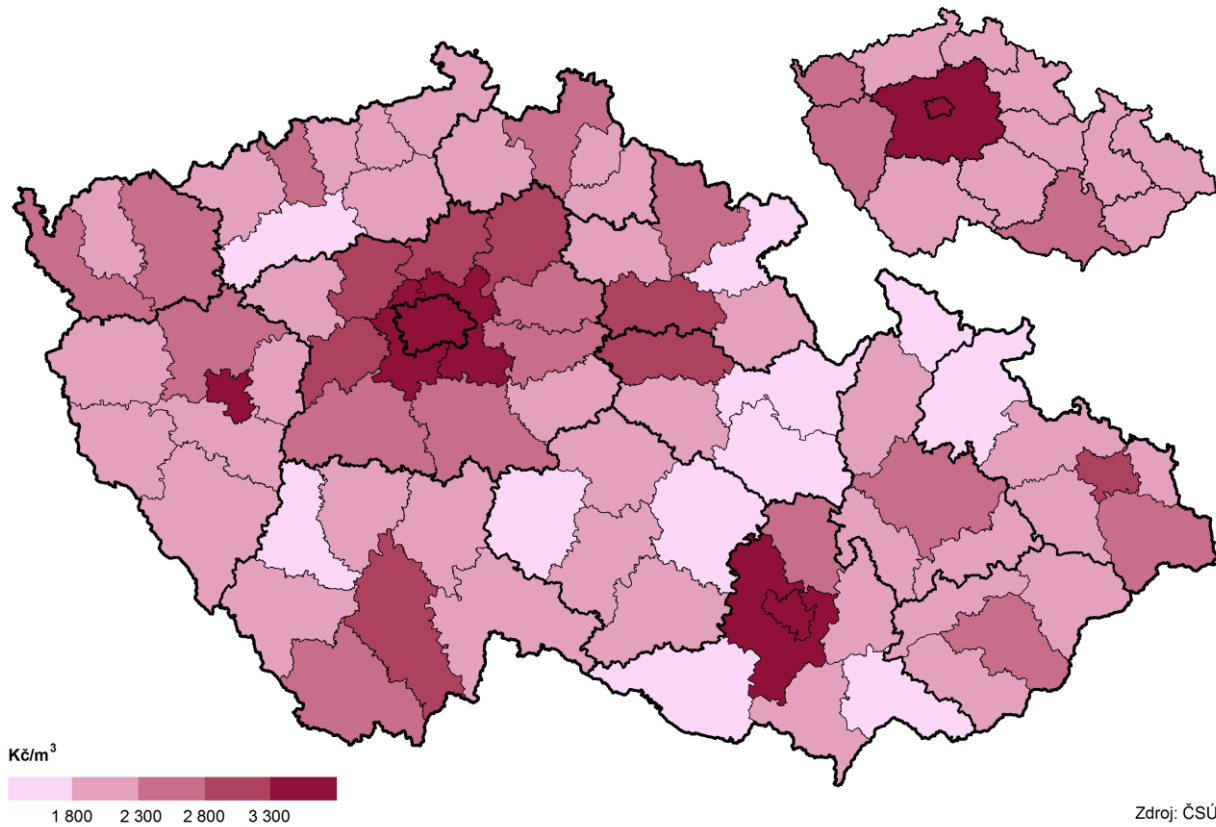
³¹ Předběžný údaj, zdroj Eurostat, údaj ze dne 24. 7. 2019

Průměrné kupní ceny bytů podle okresů a krajů v letech 2015–2017

Průměrné kupní ceny rodinných domů podle okresů a krajů v letech 2015–2017

Doprava

Nejvyšší hustotu dopravní sítě mají okresy Plzeň-město, Plzeň-jih a Rokycany

Silniční síť (k 1. 1. 2019) tvoří v Plzeňském kraji 5 120,4 km komunikací, což je o 6,7 km méně než předcházející rok. Celkem od roku 2015 ubylo 10,6 km komunikací. Převážná část dopravních komunikací je tvořena silnicemi III. třídy (60,6 %) a silnicemi II. třídy (29,2 %). Silnice I. třídy tvoří 8,1 % a dálnice 2,1 % z celkové délky komunikací. Dálnice D5 měří 109,2 km a prochází na území Plzeňského kraje pěti okresy (Plzeň-město, Plzeň-jih, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov). Nejdelší část dálnice probíhá okresem Tachov (44,7 km). Meziročně nedošlo k přírůstku žádného typu komunikace na území Plzeňského kraje. Největším počtem km dálnic se může pochlubit Středočeský kraj (351,3 km) následovaný Jihomoravským krajem (160,3 km). Dálniční síť ČR tvoří celkem 1 251,7 km dálnic a meziročně v roce 2018 přibylo 12 km dálnic.

Dopravních prostředků na silnicích stále přibývá

Podle údajů z centrálního registru **vozidel** bylo v roce 2018 evidováno v Plzeňském kraji 344 128 osobních aut (vč. dodávkových). Ve srovnání s předchozím obdobím se počet osobních aut zvýšil o 13 444 aut, tj. o 4,1 %. Počet vybraných druhů silničních vozidel vzrostl v porovnání s předchozím rokem ve všech kategoriích: nákladní auta o 2,9 % na 38 751, autobusy o 1,5 % na 1 123 a motocykly o 2,9 % na 71 359. Tato čísla znamenají, že na jednoho obyvatele Plzeňského kraje připadá 0,6 osobního auta a motocykl v průměru vlastní každý 8. obyvatel Plzeňského kraje. Na úrovni ČR pak připadá na jednoho obyvatele v průměru 0,5 osobního auta a motocykl vlastní v průměru každý 9. obyvatel. Plzeňský kraj je tedy mírně nadprůměrně motorizovaný.

Cestovní ruch³²

Počet hromadných ubytovacích zařízení se v Plzeňském kraji zvýšil o 2,3 %

K využití služeb cestovního ruchu bylo v regionu k dispozici v roce 2018 celkem **535 hromadných ubytovacích zařízení** (dále jen HUZ) s 28 703 lůžky. Téměř polovina HUZ (47,1 %) v regionu se vyskytuje v okrese Klatovy (významná šumavská rekreační centra). Okres Plzeň-město se na celkovém počtu HUZ v regionu podílel 13,1 % a mezi okresy se umístil na druhém místě. V okresech Domažlice a Tachov tvořila HUZ přibližně desetinu z krajského počtu (lesnaté rekreační části Českého lesa). Meziročně se počet HUZ v kraji zvýšil o 28, (tj. o 2,3 %). Lůžková kapacita stálých lůžek (bez příležitostných) se meziročně zvýšila o 1 200 lůžek, tj. o 4,4 %. K hodnocení efektivity HUZ slouží ukazatele využití pokojů a čistého využití lůžek (tj. počet pokojů a lůžek, která jsou hostům k dispozici). V Plzeňském kraji dosáhl ukazatel využití pokojů 39,1 % (sedmá nejvyšší krajská hodnota v ČR) a ukazatel čistého využití lůžek 41,1 % (sedmá nejvyšší hodnota v rámci krajů ČR).

Počet hostů v Plzeňském kraji představuje 4,0 % klientely ČR

Plzeňský region v roce 2018 navštívilo 839 900 hostů, což představovalo ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku zvýšení o 88,3 tis. hostů, (tj. o 11,8 %). **Počet hostů** v kraji v roce 2018 představoval 4,0 % z celkového počtu návštěvníků ČR, v mezikrajském porovnání se Plzeňský kraj zařadil na šesté nejnižší místo. Oproti roku 2017 nebyl zaznamenán pokles počtu hostů v žádném kraji ČR s výjimkou Pardubického kraje. Ve srovnání s rokem 2017 vzrostl nejvíce počet návštěvníků v krajích Plzeňském (o 11,8 %), Jihočeském (o 10,6 %), a Moravskoslezském (o 9,9 %). Nejnižší nárůst zaznamenal kraj Hl. město Praha (o 3,1 %) a v Pardubickém kraji se počet hostů snížil o 0,1 %. V přepočtu hostů na

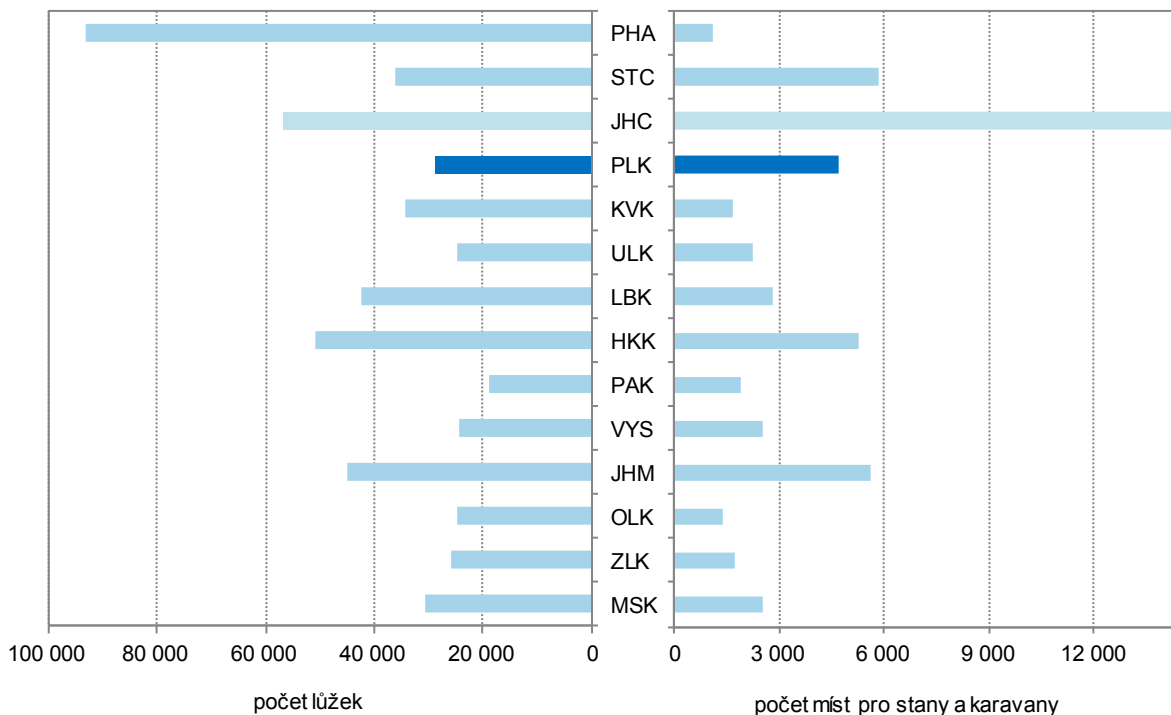
³² Na základě výsledků projektu MMR „Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu“ došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti; údaje před rokem 2012 nejsou srovnatelné

1 000 obyvatel středního stavu zaujímal první místo kraj Hl. město Praha (6 065,6), Plzeňský kraj s hodnotou 1 441,6 sedmé nejvyšší místo mezi kraji ČR a na posledním čtrnáctém místě se umístil Ústecký kraj, kde na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 770,4 hostů.

Graf 3.17 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2018

Zdroj: ČSÚ

Doba průměrného počtu přenocování se v Plzeňském kraji nepatrně zkrátila

Počet přenocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v meziročním srovnání vzrostl o 9,9 %. Průměrný počet přenocování klesl z 2,46 dne v roce 2017 na 2,42 dne v roce 2018. Snižující se doba průměrného počtu přenocování ukazuje na krátkodobý charakter těchto cest. V porovnání s rokem 2017 se pokles počtu přenocování v rámci ČR neprojevil u žádného kraje s výjimkou Pardubického. Nejvyšší přírůstky zaznamenaly kraje Plzeňský (10,0 %), Středočeský (9,0 %) a Jihočeský (8,3 %). Nejnižší přírůstek v mezikrajském srovnání byl dosažen v kraji Hl. město Praha (1,1 %). V jediném Pardubickém kraji klesl počet přenocování o 0,1 %. Meziročně se průměrná doba pobytu snížila z 3,46 dne v roce 2017 na 3,42 dne v roce 2018. Plzeňský kraj se řadí v porovnání s ostatními regiony na čtvrté nejnižší místo. V průměru nejdelší dobu pobytu strávili hosté v krajích Karlovarském a Královéhradeckém, průměrná doba pobytu činila v Karlovarském kraji 5,7 dne a v Královéhradeckém 4,2 dne. Nejkratší dobu průměrného pobytu byla zjištěna v Jihomoravském kraji 3,0 dne.

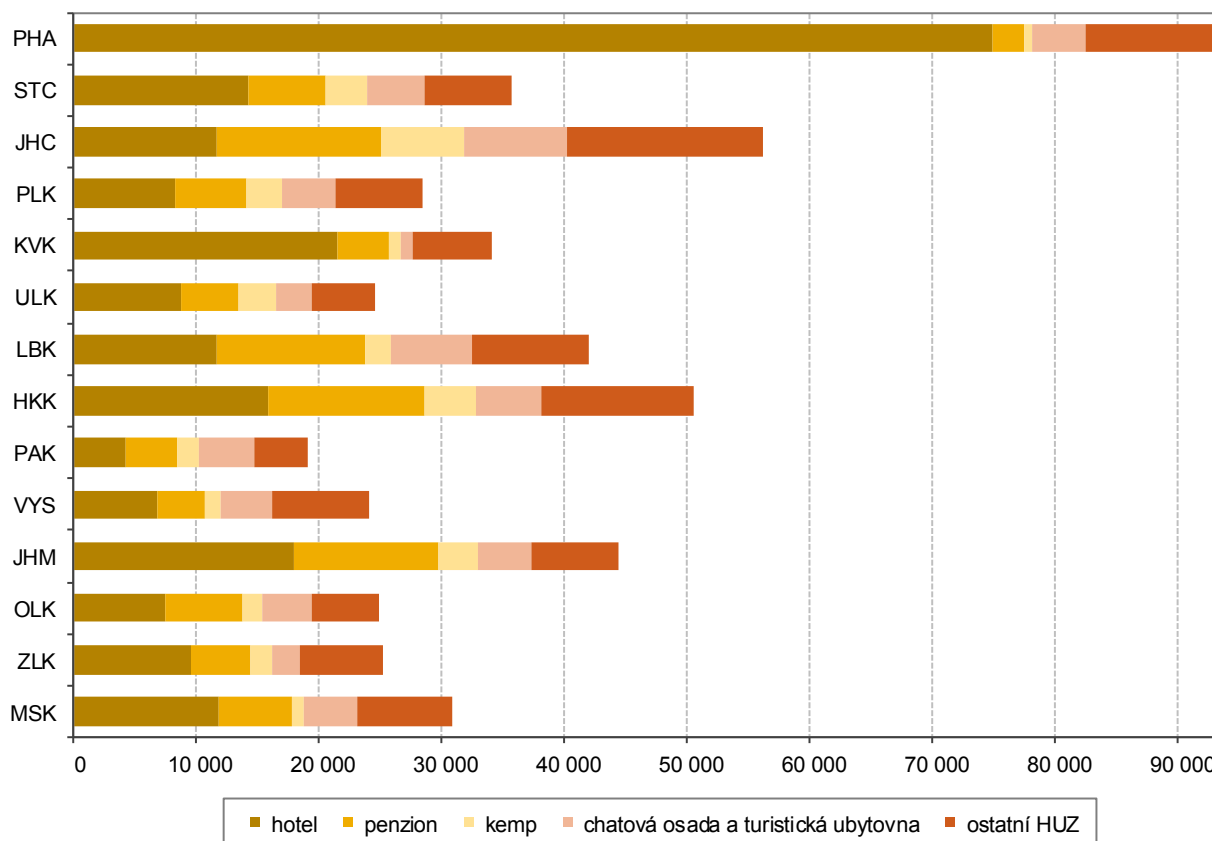
Největší zastoupení mezi zahraniční klientelou mají turisté z Německa

Z detailního pohledu na **strukturu hostů** je zřejmé, že tuzemští návštěvníci (rezidenti) tvořili převážnou část hostů, a to 63,5 % z celkového počtu hostů. Mezi zahraniční klientelou mají největší zastoupení tradičně turisté z Německa (140,4 tis. osob). Další početnou cílovou skupinou jsou návštěvníci z Číny (19,8 tis.) a ze Slovenska (15,4 tis.). Z celkového počtu německých turistů v České republice navštívilo Plzeňský kraj 6,9 %. Oproti roku 2017 se v kraji výrazně zvýšil počet turistů z Německa (o 22,3 tis.), z ostatních asijských zemí (o 3,5 tis), z Itálie (o 1,9 tis.)

z Polska (o 1,8 tis.), z Nizozemska (o 1,7 tis.) a z Číny (o 1,4 tis.). Naopak nejvyšší meziroční snížení bylo zaznamenáno u počtu hostů z Jižní Koreje (o 0,8 tis.).

Graf 3.18 Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů a kategorie ubytovacích zařízení v roce 2018

Zdroj: ČSÚ

Město Plzeň představuje významné centrum kongresové turistiky

Jednou ze zajímavých a stále se rozvíjejících součástí cestovního ruchu je **kongresová turistika**. Do ČR v roce 2018 přijelo 1 370,2 tis. účastníků konferencí/kongresů. Ve stejném období bylo v Plzeňském kraji realizováno 464 konferencí/kongresů s 56,8 tis. účastníky (tj. 4,2 % z úhrnu v ČR). Počet konferencí v Plzeňském kraji se meziročně snížil o 24,9 % a počet účastníků klesl o 20,9 %. Významným centrem kongresové turistiky je především město Plzeň a okolí se svojí polohou, dopravní dostupností a zejména potenciálem vhodných konferenčních prostor (hotely, univerzitní prostory apod.). Se svým bohatým kulturním a společenským životem může Plzeň nabídnout v rámci doprovodných programů doplnění pořádaných akcí kulturními, společenskými i sportovními aktivitami. Z časové řady uskutečněných kongresů a konferencí je patrný proměnlivý charakter realizace těchto odborných akcí, a to nejen v samotném kraji, ale i v ČR.

Plzeňský kraj zahrnuje turistické regiony Plzeňsko, Český les a Šumavu

Významným fenoménem v oblasti cestovního ruchu jsou **turistické regiony a oblasti**. Plzeňský kraj zahrnuje turistickou oblast Plzeňsko, Český les a část území turistického regionu Šumava, kde další část tvoří území Jihočeského kraje. V roce 2018 navštívilo turistický region Plzeňsko a Český les 570,9 tis. hostů, z toho 272,7 tis. zahraničních návštěvníků, tj. 47,8 %. Oproti roku 2017 výrazně vzrostl počet hostů celkem, a to o 13,0 %. Meziročně se zvýšila návštěvnost domácích hostů o 6,9 % a zahraničních hostů o 20,6 %. V roce 2018 navštívilo Šumavu 710,0 tis.

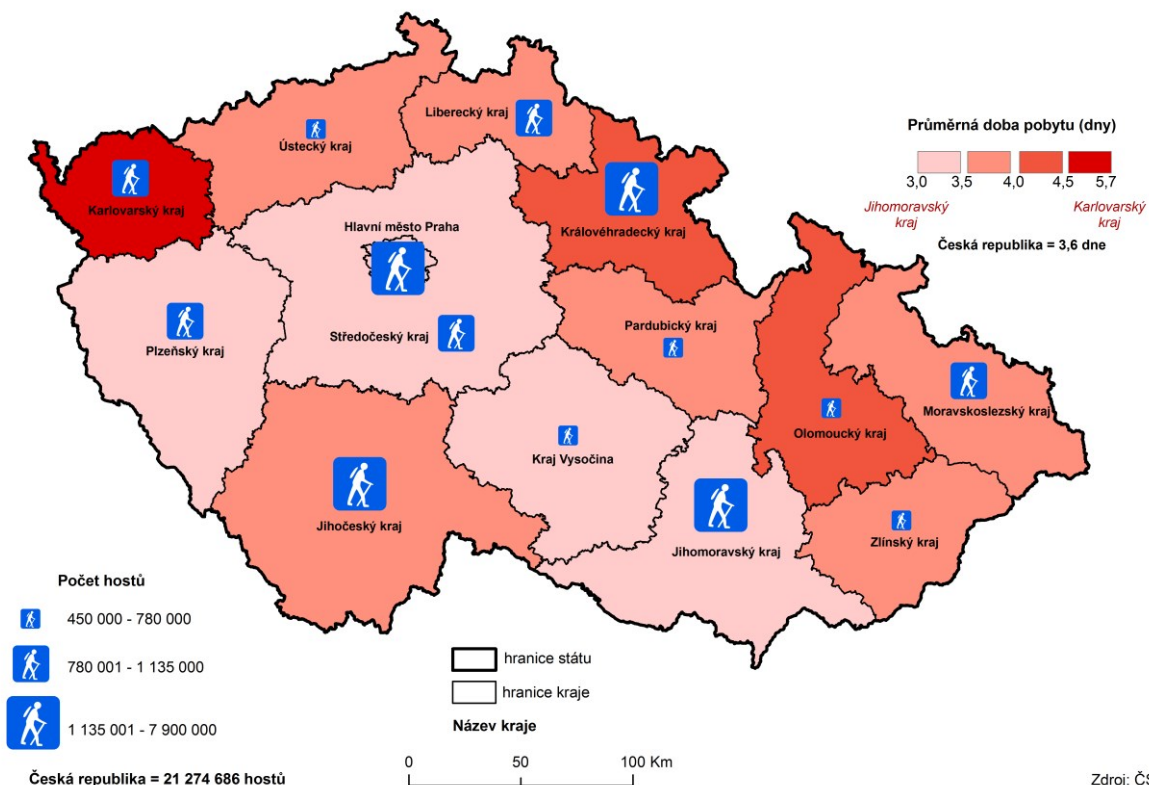

hostů celkem. Meziročně se zvýšil počet hostů celkem v turistickém regionu Šumava o 6,2 %, domácích hostů o 5,3 % a zahraničních hostů o 11,1 %.

Cestovní ruch má v Plzeňském kraji dlouhodobou tradici

Cestovní ruch v Plzeňském kraji má dlouhodobou tradici. Pro svoji atraktivitu je region vyhledávanou destinací nejen pro turisty a návštěvníky toužící po poznání, ale i pro turisty-sportovce. Rozvoj cestovního ruchu je determinován přírodními podmínkami kraje, úrovní životního prostředí a v neposlední řadě i množstvím kulturních a historických památek. Důležitým atributem rozvoje cestovního ruchu je i významná strategická poloha Plzeňského kraje spojující východ se západem.

Hosté a doba pobytu v hromadných ubytovacích zařízeních podle krajů v 1. až 4. čtvrtletí 2018

4. Životní prostředí

Půdní fond

Klesající trend ve výměře zemědělské půdy nadále trvá

Jedním z důležitých atributů ochrany přírody je péče o **půdní fond**. Půda je složitá dynamická a živoucí substance vznikající jako důsledek vývoje v živé a neživé přírodě. Vyvíjí se za odlišných geologických, hydrogeologických a klimatických podmínek a tím určuje i floru a faunu v dané lokalitě. Celková výměra Plzeňského kraje k 31. 12. 2018 činila 7 649 km², z toho připadlo téměř 50 % na zemědělskou půdu, 40,4 % na lesní pozemky, 14,6 %, na trvalé travní porosty a 1,6 % na vodní plochy. Z celkové zemědělské půdy tvořila orná půda 66,9 %. Klesající trend výměry zemědělské půdy je ovlivněn zejména dlouhodobým snižováním zemědělské výroby. S poklesem zemědělské půdy je spojen i pokles orné půdy. Ze zemědělské půdy se jen nepatrně zvýšila plocha trvalých travních porostů (meziroční nárůst o 0,5 %). Nejvyšší podíl orné půdy na celkové výměře mají v rámci kraje dva okresy s převážně zemědělským charakterem Plzeň-jih a Plzeň-sever. Podíl orné půdy na celkové výměře činil v obou okresech přes 40 % a v porovnání s republikovým podílem (37,4 %) byl vyšší v okrese Plzeň-jih (o 4,9 p. b.) a v okrese Plzeň-sever (o 3,5 p. b.). Plocha zastavěných pozemků se v Plzeňském kraji meziročně zvýšila o 21 ha. Nejvyšší podíl zastavěných ploch na celkové výměře (5,0 %) byl zaznamenán v okrese Plzeň-město.

Nejvyšší podíl lesní plochy v Plzeňském kraji mají okresy Klatovy, Tachov a Plzeň-sever

Rozsah **lesních ploch** se zvyšoval. V průběhu posledních pěti let se lesní pozemky rozšířily nejvíce mezi lety 2015–2016, kdy plocha lesních pozemků vzrostla o 7 896 ha. V roce 2018 činil podíl lesních pozemků na celkové výměře v Plzeňském kraji 40,4 %, oproti republikovému průměru (33,9 %) byl vyšší o 6,5 p. b. Mezi okresy s nejvyšším podílem lesní plochy z celkové lesní plochy v kraji patří Klatovy (27,3 %), Tachov (19,4 %) a Plzeň-sever (16,8 %). Na lesních plochách v Plzeňském kraji převažují lesy hospodářské kategorie, zbytek představují lesy ochranné a zvláštního určení. Z hlediska druhového složení převažují lesy jehličnaté, zejména smrkové.

Koeficient ekologické stability dosáhl nejvyšších hodnot na Klatovsku

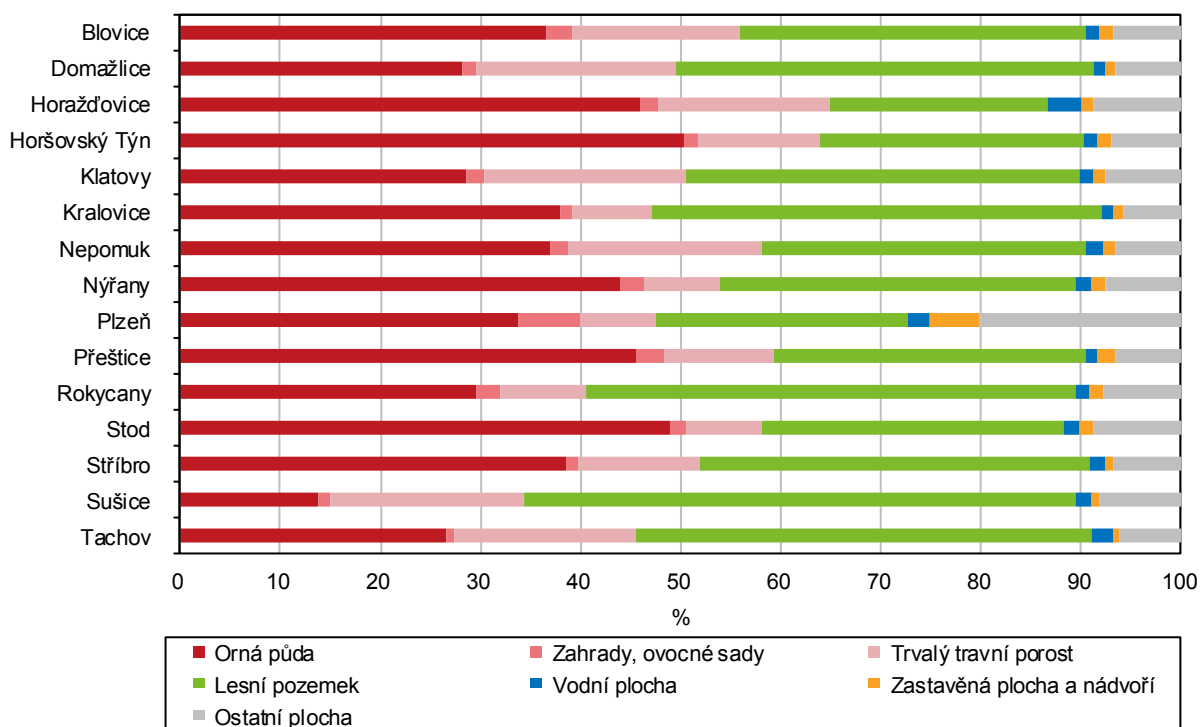
Jedním z environmentálních indikátorů k posouzení míry udržitelnosti vývoje v oblasti životního prostředí je **koeficient ekologické stability**³³. Jedná se o ukazatel charakterizující krajinný typ z hlediska využití pozemků. V roce 2018 dosáhl koeficient ekologické stability v Plzeňském kraji hodnoty 1,40. V meziokresním srovnání byly v roce 2018 zaznamenány nejvyšší hodnoty koeficientu ekologické stability v okresech Klatovy (1,95) a Tachov (1,68). Tyto koeficienty znamenají vcelku vyváženou krajinu, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami. Oba okresy mají nejvyšší podíl lesních pozemků (Šumava a Český les). Relativně vyšší hodnoty koeficientu ekologické stability byly zjištěny i v okresech Rokycany (1,59) a Domažlice (1,37), které patří rovněž k okresům s vyšším podílem lesní půdy. Nejnižší hodnoty koeficientu ekologické stability (eliminujeme-li specifika okresu Plzeň-město) dosáhl okres Plzeň-jih (0,97), kde se jedná o území intenzivně využívané pro zemědělskou výrobu. Hodnota ukazatele v okrese Plzeň-jih je ovlivněna relativně nízkým podílem lesních pozemků s vysokým podílem orné půdy.

³³ Poměr ekologicky stabilních (lesy, trvale travní porosty, sady, zahrady, vinice, chmelnice a vodní plochy) a nestabilních (orná půda, zastavěné a ostatní plochy) krajinnotvorných prvků na daném území

Graf 4.1 Struktura půdy ve správních obvodech ORP Plzeňského kraje k 31. 12. 2018

Pramen: ČÚZK

Plzeňský kraj s hodnotou koeficientu ekologické stability 1,40 zaujímá páté nejvyšší místo v ČR

Porovnáme-li hodnoty koeficientu ekologické stability v rámci krajů ČR v roce 2018 podle optimálních, tzn. nejvyšších hodnot, pak se na prvním místě umístil Liberecký kraj (2,36) s vysokým podílem lesních pozemků (44,6 %) a s druhým mezikrajským nejnižším podílem orné půdy na celkové výměře (19,9 %). Druhé místo v rámci mezikrajského porovnání zaujímá Karlovarský kraj (2,05) s podobným charakterem krajinných prvků jako v Libereckém kraji. Na posledním místě se v mezikrajském porovnání umístil kraj Hl. město Praha s koeficientem ekologické stability 0,31. V kraji Hl. město Praha se vyskytuje vysoký podíl nestabilních krajinných prvků, jakými jsou zastavěné a ostatní plochy. Předposlední místo mezi kraji obsadil Středočeský kraj s druhým nejnižším koeficientem ekologické stability 0,66. Nízká hodnota koeficientu ekologické stability ve Středočeském kraji je ovlivněna vysokým podílem orné půdy na celkové výměře (49,7 %). Plzeňský kraj s hodnotou 1,40 zaujímá v rámci krajů ČR páté nejvyšší místo, v porovnání s ČR byl koeficient ekologické stability vyšší o 0,32.

Ekologické zemědělství jako moderní forma hospodaření

Ekologické zemědělství je jedním z principů trvale udržitelného rozvoje. Jako součást agrární politiky státu představuje moderní formu hospodaření při respektování přírodních zákonitostí, přirozené kvality a úrodnosti půdy. V ekologickém zemědělství se minimalizuje použití chemických prostředků pro zemědělskou výrobu a v důsledku toho se snižují negativní dopady do environmentální oblasti.

Roste výměra půdy v ekologickém zemědělství včetně přechodného období

Podíl **ekologicky obhospodařované půdy**³⁴ (včetně přechodného období) na celkové výměře dosáhl k 31. 12. 2018 v Plzeňském kraji hodnoty 8,8 %. V meziročním srovnání vzrostla hodnota tohoto podílu o 0,8 p. b. Rozloha půdy v ekologickém zemědělství včetně přechodného období neustále roste, v časové

³⁴ Podle statistických údajů Ministerstva zemědělství

řadě 2013 až 2018 vzrostla o 25,2 %. Výměra ekologicky obhospodařované půdy v přechodném období se v rámci časové řady zvýšila o 77,0 % a výměra ekologicky obhospodařované půdy (bez přechodného období) o 18,8 %. Plzeňský kraj patří ke krajům s významným podílem ekologicky obhospodařované půdy. V mezikrajském porovnání byla rozloha ekologicky obhospodařované půdy celkem v Plzeňském kraji druhá nejvyšší po Jihočeském kraji. K 31. 12. 2018 dosáhl podíl ekologicky obhospodařované půdy celkem (včetně přechodného období) na ČR 12,8 %.

Chráněná území

Množství chráněných území svědčí o kvalitě přírodního bohatství kraje

O kvalitě přírodního bohatství Plzeňského kraje svědčí i množství **chráněných území**, která vznikají k ochraně rozmanitých forem života, k péči o ekosystémy a krajinný ráz přírody. K 31. 12. 2018 se na území Plzeňského regionu nacházelo 199 chráněných území, v tom 1 národní park (část), 5 chráněných krajinných oblastí a 193 maloplošných chráněných území. K 1. 3. 2017 došlo ke změně metodiky výpočtu souhrnných rozloh chráněných území. Rozlohy jsou od tohoto data vypočítávány ve všech případech z obvodových hranic chráněných území. Z tohoto pohledu představuje rozloha chráněných oblastí³⁵ 18,1 % z celkové výměry kraje.

Největší část přírodních rezervací se vyskytuje v okresech Klatovy a Tachov

Část **Národního parku Šumava**, nacházející se na území Plzeňského kraje na ploše 34,5 tis. ha, je určena k ochraně a uchování nejcennějších lokalit s původní divokou horskou přírodou, jedinečnými a ohroženými ekosystémy (rašelinště, ledovcová jezera, původní lesní porosty aj.) a rozmanitou typickou flórou a faunou. Téměř 13 % z celkové výměry Plzeňského kraje zauímají **chráněné krajinné oblasti** (CHKO). Jsou to CHKO Šumava, Křivoklátsko (část), Slavkovský les (část), Český les a nově Brdy (část). V Plzeňském kraji se vyskytuje také 193 **maloplošných chráněných území**, z nichž převážnou část tvoří přírodní památky a rezervace. Nejvíce přírodních památek (18) můžeme najít v okresech Rokycany a Tachov. Přírodní rezervace se vyskytují nejvíce v okresech Klatovy (35) a Tachov (18). Kromě uváděných chráněných území se v Plzeňském kraji vyskytuje i 68 **evropsky významných lokalit**, což je druh chráněného území, které je vyhlášeno k ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, a 2 **ptačí oblasti** (Šumava a Křivoklátsko).

Vodovody a kanalizace

Cena pitné vody v kraji meziročně mírně roste

Úroveň technické vybavenosti v obcích Plzeňského kraje je relativně na dobré úrovni. V převážné části územních celků jsou obce vybaveny veřejným vodovodem. Délka vodovodní sítě v roce 2018 měřila 4 446 km. Proti roku 2017 se snížila o 35 km, tj. o 0,8 %. Podíl obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů od roku 2015 mírně rostl. V roce 2018 činila hodnota tohoto podílu 86,3 %, což v meziročním srovnání znamenalo zvýšení o 1,3 procentního bodu. Plzeňský kraj má v porovnání s ostatními kraji nejnižší podíl obyvatel zásobených vodou. Plzeňský kraj se v tomto ukazateli pohybuje o 8,4 procentního bodu pod hranici průměru ČR (94,7 %). Výroba **pitné vody** v tis. m³ meziročně klesla z 31 604 tis. m³ v roce 2017 na 31 529 tis. m³ v roce 2018, tj. pokles o 0,2 %. Hodnota relativního ukazatele specifické množství vody fakturované domácnostem (v přepočtu na obyvatele a den) dosáhlo v roce 2018 hodnoty 88,4 l/os/den). V meziročním srovnání hodnota tohoto ukazatele proti

³⁵ Podle údajů Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

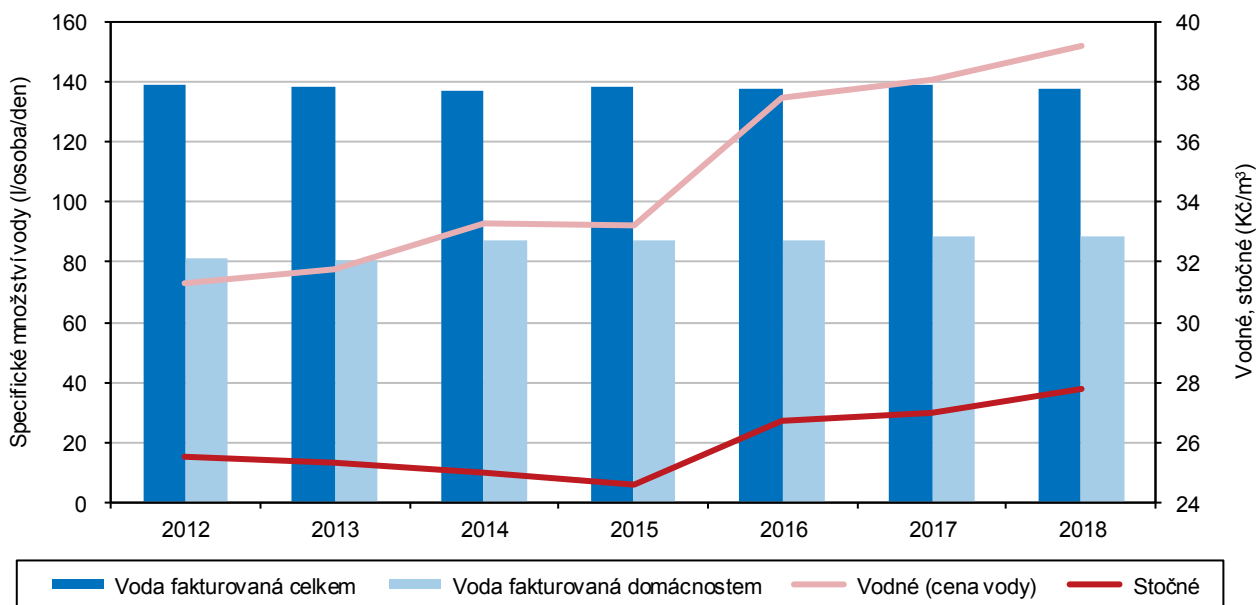
roku 2017 klesla pouze o 0,2 litrů na osobu a den. V mezikrajském srovnání byla zaznamenána nejvyšší hodnota v Hl. městě Praze (107,5 l/os/den) a naopak nejnižší v kraji Zlínském (75,7 l/os/den). Plzeňský kraj se zařadil na páté nejvyšší místo v ČR, Oproti průměru ČR byla spotřeba pitné vody v Plzeňském kraji nižší 0,8 l/os/den. Cena pitné vody (bez DPH) v porovnání s rokem 2017 vzrostla o 1,1 Kč/m³ (v roce 2017 sazba 38,1 Kč/m³, v roce 2018 sazba 39,2 Kč/m³). Cena stočného (bez DPH) se zvýšila z 27,0 Kč/m³ v roce 2017 na 27,8 Kč/m³ v roce 2018, tj. zvýšení o 0,8 Kč/m³. Průměrná cena vodného a stočného (bez DPH) činila za Plzeňský kraj 67,0 Kč/m³, tj. o 4,50 Kč/m³ méně než byl průměr ČR.

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci s ČOV má mírně rostoucí trend

Kvalita povrchových vod je do jisté míry ovlivněna i čištěním vod odpadních. K největším producentům **odpadních vod** patří osídlené celky města a obce. V roce 2018 dosáhla délka kanalizační sítě v Plzeňském kraji 3 161 km. V porovnání s rokem 2017 byla délka kanalizační sítě kratší o 51 km, tj. pokles o 1,6 %. V roce 2018 bylo v Plzeňském kraji napojeno na veřejnou kanalizaci 86,3 % obyvatel, což v porovnání s rokem 2017 představuje zvýšení o 1,4 p. b. Do kanalizace bylo v roce 2018 vypuštěno 33 184 tis. m³ odpadních vod. Oproti roku 2017 se zvýšil objem vypouštěných vod do kanalizace o 1 069 tis m³, tj. o 3,3 % více. Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových) se meziročně snížil o 0,7 p. b. na 95,7 %. V Plzeňském kraji bylo v roce 2018 v provozu celkem 210 ČOV (mechanicko-biologických), v porovnání s rokem 2017 se jejich počet zvýšil 10. V roce 2018 představovala celková kapacita ČOV 173 795 m³/den a v porovnání s rokem 2017 se kapacita ČOV zvýšila o 2 079 m³/den, tj. o 1,2 %.

Graf 4.2 Specifické množství fakturované vody, vodné a stočné v Plzeňském kraji

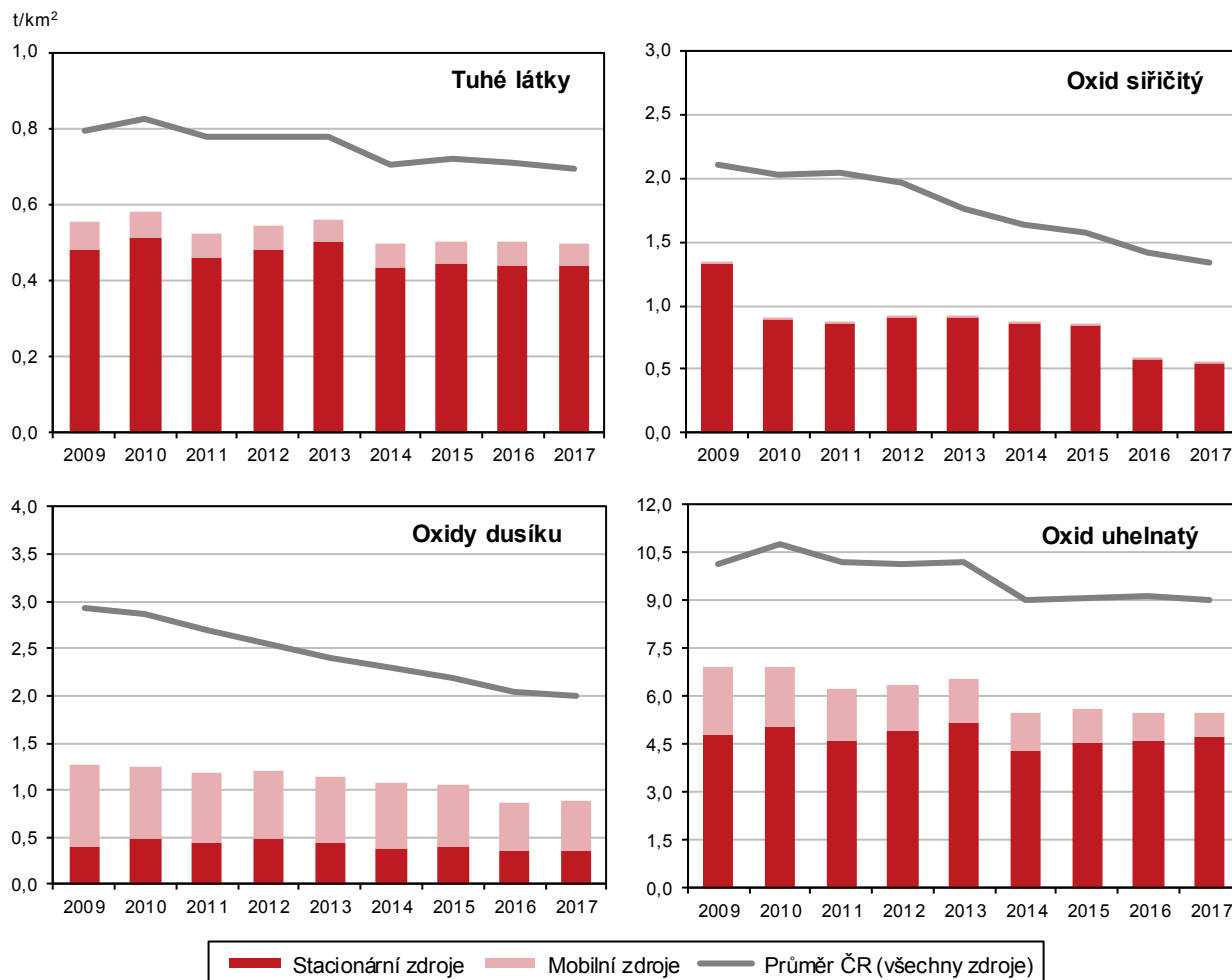
Zdroj: ČSÚ

Emise³⁶

Graf 4.3 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Plzeňském kraji

Pramen: ČHMÚ

Emise jsou důležitým faktorem pro hodnocení kvality ovzduší

Jednou z problematických oblastí životního prostředí a jeho vlivu na kvalitu života je kvalita ovzduší. Determinujícím faktorem pro její hodnocení je celkové množství **emisí** (tj. vypouštění resp. únik znečišťujících látek do ovzduší). Vybrané základní znečišťující látky jsou oxidy siřičitý, uhelnatý, dusíku a látky tuhé. Producenti tohoto znečištění (REZZO) jsou ve smyslu zákona o ovzduší členěni podle velikosti zdrojů znečištění na stacionární (REZZO 1-3; velké, střední a malé) a mobilní (REZZO 4). V důsledku likvidace zastaralých a nevyužívaných výrobních provozů restrukturalizace některých výrobních procesů a především vlivem přechodu na jiný, ekologičtější způsob vytápění došlo během pětileté časové řady k mírnému poklesu. Intenzivní rozvoj automobilové dopravy v souvislosti s provozem dálnice D5 je dalším faktorem, který ovlivňuje kvalitu ovzduší v Plzeňském kraji (zejména emise REZZO 4). Z analýzy dat měrných emisí (REZZO 1-4) vyplývá, že se v Plzeňském kraji meziročně³⁷ nepatrně zvýšily měrné emise CO z 5,46 t/km² v roce 2016 na 5,51 t/km² v roce 2017, a to o 0,05 t/km². Měrné emise se podle (REZZO 1-4) nezměnily u tuhých látek a oxidu dusíku. V roce 2017 bylo stejně jako v roce 2016 naměřeno

³⁶ ČHMÚ provedl v roce 2014 z důvodů nové struktury stacionárních zdrojů přepočítání celé časové řady. Emisní bilance za rok 2013 byla zpracována pro všechny kategorie zdrojů z aktuálních dostupných podkladů a odpovídá požadavkům na mezinárodní inventarizaci emisí.

³⁷ Data za rok 2018 nejsou k dispozici

0,50 t/km² tuhých látek a 0,88 t/km² oxidů dusíku. Jediné nepatrné snížení se projevilo u oxidu siřičitého, kdy měrné emise klesly z 0,59 t/km² v roce 2016 na 0,55 t/km² v roce 2017. V rámci České republiky lze hodnotit ovzduší v Plzeňském kraji jako relativně čisté. Nejvíce zatížená emisemi znečišťujících látek jsou území s vysokou koncentrací průmyslových aktivit, s vysokou hustotou osídlení a v neposlední řadě i se značně soustředěnou dopravou. Naopak mezi méně zatížené oblasti patří horské partie Šumavy, Českého lesa a západní části Brd.

Emise znečišťujících látek v kraji se pohybují pod republikovým průměrem

V rámci ČR se u všech vybraných základních znečišťujících látek hodnota Plzeňského kraje pohybuje pod republikovým průměrem. Výši **měrných emisí tuhých znečišťujících látek** ČR (0,70 t/km²) ovlivňují především kraje se silně znečištěným ovzduším, tedy Hl. město Praha (2,13 t/km²), Ústecký (1,29 t/km²) a Moravskoslezský kraj (1,15 t/km²). Na zvyšování **měrných emisí SO₂** v ČR (1,33 t/km²) se podílejí především kraje Ústecký (5,43 t/km²), Moravskoslezský (3,18 t/km²) a Karlovarský (2,32 t/km²). **Měrné emise NO_x** dosáhly v roce 2017 v ČR hodnoty 1,99 t/km² a k největším znečišťovatelům emisí oxidu dusíku patří kraje Hl. město Praha (14,80 t/km²), Ústecký (5,47 t/m²) a Moravskoslezský (3,74 t/km²). **Měrné emise CO** v roce 2017 činily v ČR 9,05 t/km² a na těchto emisích měly nejvyšší podíl především kraje Moravskoslezský (33,81 t/km²), Hl. město Praha (28,55 t/km²) a Zlínský (10,12 t/km²). V průběhu devíti let se dařilo všechny tyto škodlivé emise v ČR snižovat. Nejvíce se oproti roku 2008 v ČR snížily měrné emise SO₂, a to o 37,7 %, naopak nejméně měrné emise CO, a to jen o 13,3 %.

Odpady

Plzeňský kraj má šestou nejvyšší hodnotu vyprodukovaného podnikového odpadu v kg na obyvatele v rámci ČR

Odpad je jedním z negativních vlivů zasahujícím do environmentální sféry. Současná situace v odpadovém hospodářství je charakterizována převahou množství produkovaného odpadu nad jeho relativně nízkým využitím jako zdroje druhotných surovin a energie. Produkce podnikového odpadu vzniká v přímé závislosti na materiálové a energetické náročnosti výroby a zpracování. V Plzeňském kraji bylo v roce 2017³⁸ vyprodukováno 1 163,3 tis. tun podnikového odpadu. V meziročním srovnání to znamená snížení o 619,5 tis. tun, tj. o 34,8 %. V absolutních hodnotách má vývoj produkce podnikových odpadů v časové řadě 2013–2017 variabilní charakter, zatímco v roce 2016 byl zaznamenán nejvyšší nárůst podnikového odpadu, naopak v roce 2017 byl pokles podnikového odpadu ve sledovaném období nejvyšší. Při analýze relativního ukazatele přepočtu celkového vyprodukovaného podnikového odpadu na jednoho obyvatele v kraji je zřejmý výrazný pokles právě v posledním sledovaném roce. Produkce podnikového odpadu v přepočtu na 1 obyvatele dosáhla v roce 2017 v Plzeňském kraji 2 008,3 kg na obyvatele a oproti roku 2016 se snížila o 1 078,1 kg na 1 obyvatele. V mezikrajském porovnání byla hodnota vyprodukovaného podnikového odpadu v Plzeňském kraji v roce 2017 šestá nejvyšší. Nejvyšší podnikový odpad na 1 obyvatele byl zaznamenán v Hl. městě Praze (4 250 kg na 1 obyvatele), naopak nejnižší podnikový odpad (523,3 kg na 1 obyvatele) v Karlovarském kraji. Oproti průměru ČR (1 972,1 kg na 1 obyvatele) byla hodnota v Plzeňském kraji vyšší o 36,2 kg na 1 obyvatele.

Největším producentem podnikového odpadu je odvětví stavebnictví a průmysl

Objem vyprodukovaného odpadu a jeho charakter do jisté míry determinuje i **odvětvová struktura** výroby. V roce 2017 se na produkci celkového podnikového odpadu podílela nejvíce odvětví stavebnictví (46,0 %) a průmysl celkem (45,2 %).

³⁸ Údaje roku 2018 zatím nejsou k dispozici

Zpracovatelský průmysl tvořil 26,1 % celkového podnikového odpadu. Odvětví Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel představovalo 7,1 % celkového podnikového odpadu. Téměř zanedbatelné podíly odpadu byly vyprodukovány v ostatních odvětvích. Oproti roku 2013 se celková produkce podnikových odpadů v roce 2017 zvýšila téměř o pětinu. Nejvíce vzrostl podnikový odpad ve zpracovatelském průmyslu. V roce 2013 vyprodukoval zpracovatelský průmysl 212,7 tis. t podnikového odpadu, v roce 2017 se tento odpad zvýšil na 303,9 tis. t, tj. zvýšení o 42,9 %.

Komunální odpad v Plzeňském kraji představoval 5,2 % z celkové produkce tohoto odpadu v ČR

Zvláštní kategorií odpadů tvoří **komunální odpad**. V České republice bylo v roce 2017 vyprodukováno 3 643,0 tis. tun komunálního odpadu, z toho nejvíce v kraji Středočeském (537,5 tis. tun) a nejméně v kraji Karlovarském (97,2 tis. tun). Vyprodukovaný komunální odpad v Plzeňském kraji v roce 2017 činil 187,9 tis. tun a představoval 5,2 % celkové produkce komunálního odpadu v ČR. V roce 2017 dosáhlo množství vyprodukovaného komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele v Plzeňském kraji 324,5 kg. Meziročně se tento ukazatel mírně snížil, a to o 1,8 %. V mezikrajském srovnání v roce 2017 zaujímá Plzeňský kraj v relativním ukazateli vyprodukovaného komunálního odpadu na obyvatele šesté nejnižší místo. Nejvyšší produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele byla dosažena v krajích Středočeském (399,4 kg na 1 obyv.) a Vysočině (378,9 kg na 1 obyv.). Naopak nejnižší produkci komunálního odpadu na obyvatele byla zaznamenána v krajích Libereckém (283,5 kg na 1 obyv.) a Hl. městě Praze (311,7 kg na 1 obyv.).

Plzeňský kraj se umístil v podílu odděleně sbíraných složek komunálního odpadu z celkové produkce komunálního odpadu na druhém nejvyšším místě

Podíl **odděleně sbíraných složek komunálního odpadu** činil v roce 2017 v Plzeňském kraji z celkové produkce komunálního odpadu 18,1 %. V rámci mezikrajského porovnání se Plzeňský kraj umístil na druhém nejvyšším místě za Zlínským krajem, kde tento podíl dosáhl 21,3 %. Oproti průměru ČR byla hodnota podílu v Plzeňském kraji vyšší o 2,8 p. b. Nejméně byl tříděn odpad v Ústeckém kraji, kde tento podíl činil 12,5 %. V relativním ukazateli v přepočtu **tříděného sběru odpadu na 1 obyvatele** (58,8 kg na 1 obyv.) se Plzeňský kraj v mezikrajském porovnání umístil na třetím nejvyšším místě za krajem Vysočinou (62,0 kg na 1 obyv.) a Zlínským (66,3 kg na 1 obyv.). Průměr ČR činil 52,7 kg na 1 obyvatele. Nejnižší dosažená hodnota v tomto ukazateli byla zjištěna v Libereckém kraji (36,9 kg na 1 obyv.). Oproti roku 2016 se zvýšil v Plzeňském kraji podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu v průměru na 1 obyvatele o 6,0 kg.

Odpady jsou i zdrojem energie a surovin

Odpady vznikající jako důsledek nevhodného a neefektivního nakládání s neobnovitelnými zdroji (půda, voda apod.) jsou však na druhé straně zdrojem energie a surovin. Základním aspektem udržitelného rozvoje v environmentální oblasti je právě upřednostňování jejich využití (recyklace, materiálové využití aj.) před jejich odstraňováním. Skládání a spalování představuje v mnoha případech zdroj znečištění životního prostředí zejména půdy, vody a ovzduší s dopadem do krajinných ekosystémů. Mezi základní aktuální řešené otázky v nakládání s odpady patří i separovaný sběr vytríděných položek komunálního odpadu.

Základní strategií v oblasti odpadového hospodářství je prevence

Politika odpadového hospodářství je jedním ze základních principů environmentálního pilíře udržitelného rozvoje, a to nejen na regionální či republikové úrovni, ale i na poli mezinárodním. Vzhledem k tomu, že odpady znamenají velkou zátěž pro životní prostředí, je bezesporu základní strategií v této oblasti **prevence** (předcházení vzniku odpadů, omezování jejich množství a vlastností).

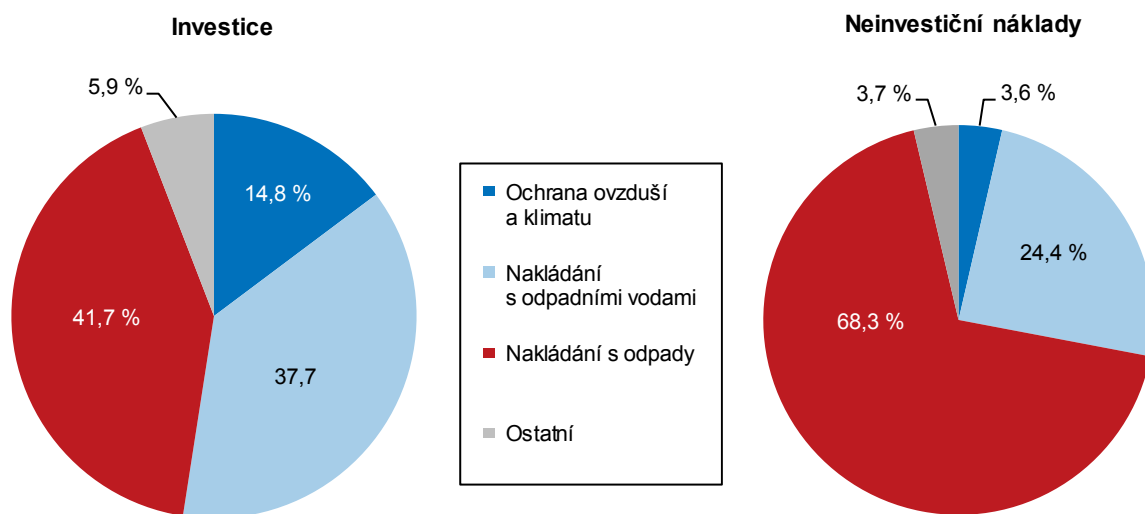
Výdaje na ochranu životního prostředí

V roce 2017 bylo v Plzeňském kraji na ochranu životního prostředí v meziročním srovnání proinvestováno o 29,2 % méně finančních prostředků

V roce 2017³⁹ dosahoval objem **pořízených investic na ochranu životního prostředí podle místa investice** 1 041,1 mil. Kč, což v meziročním srovnání představovalo pokles o 29,2 %. V přepočtu na jednoho obyvatele bylo v roce 2017 proinvestováno 1 797,4 Kč, oproti roku 2016 se tento ukazatel snížil o 29,4 %. Zatímco v roce 2016 se Plzeňský kraj s hodnotou 2 545,5 Kč/obyv. umístil v mezikrajském porovnání na pátém nejvyšším místě, v roce 2017 obsadil osmé nejvyšší místo. Objem **pořízených investic na ochranu životního prostředí podle sídla investora** (949,5 mil. Kč) se snížil v meziročním srovnání o 31,4 %. Z hlediska struktury pořízených investic (podle sídla investora) bylo vloženo nejvíce investičních prostředků do nakládání s odpadními vodami (52,5 %). Na nakládání s odpady připadlo (27,7 %) a na ochranu ovzduší a klimatu (13,7 %) investičních prostředků. V retrospektivním pohledu se vložené finanční prostředky do oblasti nakládání s odpady snižovaly ve prospěch nakládání s odpadními vodami. Objem **neinvestičních nákladů environmentálního charakteru (podle sídla investora)** v absolutní výši 3 141,7 mil. Kč vzrostl meziročně o 5,6 %. Ze struktury neinvestičních nákladů vyplývá, že největší část finančních prostředků směřovala do oblasti nakládání s odpady (68,7 %).

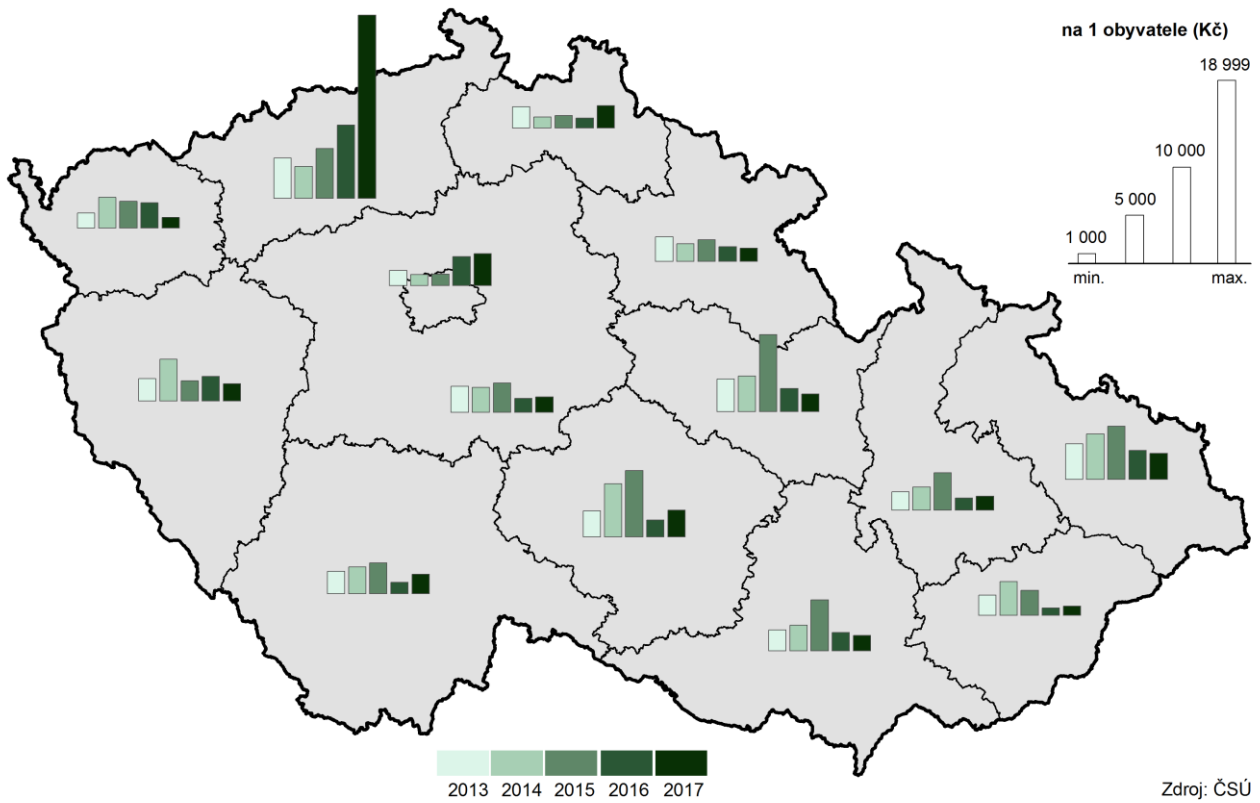
Graf 4.4 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v Plzeňském kraji (průměr let 2012–2017)

Zdroj: ČSÚ

³⁹ Údaje roku 2018 zatím nejsou k dispozici

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2013 až 2017

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Králové-hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (%)															
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
2014	0,4	2,0	1,7	0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,2	-0,2	0,6	0,9	1,2	-0,1	-0,9	-0,9
2015	-0,0	1,9	1,2	-0,5	-0,8	-1,8	-1,1	0,3	-0,5	-0,3	0,3	0,6	-0,8	-0,8	-1,4
2016	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
2018	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (%)															
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
2014	2,1	10,7	8,2	0,9	3,0	-2,1	-0,7	0,3	-0,4	0,2	-1,5	1,2	-0,9	-0,9	-2,5
2015	1,5	4,8	7,6	1,4	3,4	-3,1	-0,3	1,5	0,2	-0,2	-1,2	1,3	-0,8	-0,2	-2,2
2016	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0	-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
2018	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3	0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1
Živě narození mimo manželství (%)															
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
2014	46,7	40,6	44,3	48,4	49,1	61,6	61,1	52,0	47,9	45,3	41,3	41,4	47,8	39,1	50,4
2015	47,8	41,2	45,7	48,3	49,4	62,6	62,3	53,7	49,7	47,2	42,2	43,1	48,2	40,6	52,2
2016	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2	50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
2018	48,5	40,7	47,0	50,3	51,6	61,7	63,4	54,2	49,8	48,9	43,4	43,8	49,8	42,3	51,9
Index stáří k 31. 12.¹⁾															
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
2014	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5	126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9
2015	119,0	123,8	100,5	120,4	125,3	121,9	111,7	115,8	129,3	120,6	124,2	122,0	123,9	128,6	121,5
2016	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4	132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
2018	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6	136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2013	75,1	77,2	75,1	75,3	75,6	74,3	72,9	74,9	75,9	75,2	75,8	75,5	74,4	74,7	73,7
2014	75,4	77,4	75,6	75,6	76,1	74,2	73,4	75,2	76,2	75,9	76,2	75,9	74,8	75,0	73,9
2015	75,7	77,5	76,0	75,6	76,1	74,4	73,8	75,4	76,5	76,2	76,5	76,3	75,1	75,4	74,1
2016	75,8	77,7	76,1	76,0	76,0	74,6	73,8	75,7	76,8	76,3	77,0	76,4	75,2	75,4	74,2
2017	76,0	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
2018	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4	77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2013	81,1	82,0	80,9	81,0	81,1	79,9	79,2	81,0	81,4	81,1	81,8	82,0	81,2	81,5	80,1
2014	81,4	82,3	81,5	81,4	81,4	80,2	79,4	81,5	81,9	81,6	82,5	82,3	81,8	81,5	80,5
2015	81,6	82,4	81,5	81,5	81,4	80,2	79,7	81,4	82,2	82,1	82,6	82,4	81,7	81,8	80,8
2016	81,6	82,5	81,5	81,6	81,4	80,5	79,7	81,5	82,0	82,1	82,4	82,4	81,5	82,2	81,0
2017	81,8	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
2018	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7	82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2012	4,2	13,0	4,4	2,4	4,4	6,3	3,8	3,8	2,4	2,2	1,5	3,2	1,6	1,4	1,9
2013	4,3	13,2	4,6	2,4	4,5	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	2,0
2014	4,4	13,5	4,6	2,6	4,7	6,4	4,0	4,1	2,5	2,3	1,6	3,4	1,6	1,5	2,0
2015	4,7	14,4	4,8	2,8	5,1	6,5	4,1	4,2	2,6	2,6	1,7	3,7	1,7	1,5	2,1
2016	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2
2017	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8	3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
2014	55,7	60,6	57,9	55,6	57,2	55,2	52,7	54,2	54,6	56,3	55,0	55,9	52,2	54,7	52,8
2015	56,4	60,2	59,0	56,2	58,7	56,8	52,8	55,4	55,4	57,3	54,7	57,1	53,7	56,2	53,2
2016	57,6	61,4	59,2	57,5	58,6	57,8	55,2	56,4	56,5	58,2	56,2	58,0	55,8	55,9	55,2
2017	58,5	63,1	60,2	58,4	59,4	59,3	55,8	56,0	58,4	58,3	57,5	58,0	56,8	56,7	56,6
2018	59,2	64,4	60,9	58,5	59,6	60,4	55,8	56,8	58,0	59,1	58,5	58,2	57,8	57,6	
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2013	8,17	5,14	6,90	7,10	6,45	9,33	11,47	8,46	7,31	7,45	8,05	8,94	9,79	8,34	10,47
2014	7,46	5,03	6,36	6,20	5,70	8,21	10,67	7,72	6,36	6,22	7,35	8,25	8,82	7,36	9,80
2015	6,24	4,20	5,41	5,07	4,62	7,06	8,91	6,36	4,96	5,14	6,22	7,01	7,01	5,98	8,56
2016	5,19	3,35	4,31	4,28	3,56	5,45	7,79	5,17	3,76	4,04	5,17	6,11	5,94	4,92	7,45
2017	3,77	2,34	3,17	3,09	2,55	3,47	5,39	3,76	2,72	2,83	3,80	4,60	4,35	3,43	5,77
2018	3,07	1,93	2,64	2,38	2,12	2,93	4,50	3,18	2,31	2,19	3,02	3,86	3,37	2,61	4,65
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2013	3,33	1,77	2,65	2,35	2,38	4,04	5,49	3,53	2,55	2,69	3,14	3,68	4,13	3,27	4,88
2014	3,36	1,96	2,74	2,20	2,24	4,06	5,64	3,45	2,53	2,43	3,06	3,74	4,15	3,01	5,13
2015	2,68	1,68	2,17	1,57	1,73	3,40	4,59	2,67	1,78	1,71	2,43	3,04	3,09	2,28	4,37
2016	2,08	1,28	1,56	1,18	1,25	2,52	3,72	1,95	1,24	1,12	1,81	2,51	2,34	1,67	3,69
2017	1,37	0,77	1,05	0,75	0,71	1,42	2,40	1,31	0,75	0,64	1,13	1,74	1,57	1,08	2,67
2018	0,88	0,48	0,74	0,43	0,44	0,76	1,49	0,79	0,48	0,26	0,79	1,25	0,88	0,59	1,84
Čistý disponibilní důchod domácnosti na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2013	198,4	260,8	213,7	186,4	203,2	177,0	173,3	183,7	192,6	186,9	190,5	198,7	177,5	184,1	178,0
2014	205,0	267,5	220,3	194,4	206,4	183,7	175,8	190,4	200,3	195,8	196,6	205,5	184,8	191,5	185,6
2015	213,6	277,3	225,4	200,7	219,4	194,0	183,9	198,0	209,0	202,5	206,6	216,4	192,8	202,7	192,3
2016	221,4	291,9	244,7	206,5	219,2	202,3	191,4	209,0	212,9	208,1	212,7	219,2	197,9	203,0	197,1
2017	230,2	307,3	239,1	216,1	231,2	218,1	199,8	214,8	225,7	217,6	223,3	228,7	207,1	212,6	207,2
2018
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2013	22 266	27 410	22 874	20 898	21 999	20 274	21 385	21 993	21 134	20 740	21 194	21 840	20 836	20 576	21 958
2014	22 844	27 750	23 579	21 675	23 175	20 690	21 686	22 772	21 750	21 413	21 757	22 392	21 651	21 094	22 377
2015	23 726	28 677	24 582	22 697	24 135	21 747	22 644	23 946	22 521	22 283	22 600	23 328	21 918	21 770	23 116
2016	24 982	29 906	25 490	24 018	25 388	22 735	24 004	24 764	23 914	23 543	23 953	24 675	23 205	23 242	24 071
2017	26 843	31 878	27 709	25 457	27 879	24 832	25 639	26 752	25 865	25 507	25 783	26 559	24 956	24 814	25 534
2018	29 184	34 338	30 048	27 909	30 055	26 774	27 901	28 882	28 348	27 851	28 211	28 728	27 253	27 398	27 653
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)³⁾ (MPSV)															
2013	10 985	11 767	11 087	10 872	10 933	10 725	10 881	10 900	10 854	10 745	10 695	10 845	10 644	10 748	11 058
2014	11 090	11 878	11 207	10 985	11 038	10 817	10 979	11 005	10 955	10 853	10 804	10 950	10 744	10 852	11 157
2015	11 363	12 172	11 499	11 260	11 308	11 064	11 240	11 269	11 221	11 123	11 079	11 218	11 009	11 122	11 428
2016	11 475	12 286	11 616	11 375	11 424	11 156	11 341	11 381	11 337	11 241	11 199	11 328	11 119	11 245	11 537
2017	11 866	12 691	12 019	11 765	11 811	11 519	11 718	11 750	11 719	11 629	11 594	11 719	11 504	11 638	11 936
2018	12 435	13 299	12 605	12 325	12 380	12 054	12 272	12 301	12 282	12 190	12 164	12 279	12 063	12 207	12 503
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁴⁾ (ČSSZ)															
2013	23,3	12,6	20,4	24,2	26,7	25,8	26,2	22,3	23,8	27,6	29,3	22,0	25,9	24,5	27,2
2014	24,1	13,0	21,0	25,2	27,4	26,5	27,0	23,1	24,8	28,7	30,3	22,7	26,9	25,4	28,2
2015	24,8	13,2	21,5	25,9	27,9	27,2	27,5	23,8	25,5	29,5	31,1	23,3	27,8	26,1	28,9
2016	25,3	13,5	21,9	26,7	28,3	27,6	27,9	24,4	26,2	30,2	31,8	23,9	28,4	26,7	29,5
2017	25,8	13,6	22,4	27,4	28,7	28,2	28,3	25,0	26,9	30,8	32,5	24,4	29,2	27,3	30,2
2018	26,3	13,7	22,7	28,0	29,0	28,6	28,6	25,5	27,4	31,2	33,1	24,8	29,8	27,7	30,8

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

2) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, ve jmenovateli data ČSÚ k 31. 12.

3) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

4) včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2013	389,9	812,5	348,7	333,1	363,3	272,5	302,4	302,1	335,3	313,7	327,5	387,6	301,2	330,8	324,6
2014	409,9	834,6	376,8	344,5	388,4	282,1	309,9	317,7	359,2	333,1	341,3	404,5	318,6	365,3	344,3
2015	435,9	917,2	392,9	359,0	405,2	292,2	333,9	337,1	378,0	354,4	356,1	427,9	334,7	374,8	362,0
2016	451,3	943,3	418,4	371,7	421,8	296,4	330,1	349,2	401,1	367,7	370,9	435,4	351,1	388,0	374,6
2017	476,6	997,6	445,7	387,0	440,6	315,7	345,2	364,7	442,0	388,0	392,1	450,1	373,7	408,0	392,8
2018
Vývoj HDP - předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2013	99,5	100,5	98,3	99,4	102,9	98,4	98,6	98,7	98,1	100,4	98,1	102,7	98,3	99,9	95,7
2014	102,7	102,3	104,1	100,7	104,3	101,2	100,4	101,6	103,9	103,5	101,1	102,6	103,5	106,5	102,4
2015	105,3	109,8	103,8	103,1	103,4	101,7	105,3	105,1	104,1	105,4	103,5	105,1	104,0	101,1	103,2
2016	102,5	102,1	106,2	102,1	103,0	100,3	98,3	102,4	104,6	102,7	102,3	100,6	103,4	102,3	102,5
2017	104,4	104,7	107,7	103,0	104,0	102,8	101,2	104,1	110,2	104,5	104,1	101,8	104,5	104,0	102,8
2018
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2013	36,4	42,1	31,5	32,8	18,0	30,8	23,7	38,9	42,8	40,3	42,7	35,5	36,5	31,1	
2014	39,1	44,2	32,7	36,8	22,1	33,8	25,0	43,3	49,3	43,7	41,1	38,8	38,6	35,1	
2015	36,8	41,7	29,9	33,8	20,2	35,0	23,0	41,3	45,4	39,1	42,0	36,2	35,8	31,9	
2016 ¹⁾	37,9	43,0	31,7	33,0	20,0	35,2	23,4	41,1	46,7	43,2	46,2	36,6	34,8	29,4	
2017	37,9	43,6	31,8	33,6	20,4	35,0	23,2	40,0	49,2	44,4	42,3	36,9	35,5	28,8	
2018	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
2014	782,7	78,9	92,1	45,6	57,6	19,5	50,4	41,7	43,9	44,8	47,3	67,1	40,9	48,2	104,7
2015	806,9	77,5	95,3	47,3	59,7	19,2	52,6	43,4	45,3	46,3	48,1	68,9	44,2	52,0	107,0
2016	831,5	76,7	100,0	49,0	61,1	19,3	56,2	44,0	47,5	47,9	49,9	70,5	46,5	53,0	109,8
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
2018	863,5	81,3	108,8	50,4	61,5	18,4	63,1	47,8	49,0	49,6	50,5	72,1	47,9	55,1	108,0
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
2014	22,6	41,4	16,5	32,8	22,3	23,2	17,5	14,2	17,1	20,9	23,3	23,7	16,3	16,8	19,3
2015	25,4	42,4	19,4	36,5	22,1	22,7	19,0	20,8	22,4	24,0	23,8	30,6	21,0	15,7	21,6
2016	22,3	43,5	16,8	27,6	23,0	15,6	18,7	18,0	18,0	21,6	21,9	21,9	18,2	15,0	17,2
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
2018	25,8	44,8	21,4	32,3	24,0	24,5	23,4	18,0	22,2	21,5	23,7	27,7	23,7	18,1	20,3
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
2014	2,3	3,9	3,2	2,0	2,4	1,1	0,9	1,6	1,9	1,9	2,0	2,8	2,2	1,4	1,6
2015	2,4	4,1	3,7	2,0	2,1	1,4	1,0	1,4	1,9	2,1	2,0	2,8	1,7	1,6	1,8
2016	2,6	4,8	3,6	1,9	2,7	1,7	0,9	1,8	1,9	2,4	1,9	3,3	2,1	1,7	1,7
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
2018	3,2	4,1	5,3	2,7	4,2	1,7	1,4	2,4	2,7	3,2	2,8	3,8	2,6	2,2	2,1
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2013	4 120	11 773	1 593	5 010	2 565	15 226	1 431	5 823	5 813	2 008	2 312	2 429	2 552	3 027	1 591
2014	4 081	11 790	1 502	5 074	2 552	15 015	1 440	5 092	5 565	1 981	2 256	2 539	2 512	3 160	1 595
2015	4 467	12 608	1 677	5 718	2 983	15 468	1 596	5 859	6 571	2 286	2 358	2 619	2 801	3 438	1 835
2016	4 704	13 197	1 724	6 208	2 999	16 301	1 752	6 092	6 823	2 438	2 528	2 800	3 043	3 521	1 940
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113
2018	5 224	14 026	1 942	6 788	3 493	17 774	2 057	6 744	7 818	2 554	2 877	3 449	3 416	3 821	2 285

¹⁾ semidefinitivní údaje

²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

³⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1-4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2013	1,76	1,09	1,92	0,77	0,90	2,83	7,85	0,45	0,99	2,62	0,34	0,31	0,76	1,20	3,72
2014	1,64	0,58	1,81	0,65	0,86	2,86	7,25	0,37	0,86	2,59	0,27	0,23	0,74	1,08	3,54
2015	1,58	0,60	1,79	0,61	0,85	2,91	6,51	0,41	0,91	2,57	0,29	0,26	0,75	1,09	3,36
2016	1,41	0,47	1,58	0,36	0,59	3,06	6,34	0,40	0,92	1,56	0,29	0,21	0,71	1,03	3,23
2017	1,33	0,50	1,70	0,40	0,55	2,32	5,43	0,39	0,88	1,55	0,30	0,20	0,68	1,18	3,2
2018
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1-4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2013	2,39	19,23	2,56	0,95	1,15	2,24	7,46	1,14	1,36	2,92	1,27	1,81	1,64	1,57	4,73
2014	2,30	17,42	2,59	0,92	1,08	2,02	6,58	1,12	1,36	3,10	1,31	1,80	1,63	1,59	4,47
2015	2,19	16,32	2,47	0,86	1,06	2,15	6,06	1,09	1,29	2,81	1,21	1,78	1,60	1,56	4,37
2016	2,04	15,18	2,44	0,83	0,88	2,08	5,67	1,07	1,04	2,46	1,18	1,73	1,29	1,23	4,20
2017	1,99	14,80	2,42	0,83	0,88	1,97	5,47	1,05	1,04	2,61	1,21	1,71	1,28	1,23	3,74
2018
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2013	1 915	5 029	1 565	1 611	1 694	661	1 529	1 148	730	847	798	1 923	1 163	1 472	2 269
2014	1 923	5 023	1 344	1 765	2 253	517	1 615	1 017	770	1 352	1 013	1 901	1 018	1 217	2 145
2015	2 205	4 909	1 420	2 420	2 012	629	1 757	1 014	1 071	1 402	1 341	3 098	1 559	1 701	2 285
2016	2 064	4 675	1 364	2 426	3 086	592	1 775	975	899	1 546	946	2 388	945	1 453	2 148
2017	1 972	4 250	1 326	2 190	2 008	523	2 010	1 014	1 000	1 239	1 040	2 450	955	1 511	2 251
2018
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2013	307	303	372	315	231	289	327	265	275	299	318	288	308	297	317
2014	310	301	355	325	252	307	318	271	272	303	329	295	312	308	325
2015	317	301	374	346	283	297	321	266	295	315	335	297	330	299	313
2016	339	309	397	372	330	339	348	302	304	332	367	309	350	314	341
2017	344	312	399	370	324	328	361	283	323	348	379	317	365	315	350
2018
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2013	13,9	16,8	10,9	14,0	17,8	13,1	10,7	14,6	17,1	14,1	16,9	10,9	12,0	17,4	14,9
2014	14,3	16,5	11,7	13,6	17,7	13,1	12,2	13,8	17,0	14,2	16,9	11,8	13,3	18,9	14,9
2015	14,5	16,8	12,0	14,3	17,1	13,8	13,2	12,4	15,7	15,1	16,0	12,6	13,3	18,7	15,5
2016	14,5	17,3	12,3	14,4	16,0	12,8	12,3	12,5	16,1	14,8	15,2	13,7	13,1	19,9	14,5
2017	15,3	17,9	12,9	15,5	18,1	14,0	12,5	13,0	16,8	16,1	16,4	14,6	13,7	21,0	15,2
2018
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
2014	87,3	106,0	82,9	84,7	87,3	83,0	90,3	86,9	77,6	75,7	77,7	91,5	82,5	75,7	88,9
2015	87,9	106,0	83,5	85,4	87,6	83,4	89,1	86,5	79,9	77,8	79,3	92,4	82,2	75,6	90,8
2016	88,3	107,9	86,1	84,7	87,4	84,5	90,2	86,6	79,2	77,3	78,6	92,9	81,3	74,9	89,8
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
2018	89,2	107,5	88,2	84,1	88,4	86,7	91,6	87,5	80,5	79,7	81,2	92,9	83,2	75,7	89,9
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2013	2 576	1 549	2 687	2 303	2 322	1 558	4 198	2 173	2 536	3 363	2 687	2 174	1 902	2 080	3 676
2014	2 983	1 154	2 562	2 757	4 344	3 171	3 296	1 106	1 839	3 673	5 513	2 665	2 418	3 504	4 718
2015	3 804	1 160	3 038	3 176	2 106	2 784	5 168	1 258	2 230	7 983	6 887	5 286	3 879	2 591	5 526
2016	2 411	2 981	1 445	1 170	2 545	2 608	7 610	1 002	1 506	2 391	1 757	1 896	1 270	770	2 986
2017	3 345	3 298	1 605	1 991	1 797	1 109	18 999	2 292	1 378	1 819	2 785	1 612	1 452	958	2 710
2018

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Plzeňského kraje v letech 2002–2018

	Měsíční jednotka	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	549 406	550 143	549 649	551 552	554 559	561 095	569 647	571 884
v tom ve věku: 0–14 let		83 518	81 851	80 203	79 034	78 309	78 534	78 806	79 632
15–64 let		386 859	388 956	389 362	391 188	393 664	398 304	404 086	402 863
65 a více let		79 029	79 336	80 084	81 330	82 586	84 257	86 755	89 389
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	39,7	39,9	40,2	40,4	40,6	40,7	40,8	41,0
Sňatky		2 922	2 585	2 799	2 745	2 898	2 989	2 763	2 528
Rozvody		1 694	1 874	1 813	1 683	1 643	1 734	1 604	1 543
Živě narození	osoby	4 886	4 936	5 047	5 445	5 803	6 100	6 385	6 412
Zemřelí	osoby	5 944	6 208	5 999	5 846	5 918	5 653	5 785	5 859
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-1 058	-1 272	-952	-401	-115	447	600	553
Přistěhovalí	osoby	4 846	6 179	5 584	5 704	6 521	9 982	11 395	6 484
Vystěhovalí	osoby	4 017	4 167	5 126	3 400	3 399	3 893	3 443	4 800
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	829	2 012	458	2 304	3 122	6 089	7 952	1 684
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-229	740	-494	1 903	3 007	6 536	8 552	2 237
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Cistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	138,4	141,9	152,6	158,5	168,3	180,6	192,3	194,3
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	280,9	278,1	279,6	284,2	281,7	281,9	290,4	293,2
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	184,4	188,8	189,2	186,2	191,8	196,1	194,2	199,0
Míra ekonomické aktivity	%	60,4	59,6	59,6	60,4	59,5	59,0	59,9	59,6
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	20 226	21 650	21 051	20 500	17 959	14 516	16 757	26 802
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	.	.	.	5	4,30	3,41	3,98	6,51
Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾	Kč	6 791	7 035	7 231	7 703	8 147	8 713	9 604	10 009
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4	4,5
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		14 632	15 159	15 039	14 998	15 123	15 322	15 985	16 795
základních škol		53 939	51 942	49 865	47 797	45 708	44 548	43 435	42 191
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	27 107	27 244	27 385	27 594	27 020	26 541	26 400
Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	13 058	14 399	15 119	16 207	17 159	17 995	18 931	19 199
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		29,1	29,4	30,6	27,5	25,2	27,6	26,8	25,0
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	134 856	142 694	159 864	165 249	181 771	190 572	189 478	193 687
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	101,2	104,7	108,7	104,5	109,8	100,0	97,7	99,3
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	.	.	.	1 130	1 334	1 380	1 767	1 599
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		117 566	123 475	125 065	127 341	129 639	132 217	136 698	140 383
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	6 474	8 439	7 658	7 916	9 462	9 500	7 743
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	53 784	51 301	57 027	59 362	59 397	57 764	59 318	51 470
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	13 117	16 379	20 574	16 062	18 156	18 020	17 014	14 358
Dokončené byty		1 845	1 719	2 032	1 975	2 067	1 905	2 662	2 051
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	446,2	495,0	512,3	469,3	487,9	514,1	487,5	479,0
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	384 109	383 865	383 388	382 719	382 202	381 770	381 349	380 844
z toho orná půda		265 139	264 621	264 102	263 546	262 954	262 312	261 697	260 428
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	371 997	372 258	372 718	373 397	373 906	374 334	374 740	375 250
z toho: lesní pozemky		298 064	298 159	298 370	298 567	298 927	299 134	299 296	299 563
zastavěné plochy a nádvoří		9 741	9 751	9 734	9 702	9 705	9 727	9 727	9 730
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	101,9	100,8	106,9	102,3	96,8	98,5	96,1	93,1
Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.	kg	238	238	242	285	305	313	283	311
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	767	1 221	1 495	1 265	1 842	3 425	3 330	5 453

¹⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec³⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji⁴⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
572 065	⁶⁾ 571 732	572 709	573 491	575 143	576 635	578 629	580 816	584 672	Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)
80 836	⁶⁾ 81 915	83 173	84 103	85 260	86 400	87 678	88 938	90 310	v tom ve věku: 0–14 let
399 524	⁶⁾ 394 339	390 355	386 981	384 324	381 948	379 877	377 756	377 210	15–64 let
91 705	⁶⁾ 95 478	99 181	102 407	105 559	108 287	111 074	114 122	117 152	65 a více let
41,2	⁶⁾ 41,5	41,7	41,9	42,1	42,3	42,5	42,6	42,7	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
2 546	2 454	2 498	2 367	2 519	2 638	2 857	2 857	3 034	Sňatky
1 627	1 630	1 452	1 613	1 374	1 462	1 380	1 356	1 386	Rozvody
6 242	5 567	5 768	5 510	5 674	5 861	5 940	6 066	6 082	Živě narození
5 816	5 888	6 003	6 061	5 761	6 307	6 153	6 242	6 276	Zemřelí
426	-321	-235	-551	-87	-446	-213	-176	-194	Přirozený přírůstek/úbytek
4 828	4 278	4 761	5 160	5 363	5 594	6 189	6 881	7 959	Přistěhovalí
5 073	3 506	3 549	3 827	3 624	3 656	3 982	4 518	3 909	Vystěhovalí
-245	772	1 212	1 333	1 739	1 938	2 207	2 363	4 050	Přírůstek/úbytek stěhováním
181	451	977	782	1 652	1 492	1 994	2 187	3 856	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
194,6	196,4	201,0	203,2	206,4	219,4	219,2	231,2	.	Cistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
290,8	290,7	291,3	295,9	294,9	298,8	297,4	297,3	297,5	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
201,8	199,3	198,6	193,4	194,5	191,2	192,7	193,4	194,4	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
59,0	59,3	59,5	60,5	60,3	61,0	60,7	60,6	60,5	Míra ekonomické aktivity
27 267	23 308	23 724	25 709	22 641	18 587	14 655	10 517	9 009	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
6,65	5,75	5,94	6,45	5,70	4,62	3,56	2,55	2,12	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
10 088	10 520	10 740	10 933	11 038	11 308	11 424	11 811	12 380	Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾
4,5	4,6	4,6	4,7	4,8	4,7	4,6	4,7	.	Lékaři na 1 000 obyvatel
17 818	18 549	19 055	19 429	19 650	19 399	18 853	18 704	18 863	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.) mateřských škol
42 078	42 457	43 369	44 658	46 307	47 924	49 438	50 550	51 237	základních škol
25 242	24 175	22 774	21 835	21 309	21 038	21 243	21 326	21 343	středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
17 797	17 324	16 307	14 992	13 883	12 997	12 190	11 984	11 555	Studenti vysokých škol ³⁾ (stav k 31. 12.)
24,2	24,1	22,4	23,9	20,9	18,3	16,8	16,8	17,0	Registrované trestné činy na 1 000 obyv.
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
198 641	202 607	198 464	208 139	222 957	233 234	243 908	255 226	.	Hrubý domácí produkt
105,3	102,3	95,9	102,9	104,3	103,4	103,0	104,0	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
2 295	3 142	3 779	4 133	4 737	4 607	3 447	3 614	.	Výdaje na výzkum a vývoj
144 632	147 419	147 750 ⁷⁾	141 202	142 307	143 478	144 545	145 763	147 014	Registrované subjekty (stav k 31. 12.)
8 325	9 540	9 924	10 290	11 545	10 537	10 327 ⁸⁾	10 602	.	Produkce zemědělského odvětví
50 478	53 037	54 027	55 284	57 646	59 681	61 062	61 560	61 496	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
13 210	12 640	11 097	10 032	12 825	12 704	13 313	12 588	13 958	Stavební práce "S" provedené v krajích ⁵⁾
1 903	1 457	1 444	1 445	1 362	1 208	1 561	1 647	2 426	Dokončené byty
484,2	495,6 ⁹⁾	595,1	558,8	568,7	650,3	660,0	751,6	839,9	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
380 330	379 930	379 335	378 868	378 166	377 762	377 477	377 203	377 106	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
259 172	258 261	257 434	256 406	254 982	254 298	253 519	252 977	252 266	z toho orná půda
375 763	376 167	376 756	377 230	377 921	378 334	387 421	387 697	387 790	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
299 739	299 842	300 048	300 191	300 420	300 553	308 449	308 631	308 703	z toho: lesní pozemky
9 684	9 641	9 604	9 583	9 557	9 523	9 514	9 495	9 516	zastavěné plochy a nádvoří
90,6	83,4	81,6	80,5	87,3	87,6	87,4	88,6	88,4	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
239	240	243	231	252	283	330	324	.	Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.
1 994	2 678	2 245	2 322	4 344	2 106	2 545	1 797	.	Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převážující stavební činností⁶⁾ údaje od roku 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 podle místa trvalého pobytu⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky⁸⁾ semidefinitivní výsledky⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	osoby	573 491	575 143	576 635	578 629	580 816	584 672
v tom: muži		283 661	284 702	285 659	286 667	287 844	290 226
ženy		289 830	290 441	290 976	291 962	292 972	294 446
z toho cizinci (bez azylantů)		25 166	25 958	27 304	29 331	31 479	35 381
Sňatky		2 367	2 519	2 638	2 857	2 857	3 034
Rozvody		1 613	1 374	1 462	1 380	1 356	1 386
Rozvody na 100 sňatků	%	68,1	54,5	55,4	48,3	47,5	45,7
Živě narození	osoby	5 510	5 674	5 861	5 940	6 066	6 082
z toho mimo manželství	%	46,4	49,1	49,4	50,5	50,8	51,6
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,41	1,47	1,55	1,61	1,67	1,70
Potraty		2 279	2 312	2 025	1 847	1 992	1 663
z toho umělá přerušeni těhotenství		1 242	1 223	927	903	967	859
Potraty na 100 narozených	%	41,2	40,7	34,5	31,0	32,7	27,3
z toho umělá přerušeni těhotenství		22,5	21,5	15,8	15,1	15,9	14,1
Zemřelí	osoby	6 061	5 761	6 307	6 153	6 242	6 276
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		2 828	2 467	2 847	2 739	2 562	2 522
novotvary		1 498	1 526	1 566	1 596	1 581	1 671
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-551	-87	-446	-213	-176	-194
Přistěhovalí	osoby	5 160	5 363	5 594	6 189	6 881	7 959
z toho z ciziny		1 632	1 906	1 843	2 364	3 275	4 197
Vystěhovalí	osoby	3 827	3 624	3 656	3 982	4 518	3 909
z toho do ciziny		1 012	809	676	742	1 371	796
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	1 333	1 739	1 938	2 207	2 363	4 050
z toho s cizinou		620	1 097	1 167	1 622	1 904	3 401
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	782	1 652	1 492	1 994	2 187	3 856
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	9,6	9,9	10,2	10,3	10,5	10,4
zemřelí	‰	10,6	10,0	11,0	10,7	10,8	10,8
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-1,0	-0,2	-0,8	-0,4	-0,3	-0,3
přistěhovalí	‰	9,0	9,3	9,7	10,7	11,9	13,7
vystěhovalí	‰	6,7	6,3	6,4	6,9	7,8	6,7
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	2,3	3,0	3,4	3,8	4,1	7,0
celkový přírůstek/úbytek	‰	1,4	2,9	2,6	3,5	3,8	6,6
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	2,5	1,9	2,2	2,2	3,5	1,6
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	0,9	1,4	1,0	1,2	2,5	1,0
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.) ve věku:							
0–14 let	osoby	84 103	85 260	86 400	87 678	88 938	90 310
%		14,7	14,8	15,0	15,2	15,3	15,4
15–64 let	osoby	386 981	384 324	381 948	379 877	377 756	377 210
%		67,5	66,8	66,2	65,7	65,0	64,5
65 a více let	osoby	102 407	105 559	108 287	111 074	114 122	117 152
%		17,9	18,4	18,8	19,2	19,6	20,0
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	41,9	42,1	42,3	42,5	42,6	42,7
v tom: muži		40,7	40,9	41,1	41,3	41,4	41,5
ženy		43,1	43,3	43,5	43,7	43,8	43,9
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	121,8	123,8	125,3	126,7	128,3	129,7
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	48,2	49,7	51,0	52,3	53,8	55,0
Naděje dožití (dvouleté období)	roky						
muži při narození		75,6	76,1	76,1	76,0	76,2	76,2
ženy při narození		81,1	81,4	81,4	81,4	81,7	81,6
muži ve věku 60 let		19,2	19,6	19,7	19,5	19,8	19,9
ženy ve věku 60 let		23,1	23,3	23,4	23,4	23,7	23,8

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	489,4	489,3	490,0	490,1	490,7	492,0
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	13,4	12,8	13,9	13,7	13,5	12,8
střední bez maturity	%	36,6	36,6	36,5	36,4	37,1	36,4
střední s maturitou	%	35,1	36,0	34,2	34,1	32,7	33,8
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	14,8	14,5	15,4	15,8	16,7	17,0
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	295,9	294,9	298,8	297,4	297,3	297,5
v tom: zaměstnaní		280,5	279,9	287,5	287,2	291,5	293,0
z toho ženy		120,9	121,1	124,0	124,8	129,7	128,9
nezaměstnaní		15,4	15,0	11,3	10,2	5,8	4,5
z toho ženy		9,1	8,8	6,6	5,4	3,0	2,4
Ekonomicky neaktivní ve věku 15 a více let	tis. osob	193,4	194,5	191,2	192,7	193,4	194,4
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ²⁾	%	85,2	83,9	86,2	85,3	84,9	83,3
zaměstnavatelé	%	3,4	3,5	3,3	2,7	3,0	2,9
pracující na vlastní účet	%	10,6	11,9	10,1	11,4	11,6	13,6
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	279,9	274,3	280,1	280,5	280,8	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	4,7	4,5	4,2	4,1	4,0	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	41,4	41,6	42,0	42,0	42,1	.
terciární (služby)	%	53,9	53,9	53,8	53,9	53,9	.
Míra ekonomické aktivity	%	60,5	60,3	61,0	60,7	60,6	60,5
v tom: muži		68,9	68,5	69,7	69,2	68,1	68,5
ženy		52,3	52,3	52,5	52,4	53,3	52,6
Míra zaměstnanosti	%	57,3	57,2	58,7	58,6	59,4	59,6
v tom: muži		66,3	65,9	67,8	67,2	66,9	67,6
ženy		48,6	48,7	49,9	50,2	52,1	51,7
Obecná míra nezaměstnanosti	%	5,2	5,1	3,8	3,4	1,9	1,5
v tom: muži		3,8	3,7	2,8	2,9	1,7	1,3
ženy		7,0	6,8	5,0	4,1	2,2	1,82
NEZAMĚSTANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	25 709	22 641	18 587	14 655	10 517	9 009
z toho: ženy		13 057	11 619	9 675	7 631	5 371	4 553
absolventi škol a mladiství		1 668	1 223	934	699	400	409
osoby se zdravotním postižením		3 240	3 187	3 045	2 825	2 195	1 775
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		5 940	5 582	5 368	4 712	3 951	3 745
dosažitelní		25 008	21 901	17 607	13 499	9 623	7 955
v tom podle věku:							
do 19 let		1 016	795	616	501	338	343
20–24 let		3 146	2 541	1 820	1 230	790	743
25–34 let		5 662	4 847	3 863	2 872	1 994	1 767
35–44 let		5 883	5 322	4 407	3 413	2 293	1 901
45–54 let		5 527	4 878	4 043	3 172	2 343	1 985
55 a více let		4 475	4 258	3 838	3 467	2 759	2 270
průměrný věk	roky	39,7	40,8	41,6	42,6	43,5	42,9
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		7 609	6 802	5 486	4 420	3 159	2 672
střední bez maturity		10 723	9 313	7 545	6 023	4 319	3 592
střední s maturitou		5 849	5 097	4 293	3 193	2 302	2 029
vyšší odborné vč. nástavbového		190	168	152	117	86	83
vysokoškolské		1 338	1 261	1 111	902	651	633
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby	10 846	9 534	8 044	6 226	4 416	3 877
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		2 817	2 613	2 244	1 726	1 280	1 232
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		8 029	6 921	5 800	4 500	3 136	2 645
manuální pracovníci	osoby	14 125	12 170	10 110	8 170	5 949	5 036
kvalifikovaní (třídy 6–8)		7 547	5 928	4 914	3 979	2 894	2 543
nekvalifikovaní (třída 9)		6 578	6 242	5 196	4 191	3 055	2 493

¹⁾ údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)²⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

pokračování

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
v tom podle délky evidence:	osoby						
do 3 měsíců		7 160	7 149	6 384	5 533	4 745	4 557
3–6 měsíců		4 698	3 665	3 095	2 405	1 695	1 657
6–12 měsíců		4 650	3 228	2 508	1 969	1 385	1 153
od 1 roku do 2 let		4 026	3 222	2 124	1 494	816	579
více než 2 roky		5 175	5 377	4 476	3 254	1 876	1 063
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	6 475	6 286	6 537	6 740	7 329	7 787
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	%	6,45	5,70	4,62	3,56	2,55	2,12
v tom: muži		6,26	5,46	4,36	3,38	2,47	2,08
ženy		6,64	5,95	4,89	3,75	2,64	2,16
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾	%	2,38	2,24	1,73	1,25	0,65	0,39
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	místa	2 575	4 927	8 458	10 210	20 396	34 866
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	osoby	10,0	4,6	2,2	1,4	0,5	0,3
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	116 400	118 470	126 293	126 642	133 933	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	203,2	206,4	219,4	219,2	231,2	.
průměr ČR = 100	%	102,4	100,7	102,7	99,0	100,4	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁵⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	24 698	26 004	27 013	28 182	30 700	33 020
v tom: muži		26 926	28 611	29 748	31 104	33 683	36 147
ženy		21 842	22 855	23 724	24 562	26 927	29 130
Medián mezd	Kč	21 999	23 175	24 135	25 388	27 879	30 055
v tom: muži		23 640	24 997	26 204	27 609	30 351	32 460
ženy		20 188	21 139	21 946	22 715	25 222	27 240
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		19 429	19 650	19 399	18 853	18 704	18 863
základních škol		44 658	46 307	47 924	49 438	50 550	51 237
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		21 835	21 309	21 038	21 243	21 326	21 343
vyšších odborných škol (denní studium)		1 139	1 151	1 110	1 003	862	813
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		15 087	14 037	13 079	12 418	12 019	11 431
s místem výuky v kraji		14 992	13 883	12 997	12 190	11 984	11 555
z toho v prezenčním studiu	%	82,0	81,1	81,4	81,0	81,4	83,9
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	3 627	3 512	3 267	3 030	2 621	2 560
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	2 672	2 763	2 699	2 673	2 733	.
na 1 000 obyvatel		4,7	4,8	4,7	4,6	4,7	.
Nemocnice		11	11	11	11	10	
lůžka		3 320	3 268	3 246	3 485	3 355	.
případy hospitalizace ⁶⁾	v tis.	115,8	118,2	118,1	123,0	119,5	.
průměrná ošetrovací doba	dny	7,35	7,27	7,11	6,64	6,74	.
využití lůžek	dny	254,8	264,4	258,5	256,6	264,8	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	4,054	4,117	4,572	4,708	4,688	4,843
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	41,6	42,3	39,2	40,2	39,1	38,4
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)⁷⁾							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. pést. péče)	v tis.	504,6	491,1	474,8	454,3	423,5	378,2
z toho přídavek na dítě		236,1	221,6	204,2	184,9	157,5	117,8
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	1 733	1 703	1 693	1 717	1 705	1 826
z toho přídavek na dítě		141	132	122	110	94	93
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 025	2 967	2 941	2 972	2 943	3 134

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstn. (12 měsíců a déle) v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ⁵⁾ Pramen: MPSV (Informační systém o průměrném výděлку) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)⁶⁾ do roku 2015 počet hospitalizovaných pacientů⁷⁾ data do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce¹²⁾ některé LDN se staly součástí nemocnic

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		1 779	1 815	1 797	1 781	1 727	1 629
na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		17,4	17,2	16,6	16,0	15,1	13,9
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		741	741	789	1 053	968	1 192
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením		1 104	1 094	1 076	1 076	1 076	1 076
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ⁸⁾	osoby	128 741	129 868	131 235	132 327	133 017	133 610
z toho ženy		79 028	79 333	79 824	80 134	80 203	80 098
Příjemci starobního důchodu sólo ⁹⁾	osoby	95 180	96 350	97 809	98 875	99 758	100 478
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{8,10)}	osoby	34 317	35 555	36 639	37 504	38 223	38 800
z toho ženy		19 446	20 153	20 769	21 366	21 803	22 152
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	26,7	27,4	27,9	28,3	28,7	29,0
v tom: muži		29,9	30,5	30,9	30,9	31,1	31,1
ženy		24,6	25,4	26,0	26,7	27,2	27,7
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ⁹⁾	Kč	10 933	11 038	11 308	11 424	11 811	12 380
v tom: muži		12 056	12 165	12 450	12 567	12 975	13 582
ženy		9 938	10 031	10 284	10 388	10 748	11 271
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ⁹⁾ na mzdovém mediánu	%	49,7	47,6	46,9	45,0	42,4	41,2
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 033 265	1 149 293	1 274 979	1 401 951	1 486 303	1 809 832
v tom dávky:							
nemocenské		673 882	782 612	883 146	976 685	1 020 909	1 278 905
ošetřovné		53 999	55 035	64 797	72 108	84 800	98 790
peněžitá pomoc v mateřství		305 171	311 262	326 643	352 724	380 205	419 760
vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství		214	384	392	434	389	437
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		13 713	11 991	10 512	9 679	9 727	9 923
na 1 000 obyvatel		23,9	20,9	18,3	16,8	16,8	17,0
Objasněné trestné činy		7 384	6 520	5 687	4 931	4 664	4 812
Hlášené dopravní nehody		3 121	2 905	3 205	3 352	3 590	3 673
na 1 000 obyvatel		5,4	5,1	5,6	5,8	6,2	6,3
Usmrčené osoby při dopravních nehodách	osoby	43	40	39	41	53	44
Podíl bodovaných řidičů z registrovaných řidičů celkem ¹¹⁾	%	9,0	9,0	8,7	7,4	7,0	6,6
Požáry		1 076	938	1 244	935	989	1 199
na 1 000 obyvatel		1,9	1,6	2,2	1,6	1,7	2,1
přímá škoda	mil. Kč	98	213	107	298	104	219

⁸⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹⁰⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

¹¹⁾ bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	208 139	222 957	233 234	243 908	255 226	.
předchozí rok=100 (srovnatelné ceny)	%	102,9	104,3	103,4	103,2	104,0	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	363,3	388,4	405,2	422,3	440,6	.
průměr ČR = 100	%	93,2	94,8	92,9	93,5	92,4	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	743,6	812,9	832,8	872,5	908,9	.
průměr ČR = 100	%	92,2	96,3	93,9	95,9	96,3	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	186 310	201 543	209 879	219 337	229 026	.
v tom sektory: primární	%	3,7	3,8	3,5	3,3	3,5	.
sekundární	%	43,7	46,0	46,0	45,6	44,4	.
terciární	%	52,6	50,1	50,5	51,1	52,3	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	46 813	44 773	51 272	50 962	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	81,7	78,0	89,1	88,2	.	.
průměr ČR = 100	%	83,6	75,7	77,2	78,4	.	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	279 914	274 262	280 074	279 539	280 806	.
z toho zaměstnanci		245 964	239 331	251 081	248 578	248 100	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	24 040	24 757	25 875	26 543	28 092	31 054
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	23 211	24 572	24 709	23 634	26 374	30 683
z toho: běžné výdaje		17 031	17 706	18 785	19 501	20 923	23 151
kapitálové výdaje		6 180	6 866	5 924	4 133	5 451	7 532
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	32 856	33 950	35 324	37 227	40 003	.
z toho: přímé náklady		23 781	24 589	25 563	26 967	28 998	.
sociální náklady a výdaje		8 561	8 827	9 165	9 625	10 372	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	4 133	4 737	4 607	3 447	3 614	.
z toho: mzdové		1 288	1 575	1 607	1 553	1 679	.
financované z veřejných zdrojů ČR		867	957	1 086	952	1 039	.
Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	2 708	3 196	2 971	2 787	2 850	.
z toho výzkumní pracovníci		1 548	1 808	1 770	1 652	1 685	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených počítačem	%	67,8	70,7	75,3	77,8	79,3	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	65,8	69,8	75,1	77,5	79,3	.
ORGANIZAČNÍ STATISTIKA							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		141 202	142 307	143 478	144 545	145 763	147 014
z toho živnostníci		93 677	96 262	97 800	98 606	100 702	101 512
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		75 152	72 481	71 043	69 886	71 136	71 676
z toho živnostníci		43 999	44 805	44 500	43 963	44 978	45 114
Vzniklé subjekty		4 159	3 852	4 074	4 137	4 412	4 135
z toho živnostníci		2 638	2 594	2 446	2 450	2 564	2 565
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	10 290	11 545	10 537	10 327 ⁷⁾	10 602	.
z toho: rostlinná produkce		5 192	5 535	4 953	5 247 ⁷⁾	4 956	.
živočišná produkce		4 708	5 370	4 875	4 643 ⁷⁾	5 189	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	312 009	315 043	312 522	310 550	314 953	316 536
z toho orná		197 016	196 790	195 424	194 758	196 322	195 381
Sklizeň: obilovin	t	516 219	626 742	564 069	592 460	540 266	530 317
brambor	t	20 241	32 006	20 115	31 725	34 144	30 056
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	161 991	164 768	168 987	165 396	164 897	164 983
prasata	kusy	118 666	113 449	118 532	120 839	104 757	116 173
drůbež	tis. ks	2 487	2 490	2 324	2 294	1 646	2 416
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	20 639	21 233	21 522	20 118	18 588	19 372

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA 2010 (Evropský systém účtů 2010)²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2013 je vypočten z dat roku 2012, 2013 a 2014)⁷⁾ semidefinitivní výsledky

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	20 359	20 890	20 489	22 237	19 830	22 232
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	20 257	26 643	30 161	25 899	23 040	27 669
Výroba mléka	tis. l	291 940	304 042	306 030	315 259	324 400	333 554
Snáška konzumních vajec	tis. ks	185 672	197 805	196 100	171 457	199 993	112 486
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	2 329	2 236	2 090	2 103	1 985	1 944
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 654 301	1 614 564	1 641 077	1 627 936	1 727 434	1 768 221
z toho nahodilá živelní		226 834	143 347	444 976	187 225	228 719	422 035
PRŮMYSL³⁾							
Průměrný počet podniků		164	160	163	164	164	166
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnance	mil. Kč tis. Kč	192 794 3 487	208 753 3 621	211 019 3 536	213 925 3 503	220 462 3 581	235 030 3 822
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	55 284	57 646	59 681	61 062	61 560	61 496
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	26 946	27 837	29 052	30 357	32 416	34 518
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	1 415	1 406	1 476	1 286	1 307	1 335
podíl na ČR	%	1,6	1,6	1,8	1,5	1,5	1,5
Spotřeba elektřiny ⁴⁾	GWh	3 165	2 845	2 915	3 048	3 107	3 080
podíl na ČR	%	4,5	5,1	5,2	5,3	5,3	5,2
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 493,3	1 361,6	1 395,5	1 452,5	1 476,8	1 458,5
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	384 714	343 034	358 327	379 678	392 601	363 913
podíl na ČR	%	4,7	4,8	4,8	4,7	4,7	4,5
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	837,4	636,7	721,2	763,2	790,5	739,4
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁵⁾		29	26	25	25	24	23
Základní stavební výroba ⁵⁾	mil. Kč	4 676	5 220	6 354	5 858	5 429	5 871
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 377	1 721	2 099	1 997	1 916	2 056
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁵⁾	fyz. os.	3 396	3 033	3 027	2 933	2 834	2 855
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁵⁾	Kč	27 366	29 407	30 495	32 202	35 001	37 902
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁶⁾	mil. Kč	10 032	12 825	12 704	13 313	12 588	13 867
z toho pro veřejné zadavatele		4 946	6 640	6 048	4 810	5 434	6 889
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	13 754	10 996	12 604	16 060	17 808	21 279
z toho: budov (bytových a nebytových)		8 055	7 252	8 299	12 612	14 091	14 841
na ochranu životního prostředí		3 167	791	829	665	1 082	1 878
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 333	2 211	2 432	2 861	3 051	2 381
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		1 413	1 300	1 548	2 170	2 356	2 163
z toho v nových rodinných domech		801	722	889	954	1 135	1 414
Dokončené byty		1 445	1 362	1 208	1 561	1 647	2 426
z toho v nových rodinných domech		948	830	820	913	952	1 206
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	32 982	33 446	35 280	35 334	35 983	37 225
v novém bytovém domě	Kč	41 724	26 087	37 521	36 154	33 619	36 953
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		283 115	289 942	304 968	315 974	330 684	344 128
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		573	517	521	519	507	535
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		29 589	28 044	28 503	28 375	27 503	28 703
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	559	569	650	660	752	840
z toho ze zahraničí		187	203	235	233	257	306
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5	3,4
z toho hostů ze zahraničí		3,1	3,1	3,1	3,1	3,0	3,0

³⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

⁴⁾ od roku 2014 spotřeba elektřiny v hodnotě netto, do roku 2013 v hodnotě brutto

⁵⁾ podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující stavební činností

⁶⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Plzeňský kraj - životní prostředí

	Měřicí jednotka	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	378 868	378 166	377 762	377 477	377 203	377 106
z toho: orná půda		256 406	254 982	254 298	253 519	252 977	252 266
zahrady a ovocné sady		13 351	13 379	13 385	13 387	13 411	13 484
trvalé travní porosty		109 110	109 804	110 079	110 572	110 815	111 355
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	377 230	377 921	378 334	387 421	387 697	387 790
z toho: lesní pozemky		300 191	300 420	300 553	308 449	308 631	308 703
zastavěné plochy a nádvoří		9 583	9 557	9 523	9 514	9 495	9 516
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	83,3	84,1	83,9	84,4	85,0	86,3
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	80,5	87,3	87,6	87,4	88,6	88,4
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	31,8	33,3	33,2	37,5	38,1	39,2
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	25,3	25,0	24,6	26,7	27,0	27,8
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	80,9	82,4	83,0	83,8	84,9	86,3
na kanalizaci s koncovou ČOV		74,8	76,3	77,5	77,4	79,4	80,8
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	96,5	93,9	94,7	95,7	96,4	95,7
Čistírna odpadních vod (ČOV)		189	199	196	196	200	210
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	186 481	175 355	172 861	171 452	171 716	173 795
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	9 701	8 400	8 095	9 113	8 483	8 843
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)¹⁾							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,56	0,50	0,50	0,50	0,50	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,50	0,44	0,44	0,44	0,44	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,06	0,06	0,06	0,06	0,06	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,90	0,86	0,85	0,59	0,55	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,90	0,86	0,85	0,58	0,55	.
Měrné emise oxidu dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,15	1,08	1,06	0,88	0,88	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,44	0,38	0,39	0,36	0,37	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,71	0,70	0,67	0,52	0,51	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	6,55	5,50	5,61	5,46	5,51	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		5,19	4,28	4,57	4,63	4,73	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,36	1,21	1,04	0,83	0,78	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu celkem ²⁾	t	970 520	1 293 044	1 158 043	1 782 794	1 163 261	.
z toho: zpracovatelský průmysl	t	212 742	244 843	247 901	285 495	303 932	.
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	t	120 036	85 439	128 943	132 912	152 017	.
stavebnictví	t	476 182	798 861	446 832	1 246 772	534 896	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	1 694	2 253	2 012	3 086	2 008	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	231	252	283	330	324	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	17,8	17,7	17,1	16,0	18,1	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	41,1	44,6	48,5	52,8	58,8	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	2 322	4 344	2 106	2 545	1 797	.
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	1 228,5	2 342,7	1 090,9	1 383,3	949,5	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	14,6	11,5	13,0	24,3	13,7	.
nakládání s odpadními vodami	%	29,3	20,5	36,6	48,3	52,5	.
nakládání s odpady	%	52,2	64,3	39,3	23,7	27,7	.
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	2 500,7	2 557,0	2 593,1	2 975,2	3 141,7	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	4,3	3,6	3,6	3,0	3,1	.
nakládání s odpadními vodami	%	25,6	25,0	24,5	24,7	23,2	.
nakládání s odpady	%	65,0	68,8	68,9	67,9	68,7	.

¹⁾ v roce 2015 vč. přemísťujících se zdrojů (např. zařízení na recyklaci stavebních odpadů a asfaltových směsí)²⁾ podle sídla podniku

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2012 a 2018

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Obyvatelstvo (stav k 31. 12.)	2012	572 709	60 858	87 340	185 275	62 163	76 232	47 792	53 049
	2018	584 672	61 902	86 336	191 599	63 004	79 278	48 966	53 587
z toho cizinci (bez azylantů)	2012	23 866	2 406	2 393	11 241	1 888	1 438	1 410	3 090
	2018	35 381	3 494	2 981	17 540	2 186	2 402	2 321	4 457
v tom ve věku (%):									
0–14 let	2012	14,5	15,3	14,4	13,8	14,7	15,5	14,3	14,9
	2018	15,4	15,8	14,8	15,3	15,5	16,2	15,3	15,5
15–64 let	2012	68,2	68,5	67,7	67,3	68,2	68,6	67,9	71,1
	2018	64,5	64,6	63,7	64,0	64,4	65,0	64,5	67,0
65 a více let	2012	17,3	16,2	17,9	18,9	17,0	15,8	17,8	14,0
	2018	20,0	19,5	21,5	20,7	20,1	18,8	20,2	17,5
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2012	41,7	41,0	42,2	42,5	41,6	40,7	41,9	40,1
	2018	42,7	42,3	43,7	43,0	42,8	41,9	42,8	41,7
Index stáří (stav k 31. 12.) ¹⁾	2012	119,2	105,6	124,7	137,5	115,8	101,9	124,3	93,4
	2018	129,7	123,4	145,7	135,1	130,0	115,9	131,8	113,1
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ²⁾	2012	46,7	46,0	47,7	48,6	46,6	45,8	47,3	40,6
	2018	55,0	54,7	56,9	56,3	55,4	53,8	55,1	49,3
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2012	-0,4	-0,2	-1,6	-0,1	-1,5	-0,1	-0,7	1,2
	2018	-0,3	-0,6	-2,0	0,3	-0,7	0,3	-1,4	0,7
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2012	2,1	2,4	-1,6	2,2	3,6	6,9	4,0	-2,6
	2018	7,0	5,9	2,2	9,4	5,0	8,8	8,8	5,1
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2012	1,7	2,2	-3,2	2,2	2,1	6,8	3,3	-1,4
	2018	6,6	5,4	0,2	9,7	4,3	9,1	7,5	5,7
Naděje dožití při narození (v období 2013–2017)									
muži		.	75,5	75,5	77,0	75,9	76,4	75,1	74,5
ženy		.	81,7	81,2	81,9	81,5	81,1	80,4	80,5
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2012	23 724	2 600	4 042	7 056	2 025	2 942	1 673	3 386
	2018	9 009	898	1 501	2 538	819	1 317	836	1 100
z toho (%):									
ženy	2012	50,7	52,9	48,1	51,2	49,7	52,8	55,5	47,3
	2018	50,5	53,8	48,3	52,0	50,1	50,8	53,9	45,1
absolventi škol a mladiství	2012	7,1	3,7	6,9	9,6	7,2	5,4	6,5	6,3
	2018	4,5	6,0	4,0	4,7	4,0	5,0	2,6	4,9
osoby se zdravotním postižením	2012	13,1	17,0	13,3	9,4	15,0	9,4	19,5	16,7
	2018	19,7	19,0	20,1	16,9	22,7	16,1	27,2	22,6
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2012	21,4	16,5	23,4	24,1	22,8	23,2	20,6	15,4
	2018	41,6	33,4	46,2	43,9	42,9	41,8	38,0	38,0
dosažitelní	2012	97,8	98,4	98,4	96,6	96,3	99,7	95,2	99,9
	2018	88,3	90,8	87,0	85,9	84,5	88,2	92,8	93,0
ve věku do 24 let	2012	17,6	16,6	18,0	19,2	21,2	16,5	17,1	18,0
	2018	12,1	13,6	11,7	11,7	10,4	14,0	10,0	12,5

¹⁾ stav k 1. 1. 2011²⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2012 a 2018

pokračování

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
ve věku 55 a více let	2012	16,5	15,9	15,2	16,1	14,5	18,2	16,9	15,9
	2018	25,2	22,7	26,6	23,4	28,3	23,1	29,1	26,8
evidovaní 12 a více měsíců	2012	39,1	31,6	28,0	29,9	27,6	28,0	42,1	32,0
	2018	18,2	15,5	16,1	15,1	20,4	19,0	24,2	23,6
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ³⁾	2012	5,94	6,13	6,70	5,47	4,60	5,63	4,92	8,89
	2018	2,12	2,05	2,37	1,79	1,71	2,27	2,48	2,86
v tom: muži	2012	5,75	5,64	6,79	5,32	4,42	5,22	4,32	9,10
	2018	2,08	1,85	2,46	1,72	1,67	2,23	2,23	3,04
ženy	2012	6,13	6,64	6,59	5,62	4,80	6,06	5,54	8,67
	2018	2,16	2,25	2,28	1,86	1,76	2,32	2,74	2,67
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁴⁾	2012	1,94	2,44	2,16	1,59	1,43	1,55	1,45	3,78
	2018	0,39	0,32	0,38	0,27	0,35	0,43	0,60	0,68
Lékaři na 1 000 obyvatel	2012	4,6	2,5	3,5	8,6	3,4	1,6	3,1	2,4
	2017	4,7	2,5	3,4	8,9	3,7	1,4	2,9	2,5
Průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti	2012	3,827	3,928	3,944	3,428	4,019	4,116	5,126	4,361
	2018	4,843	4,827	5,365	4,105	5,475	5,328	6,011	6,005
Průměrná doba trvání 1 případu dočasně pracovní neschopnosti	2012	41,6	40,0	44,1	39,6	45,8	43,3	46,8	40,7
	2018	38,4	37,6	41,8	35,6	43,2	40,4	42,2	38,0
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2012	18,6	44,7	20,9	10,4	15,6	3,6	25,7	37,8
	2018	13,9	34,4	18,1	7,5	13,4	5,3	24,2	29,9
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁵⁾	2012	10 740	10 494	10 449	11 008	10 676	10 666	10 718	10 680
	2018	12 380	12 056	12 019	12 708	12 343	12 341	12 402	12 204
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁶⁾	2012	25,8	28,0	30,9	23,1	27,1	28,4	24,2	20,7
	2018	29,0	31,9	34,6	25,6	30,7	31,3	28,6	23,6
v tom: muži	2012	29,2	31,9	35,6	25,8	31,3	31,0	27,9	23,1
	2018	31,1	33,8	37,0	27,6	34,4	31,8	31,1	25,0
ženy	2012	23,7	25,6	28,1	21,4	24,3	26,7	21,8	19,3
	2018	27,7	30,7	33,0	24,3	28,1	30,9	26,9	22,8
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2012	22,4	17,1	18,9	31,5	15,9	17,7	17,7	21,3
	2018	17,0	13,8	12,3	25,9	10,3		12,6	18,6
z toho násilné a mravnostní	2012	1,7	1,0	1,3	2,7	0,9	1,3	1,4	1,7
	2018	1,4	1,1	1,1	1,9	1,0		1,4	1,0
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2012	6,0	8,1	5,1	5,7	5,9	6,5	4,1	7,6
	2018	6,3	7,9	5,8	5,3	5,8		6,0	10,5

³⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let⁴⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁵⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁶⁾ údaje za rok 2016 nejsou k dispozici

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2012 a 2018

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			Domažlice	Klatovy	Plzeň-město	Plzeň-jih	Plzeň-sever	Rokycany	Tachov
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Soukromí podnikatelé (živnostníci) celkem na 1 000 obyvatel (stav k 31. 12.) ⁷⁾	2013	163,4	152,5	158,2	177,9	147,4	162,2	166,8	150,4
	2018	173,6	160,7	170,8	184,1	164,5	177,4	175,8	158,7
z toho:									
se zjištěnou ekonomickou aktivitou ⁷⁾	2013	76,7	65,8	73,0	85,3	72,4	77,6	80,8	65,4
	2018	77,2	63,6	74,3	85,9	75,1	78,3	81,6	63,1
subjekty vzniklé v roce ⁷⁾	2013	4,6	4,2	4,5	4,7	4,8	4,6	4,5	4,8
	2018	4,4	3,5	4,2	4,6	4,6	4,9	4,5	3,9
Stavební práce "S" podle místa stavby ⁸⁾ na 1 obyvatele (tis. Kč)	2012	19,4	13,2	18,1	32,5	9,4	5,5	26,8	7,8
	2018	24,0
Počet bytů na 1 000 obyvatel:									
zahájených	2012	2,5	1,8	2,8	2,3	3,3	3,0	2,4	1,9
	2018	3,7	3,0	2,3	2,8	3,2	7,8	3,6	4,6
dokončených	2012	2,5	2,0	2,1	2,6	2,2	3,8	3,1	1,7
	2018	4,2	3,4	2,1	5,7	3,3	4,7	2,8	4,6
Hromadná ubytovací zařízení:									
lůžka	2012	30 134	3 007	10 204	5 650	1 327	4 072	2 253	3 621
	2018	28 703	2 403	10 118	5 281	1 111	3 934	2 024	3 832
lůžka na 1 000 obyvatel	2012	52,7	49,5	116,7	30,5	21,4	53,7	47,3	68,1
	2018	49,3	38,9	117,2	27,7	17,7	49,9	41,6	71,8
hosté (tis. osob)	2012	595,1	35,4	188,9	213,5	20,4	51,2	34,8	51,0
	2018	839,9	¹⁰⁾ 41,4	¹⁰⁾ 269,9	315,6	¹⁰⁾ 20,7	56,3	¹⁰⁾ 40,0	95,9
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ									
(stav k 31. 12.; %):									
orná půda	2012	34,0	35,5	25,4	34,8	43,0	41,4	34,5	31,5
	2018	33,0	34,5	24,9	33,8	42,3	40,9	29,7	30,3
zastavěné plochy a nádvoří	2012	1,3	1,1	1,1	4,9	1,5	1,2	1,6	0,8
	2018	1,2	1,1	1,0	5,0	1,5	1,2	1,4	0,8
(REZZO 1–3; t/km ²):									
tuhé znečišťujících látek ⁹⁾	2012	0,48
	2017	0,44
oxid siřičitý	2012	0,91
	2017	0,55
oxidy dusíku	2012	0,48
	2017	0,37
oxid uhelnatý	2012	4,90
	2017	4,73

⁷⁾ data za prosinec; starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁸⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci

⁹⁾ nezahrnují emise TZL, NH₃ a VOC ze stavebních činností, chovů hosp. zvířat, aplikace min. hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

¹⁰⁾ méně spolehlivý údaj

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031	Pelhřimov	PE	CZ0633
České Budějovice	CB	CZ0311	Třebíč	TR	CZ0634
Český Krumlov	CK	CZ0312	Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313			
Písek	PI	CZ0314	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Prachatice	PT	CZ0315	Blansko	BK	CZ0641
Strakonice	ST	CZ0316	Brno-město	BM	CZ0642
Tábor	TA	CZ0317	Brno-venkov	BI	CZ0643
			Břeclav	BV	CZ0644
Plzeňský kraj	PLK	CZ032	Hodonín	HO	CZ0645
Domažlice	DO	CZ0321	Vyškov	VY	CZ0646
Klatovy	KT	CZ0322	Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeň-město	PM	CZ0323			
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Jeseník	JE	CZ0711
Rokycany	RO	CZ0326	Olomouc	OC	CZ0712
Tachov	TC	CZ0327	Prostějov	PV	CZ0713
			Přerov	PR	CZ0714
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Šumperk	SU	CZ0715
Cheb	CH	CZ0411			
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Sokolov	SO	CZ0413	Kroměříž	KM	CZ0721
			Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Ústecký kraj	ULK	CZ042	Vsetín	VS	CZ0723
Děčín	DC	CZ0421	Zlín	ZL	CZ0724
Chomutov	CV	CZ0422			
Litoměřice	LT	CZ0423	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Louny	LN	CZ0424	Bruntál	BR	CZ0801
Most	MO	CZ0425	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Teplice	TP	CZ0426	Karviná	KI	CZ0803
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Nový Jičín	NJ	CZ0804
			Opava	OP	CZ0805
Liberecký kraj	LBK	CZ051	Ostrava-město	OV	CZ0806
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

